

2

BAŞYAZI

"Zafer, Zafere İnananların ve Onu Hak Edenlerindir"

4

HABER

TEKGIDA-İŞ 13. Olağan Genel Kurulu Yapıldı

10

HABER

TÜRK-İŞ Genel Başkanlığına Mustafa Kumlu,
TÜRK-İŞ Genel Sekreterliğine Mustafa Türkel Seçildi

13

HABER

TEKEL'in Özelleştirilmesine Karşı Eylemler

38

HABER

ÇAYKUR İşçisinin Sendikası TEKGIDA-İŞ'tir

43

HABER

YÖRSAN'da Mücadeleye Devam

52

HABER

TEKGIDA-İŞ Sendikası Üyesi Emekçi Kadınlar 8 Mart
Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde Bir Araya Geldi

56

YORUM

Kutsal Anadolu Kadınının Destanı

Prof. Dr. Yıldız TÜMERDEM

58

DEĞERLENDİRME

TEKGIDA-İŞ Eğitim Politikasında Yeni Açılımlar

Mustafa AKYÜREK
TEKGIDA-İŞ Sendikası Genel Eğitim Sekreteri

61

EĞİTİM

Samsun Eğitim Programımızdan Notlar...

67

SÖYLEŞİ

"TEKGIDA-İŞ ile EFES Pilsen'in Uzun Yıllara Dayanan
Birlikteliği Çalışma Hayatı İçin Her Zaman Örnek Olmuştur"

Adnan AKTAN
Türkiye Bira Grubu Efes Pilsen İnsan Kaynakları Direktörü

75

HABER

Avrasya Gıda, Tarım, Orman ve Turizm İşçileri Federasyonu
TEKGIDA-İŞ ve TOLEYİS Sendikaları Öncülüğünde Kuruldu

80

HABER

Et ve Balık Kurumu İşçileri'nden
TBMM'ye ve Kamuoyuna Mektup

“Zafer, Zafere İnananların ve Onu Hak Edenlerindir”

Türkiye'nin içerde ve dışarıda karşı karşıya bulunduğu zorluklar yetmezmiş gibi ülke içinde de ekonomik ve sosyal anlamda önemli çelişmelerin yaşandığı ve yaşanmaya devam edeceği bir süreçten geçiyoruz.

Sendikamız Tekgıda-İş ve Konfederasyonumuza bağlı sendikaların Genel Kurullarını tamamlamaları, Aralık 2007'de gerçekleştirilen TÜRK-İŞ 20.Olağan Genel Kurulu ve sonrasında başlayan yeni dönem...

Genel sorunlar, yaşanan Cumhurbaşkanlığı seçimin yarattığı karmaşa ve bu süreçte uzlaşmadan yana çözüm üretilmesi gerekirken “biz çoğunluğuz anlayışı”nın dayatılması, bu anlayışın getirdikleri ve sonrası...

Yine sosyal devletten ve çalışanlardan yana politikalar geliştirecek bir hükümet beklentisinin bir başka bahara kaldığı bir sonuç ve bu sonucun etkileri...

Özelleştirme adı altında ülkenin ulusal değerlerinin birer birer ulus ötesi şirketlere teslim edilmesi, çalışanların kapının önüne konması ve işçilerin 4C adı altında bir ucubeye mahkum edilmesinin yakıcılığı...

Ve bu ülkenin iktidarının bunlar yaşanmıyormuşçasına iyi giden bir ekonomiden ve milli geliri bir gecede binlerce dolar artan Türkiye'den bahsederek pembe tablolar çizmesi...

Ya onlar bu ülkede yaşamıyor ya da biz...

Ülkenin birlik ve bütünlüğü tehdit altında iken, içerde de bu bütünlüğü koruyacak politikalar geliştirilmemesi doğrusu bizleri gelecek kuşaklar için endişelendirmektedir.

Ekonomik yaşamdan, sosyal yaşama her gün yeni yeni çarpıklıkların ortaya konduğu bu süreç, çalışanlar olarak bizlere mücadele etmekten ve yeniden sendikal hareketi etkin kılmaktan başka bir seçenek bırakmamaktadır.

Sosyal güvenlik haklarımızın adeta yaz-boz gibi her gün değiştirildiği, emekliliğin değil yaşarken mezarda bile asla düşünülmemeyeceği bir sistemi sırf IMF ve Dünya Bankası öyle istiyor diye bize reva gören bu zihniyetlere karşı olabildiğince çabuk, sert, etkin mücadele verilmesi kaçınılmazdır ve bu bizler için tarihi bir sorumluluktur.

Başta sendika önderleri olmak üzere toplumun tüm emekçi kesimleri ortak mücadele alanları yaratarak savunma düzeninden bir an önce çıkmalı, “kazanılmış haklarımızı koruyoruz” aczinden yeni haklar kazanacak mücadele düzenine geçmelidir.

Ve yine bu anlamda sendikal örgütlenmenin önündeki engelleri kaldıracamız hikayeleri ile kaç hükümet “geldi-geçti” “kayıt dışılıkla mücadele edeceğiz” diyerek kayıt dışılığı özendiren...

Tekgıda-İş Sendikası olarak bu yaşanan süreci bir şekilde etkilemeye devam ediyoruz. Devam ediyoruz bizden sonraki kuşaklara bir şeyler bırakabilme mücadelesine...

Her ne kadar içimizdeki emek hainleri buna engel olmaya çalışsalar da...

Arkalarına almaya çalıştıkları siyasi güç sahiplerine güvenerek sendikal varlıklarını sürdüren ve varlıklarını buna borçlu olan,

adı Hak-İş olan ama kendisinin hakla-
hukukla ilgisi olmayan, şimdiki Genel
Başkanı da dahil olmak üzere, kurucu
başkanlarının bile hayatında bir gün işçilik
yapmamış olduğu kişilerin işçilerin hakkını
savunuyor görünmesini, işçilerin siyasi
baskılarla sendika değiştirmelerini sendikal
mücadele olarak gören anlayışın Çay-Kur
da yapmaya çalıştıklarını ibretle izliyor ve
bunları tarihe not düşüyoruz.

Şeffaflığı ve demokrasiyi ağızlarına sakız
ederek onu ucuzlaştıran bu anlayışı
kamuoyuna her fırsatta anlatacağımızı
ve bu anlayışla sonuna kadar mücadele
edeceğimizi bir kez daha ilan ediyoruz.

Tekgıda-İş olarak IMF'ci anlayışla
mücadele ederken, içimizdeki hainlerin
saldırısına, işverenlerin acımasızlığına
karşı dirayetimizi koruyor, sendikalarımıza
katılan yeni üyelerimizle kucaklaşıyor
ve özel sektör toplu iş sözleşmelerini
aksatmadan sürdürüyoruz. Ayrıca yiğitçe
mücadele eden ve “Tekel Vatandır, Vatan
Satılmaz” diye dağa taşta bunu anlatan
ve öğreten Tekel işçisinin sendikasıyla
verdiği mücadeleyi yürekten kutluyorum.
Bu mücadeleyi sürdürme kararlılığımızı
korumaya devam edeceğiz.

Yörsan'da Aralık 2007 başında sendikal
örgütlenme nedeniyle işveren tarafından
hukuk tanımadan, kanunsuz lokavt
uygulamasıyla kapının önüne konan 402
arkadaşımız için başlattığımız direnişimiz
aylardır sürmektedir. Yörsan işçisinin
Tekgıda-İş öncülüğünde sürdürdüğü bu
haklı mücadele yurt çapında büyük destek
görerek tüm dünyaya yayılmıştır.

“Zafer, zafere inananların ve onu hak
edenlerindir”.

Biz Tekgıda-İş olarak başarıya ve zafere
odaklanıyoruz. Geleceğimizi kadrolarımızla
birlikte bugünden planlıyoruz. Zaman
zaman zorlukları aşmak da güçlükler
yaşasak da üyelerimize ve çalışma hayatına

Mustafa Türkel
Genel Başkan

karşı duyduğumuz sorumluluk bizi daha
güçlü kılacaktır.

Konfederasyonumuz TÜRK-İŞ
öncülüğünde;

- Yeni bir dönem- etkin bir sendikal
mücadele
- Birlik ve dayanışma
- Demokratik-laik, sosyal hukuk devletinin
ve anayasal düzenin korunması
kararlılığıyla

Barışın, kardeşliğin, sevginin hüküm
sürdüğü bir Türkiye dileğiyle...

Saygılarımla

TEKGIDA-İŞ 13. Olağan Genel Kurulu Yapıldı

Bayram Havaasında Geçen Genel Kurulda Genel Başkanlığa Mustafa Türkel Yeniden Seçildi

01-02 Eylül 2007 tarihinde gerçekleştirilen 13. Olağan Genel Kurul'da TEKGIDA-İŞ Genel Yönetim Kurulu seçildi.

Kamu ve özel sektör işverenleri, yöneticileri, kardeş sendikaların başkanları ve yöneticileri, basın mensupları ve TEKGIDA-İŞ camiasının katıldığı Genel

Kurulun ilk günü bayram havasında geçti.

TEKGIDA-İŞ Genel Başkanı Mustafa Türkel yaptığı açılış konuşmasında:

“TEKGIDA-İŞ Sendikası 55 yıllık geçmişi olan dev bir çınardır. Çalışma hayatına çok

önemli katkıları olmuş, önemli liderler yetiştirmiştir. Bu arada kardeş sendikalarla da dayanışma içinde olmuştur. Emegi geçenlere teşekkür ederiz.

Türkiye’de önemli siyasal gelişmeler yaşandı. Genel seçimler, Cumhurbaşkanlığı seçimi yeni kabinenin atanması. Bu

süreçte ciddi gerilimler yaşandı. Cumhuriyet, demokrasi, rejim için endişelenildi, panik yaşandı. Ancak Türkiye Cumhuriyeti demokratik rejim içerisinde sorunu çözdü.

Biz Atatürk ilkelerinde taviz verilmesini istemiyoruz. Demokrasi bizim için ekmeğe, su gibi önemli. Ancak, bu güne kadar olağanüstü rejim dönemlerinde Türkiye'nin sorunlarının çözülmediği görülmüş sorunlara yeni sorunlar eklenmiştir. Demokratik parlamenter sistem mutlaka sonuç getirecektir. Bize bu ülkede hep hayali düşman yarattılar. Önce komünizm, sağ, sol diye sonra da etnik ayrımcılıkla bizi birbirimize düşürmeye çalıştılar. Şu günlerde filmin başka versiyonunu izliyoruz. Bizler hepimiz kardeşiz. Biz insan hak ve özgürlüklerine saygı duyan, bireyin haklarını tanıyan bir devlet anlayışı istiyoruz. Herkesin kardeşçe yaşamasını istiyoruz. Bu ülkenin

bir granit gibi sağlam ve bütün olmasını istiyoruz.

Devlet kendi insanının refahı için çalışmak zorunda. 59. Hükümet döneminde çalışanlar lehine olumlu pek adım atılmadı.

Açıklanan 60. Hükümet programında sosyal politikaya ilişkin öneriler var ama yetersiz. Eğer sosyal politikalara önem veril-

mezse sosyal patlamalar kaçınılmaz olacaktır. Önümüzdeki dönem sorunlu olacaktır. Ama işçi hareketi kendisine çeki düzen vermelidir. 12 Eylül'le işçi hareketi budandı, liderler tırpanlandı. Şu anda sendikalar geçmişten getirdikleri hazırı yiyerek tüketmiş durumdadır.

Kamu işletmeleri yok edilirken, örgütlü hareket bastırılırken işçi hareketi kendine çeki düzen vermek zorunda. İnış eğrisi tersine çevrilmeli.

Özeleştiriyi yapmalıyız. Eğitim ve insan kaynaklarına yatırım yapmıyor sendikalar. Sendikalar Yasasını yeniden, kendisi yapmıyorsa, işçi hareketi bu kısır döngüden çıkamaz.

Sosyal Güvenlik yasasını başkaları hazırlayıp, işçi hareketi karşı koyamıyorsa, sorunlarını çözemez.

İşçi önderleri, sendikalar ortak akıl bulamazlarsa kısır döngüden çıkamazlar. Biz kendimi-

zi avuturuz. Topluma, insanlığa karşı sorumluluklarımızı yerine getirmemiş oluruz.

Oysa deniz bitti. Şimdi sıçrama zamanı. Bu salondaki işçi önderleri! Türkiye işçi hareketinin tarihi sorumluluğu üzerimizdedir. Yapamazsak, tarih bizi yargılayacaktır.

Saygınlığımızı kazanmak için kendi geleceğimizi yaratmalıyız. Şeffaflaşmak zorundayız. Sendikal hareketin her şeyini kamuoyuna açmak zorundayız. Maaşlardan hizmet ödeneğine kadar her şeyi kamuoyuna açmak zorundayız. Aidat ödeyen işçi parasının nasıl harcandığını bilmek hakkına sahiptir.

Aksini yapan sendikanın kazanma şansı yok. Duvarları yıkmak, kapıları açmak zorundayız.

Hırsızlık ve yolsuzluk her yerde yapılabilir ama hesap sorulması bunların önünü keser. Hep başkasını eleştirmekle iş

bitmiyor. Önce kendi evimizi düzeltmeliyiz.

Görevlerimizi yaparken, doğru ve adil olmazsak, bunu başkalarından isteyemeyiz.

Türkiye sendikal hareketi eleştiri üzerine kurulmuştur. Bu bizlere bir şey kazandırmıyor. Artık üretmek zamanı. İşçi önderleri sendikalar, eleştiri yerine kendi görevlerini yapmalı artık.

TEKGIDA-IŞ, Tekel, Çaykur gibi kamu ve özel sektör işyerlerinde örgütlü. Tekel'in önüne engeller kondu. Serbest piyasa derken, piyasada serbest çalışması bile engellendi.

Pazar kaybeden Tekel'in sorumluluğu, özverili yöneticilerine ait değildir. Bu ülkede Amerika karşıtlığı var. Ama Amerikan sigarası içmeye de devam ediyor. Bu ülkeyi sevmek lafla değil, yaşamakla olur.

İşçi önderleri, söyledikleri ile yaşamlarını tutarlı kılmak zo-

rundalar. Yaşam biçimi yanlışsa yanlış örnek olunuyor demektir.

Örgütlü yapıya sahip çıkan işletmelerin ürettiği malları tüketmek zorundayız. Bilinçli tüketicisi, bilinçli seçmen demektir. Bunları yaparsak, kayıt dışılık kalkar, sosyal adaletin tesisi kolaylaşır. Cebinde Amerikan sigarası taşıyan adaletsizlikten yakınmamalı. Burada konuşulanlar da burada kalmamalı.

Sendikalar Yasası ile ilgili düzenlemeler yapılacak. İşsizlik sigortasındaki paralar üzerine konuşmalar yapılıyor. Bu konuda önyargılı olmamalıyız. Bu fon istihdam yaratmak için ve mevsimlik işçilerin çalışmaları için kullanılabilir. Sendikalar Yasası değişmek zorunda. Bunu biz yapacağız.

TÜRK-IŞ, HAK-IŞ ve DISK ortak bir metin hazırlamak zorunda. Baraj, noter şartı kalkmalı. İşverenler bizim dağınıklığımızdan yararlanıyor. Bu çalışmayı yapıp

Hükümetin önüne götürmek zorundayız. Başesgioğlu bu konuda çok önemli açıklamalar yapmıştı umarım, yeni Bakan da eskisi kadar konuya olumlu yaklaşır.

Önümüzdeki dönem, TEK-GIDA-İŞ yeni projeler gerçekleştirecek. Bilim kurulları oluşturacak. Yeni kadrolarla, örgütsüz her gıda işletmesine ulaşmak istiyoruz.

Bu salonda 12 ülkeden konumuz var. Cemail Bakındı'nın girişimleri ile Avrasya Federasyonu kuruldu. Bu kuruluş için ülkelerinden gelen sendika temsilcilerine tekrar teşekkür ediyoruz. Kendi içine hapsolmuş bir emek hareketi başarılı olamaz. Küreselleşme bizi emek dayanışmasına mahkum ediyor.

Bu anlamda Avrasya Gıda İşçileri Federasyonunun öncülük edeceğine inanıyorum. Yaşamaları için her türlü desteği vereceğiz.

Biz inandıklarımız için gece gündüz çalıştık. Artık hesaplarımızı yeminli mali müşavirlere denetlettiriyoruz. Hesaplar kamuya açık. Hesapları tek merkezde topladık, şube sayısını 30'a indirdik. Bu salonda bu kararları alan her başkan ve delege bu kararları alkışlarla aldı. Tekgıda-İş siz büyüyorsunuz, önünüzde saygı ile eğiliyorum!

TEKGIDA-İŞ'in Başkanı olmak onurunu da hiçbir şeyle değiştirmeyeceğimi belirtmek istiyorum.” dedi.

Avrasya Gıda, Tarım, Orman ve Turizm İşçileri Federasyonu üyesi 12 Balkan ve Türk Cum-

huriyeti ülkelerinin sendikaları da 30'u aşkın temsilciyle Genel Kurula katıldı.

Azerbaycan Tarım ve Gıda Sanayisi İşçileri Sendikası Genel Başkanı Tofiq Guliyev misafirleri selamlayarak, ülkelerinden getirdikleri yöresel hediyeleri sundu.

Kosova Bağımsız İşçi Sendikası Başkanı Haxhi Arifi de konukları ve sendikayı selamlayarak Kosova'da görev yapan Mehmetçigimizi dünya barışına yaptığı katkı için kutladı ve hatıra hediyesini sundu.

Gündem maddeleri gereği komisyon raporları ve divana verilen önergeler müzakere edildi, oylandı, kurulların ibra edilmesinin ardından Genel Başkan söz alarak sendikal hedefler ve dileklerle ilgili bir değerlendirme yaptı. Genel Kurul'un ikinci günü delegeler oylarını kullanarak yeni yönetimi, denetim ve disiplin kurullarını ve yedek üyeleri belirlediler.

Oldukça renkli ve bayram havasında geçen Genel Kurulumuzun ülkemize ve teşkilatımıza hayırlı olmasını temenni ediyoruz.

13. Olağan Genel Kurul'da Seçilen Yönetim Kurulumuz

Genel Başkan	: Mustafa Türkel
Genel Sekreter	: Mecit Amaç
Genel Mali Sekreter	: Mehmet Karataş
Genel Teşkilatlandırma Sekreteri	: Recep Ali Çelik
Genel Eğitim Sekreteri	: Mustafa Akyürek

Sendikamızın 13. Olağan Genel Kurulu'nda örgütlü bulunduğumuz gıda işyerleri ikramlarımızı üyelerimizin ürettiği ürünlerden karşılayarak camiamıza jest yaptı.

Gıda sektörünün belli başlı, isim yapmış bir çok firmasında üretim yapan Tekgıda işçileri ürettikleri ürünleri TEKGIDA-İŞ'in Genel Kurulu'nda gururla ikram ettiler.

Azerbaycan Tarım ve Gıda Sanayisi İşçileri Sendikası Başkanı Tofiq Guliyev ve Türk Cumhuriyetleri sendikaları temsilcileri yöresel hediyeler sundu

TÜRK-İŞ Genel Başkanlığına Mustafa Kumlu, TÜRK-İŞ Genel Sekreterliğine Mustafa Türkel Seçildi

TÜRK-İŞ 20. Olağan Genel Kurulu, 6-9 Aralık 2007 günlerinde Ankara'da MEB Şura Salonu'nda toplandı. Genel Kurula Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Türkiye Büyük Millet Meclis Başkanı Köksal Toptan, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, bakanlar, milletvekilleri, siyasi parti başkan ve temsilcileri, sivil toplum örgütlerinin temsilcileri, basın mensupları ve çok sayıda davetli katıldı.

Genel Kurulun son günü yapılan seçimler sonucunda TÜRK-İŞ'in yeni yönetimi aşağıdaki gibi belirlendi.

Genel Başkan:

Mustafa Kumlu

(Tes-İş Sendikası Genel Başkanı)

Genel Sekreter:

Mustafa Türkel

(Tekgıda-İş Sendikası Genel Başkanı)

Genel Mali Sekreter:

Ergün Atalay

(Demiryol-İş Sendikası Genel Başkanı)

Genel Eğitim Sekreteri:

Nihat Yurdakul

(Belediye-İş Sendikası Genel Başkanı)

**Genel Teşkilatlandırma
Sekreteri:**

Pevrul Kavlak

(Türk Metal Sendikası Gen. Başk. Yard.)

TÜRK-İŞ Genel Kurulu Delegeleri ve Misafirlerinin İkramları TEKGIDA-İŞ Sendikası'nın Örgütlü Olduğu Gıda İşyerleri Tarafından Yapıldı

Tekgıda-İş Sendikası üyeleri tarafından üretilen Nestle Su, Eti Bisküvileri, Aroma Meyve Suları, Kent Şekerlemeleri ve Çaykur çayları delege ve misafirlere 4 gün boyunca ikram edildi.

TÜRK-İŞ 20. Olağan Genel Kurulu'nun Türkiye çalışma hayatına hayırlı olmasını temenni ederiz.

TEKEL'in Özelleştirilmesine Karşı

EYLEMLER

TEKEL İşçisi Kararlı Bir Mücadele Yürüttü

Türkiye'nin kamu işletmeciliğini tasfiyesine ilişkin yaşanan süreç boyunca, ülkece kaybedilen işletmelerin stratejik niteliği gözönünde tutulduğunda, TEKEL, önem derecesi açısından ön sıralarda görülmeyebilir. Ancak, TEKEL'in yarattığı ekonomik ve sosyal fayda açısından derinliğine bir inceleme yapıldığında, bu tür üstünkörü bir yargının son derece yanlış olduğu anlaşılacaktır. Kuşkusuz bu husus biraz da "stratejik" kavramına yüklenen anlam ve verilen önemle de bağlantılı bulunmaktadır.

Devlet Planlama Teşkilatının, Kalkınmada 1. Derecede Öncelikli İller sıralamasına baktığımızda, TEKEL'in 20 sınai işletmesinden (merkez ünite olarak belirtilmektedir, bunlara bağlı ayrıca işyer-

Tülay ÖZERMAN
TEKGIDA-İŞ Sendikası
Genel Sekreter Yardımcısı

leri vardır) 10'u bu iller arasında yer almaktadır. Bu illerin 2003-2007 arasında yapılan yatırım teşviklerinden aldığı pay yüzde 3,5 civarındadır ve yüzde 21 ile 75 arasında değişen oranlarda net göç hızına sahiptir.

Türkiye gibi, işsizliğin en büyük sorun olduğu, siyasal ve sosyal yapının, her an bir kaosa dönüşme riski yaşadığı bir ülkede, yaklaşık 1,5 milyon insanın açlık ve sefaletle yüzyüze kalmasına yol açabilecek bu özelleştirmenin, "stratejik" niteliğini ziyadesiyle hakettiği açıktır.

Gerçek şu ki; bu ülkenin, özellikle yaşadığımız günler ve

geleceğimiz açısından, TEKEL'in yarattığı ekonomik ve sosyal faydayı ihmal veya gözardı etme lüksü yoktur. Zira;

- Türkiye halen bir tarım ülkesi konumundadır ve tütün, özellikle son beş yılda büyük ölçüde kan kaybetmiş olsa da hala, 1,5 milyona yakın insanımızın tek geçim kaynağıdır.
- Türkiye'nin en önemli sosyo ekonomik sorunu işsizliktir ve ne yeni bir yatırım yapılmakta ne de istihdam yaratılabilmektedir.
- Gelir dağılımı konusunda dünyanın en kötü ülkeleri arasında yer almaktadır.
- Ulusal ve yeni kaynak yaratma açısından son derece yetersizdir.

- Toplumsal sağlık sorunları giderek ağırlaşan ve yoksullukla birlikte beşeri sermayesi zayıflayan bir ülke konumundadır.

TEKEL'in tütün ve tütün mamulleri sektöründeki sınai ve ticari faaliyetlerinin ülkeye yarattığı kazanımları yukarıda sıraladığımız temel yapısal sorunlar bağlamında ele aldığımızda Kurum'un değer ve önemi daha net anlaşılacaktır.

Her şeyden önce TEKEL, elimizde kalan son tarımsal KİT'lerden biridir. Tarımsal KİT'lerin kuruluş amaç ve felsefi doğrultusunda ele alındığında, gerçek fonksiyonunu yerine getirmekte ve tarım kesiminin en yoksulu olan ve en verimsiz topraklara sahip olan tütüncüleri, gerek fiyatlandırma gerekse alıcı kimliğiyle rekabet ortamında tutmak suretiyle, sömürülmeğe kurtarmaktadır.

TEKEL'in tütün piyasasından çekilmesi, yoksul üreticiyi tamamen çok uluslu sermayenin insafına bırakacaktır. Daha da kötüsü, Doğu ve Güneydoğu tütüncülüğünün tek alıcısı olarak faaliyetini durdurması, bu

bölgelerin zaten son derece bozuk olan gelir dağılımı sorununu bir kat daha arttıracaktır. İçinde bulunduğumuz siyasal ve sosyal istikrarsızlık ortamında bu durumun ne denli hayati bir önem taşıdığını tartışmaya bile gerek yoktur.

Halihazırda sadece sigara üretim işinin özelleştirilmesi, işaret ettiğimiz sorunu ortadan kaldırmayacak tam tersi hızlandıracaktır. Zira, sigara üretim işine son vermiş bir TEKEL'in, yaprak tütün işleme ünitelerinin varlığını sürdürmesinin, işletmesel açıdan gereği de anlamı da yoktur.

Önünde sonunda bu işletmelerin de kapısına kilit vurulacaktır.

TEKEL'in ihaleye çıkarılmış olan sigara fabrikaları ve kısa bir süre sonra kapatılmaya mahkum olan yaprak tütün işletmelerinin kurulu bulunduğu il ve ilçelere bakılırsa, hemen hemen tamamının, ekonomik ve sosyal açıdan az gelişmiş bölge ve yörelerde olduğu görülecektir.

İhaleye çıkarılmış olan fabrikalardan ikisi (belki de birbuçluğu) hariç diğerleri, alıcılar tarafından kapatılacaktır. Zira özel sermaye tabiatı gereği konuya sadece "kar" güdüsüyle bakan, fabrikaların bölge ekonomisi ve sosyal yapısı açısından yarattığı fayda umurunda bile olmayacaktır.

Olası bir özelleştirmeden elde edilecek milyon dolarlar (rakamın nereye varacağı da belirsizdir) bütün bu fabrikaların kapanmasıyla birlikte, kurulu bulunduğu il ve ilçelerin sönen ekonomik faaliyetlerinin, esnafından çalışanına doğacak işsizli-

ğin, göç yollarında parçalanacak ailelerin ortaya çıkaracağı ekonomik ve sosyal maliyeti karşılamaya yetecek midir? Yoksa kat be kat maliyetle geri mi dönecektir? İşte asıl yapılması gereken ve ne yazık ki ısrarla gözden uzak tutulmaya çalışılan hesap budur.

Ancak, bu gün içinde bulunan zayıflatılmış konuma rağmen TEKEL yine ulusal bir firmadır, kamuya önemli miktarda kaynak aktarmaya devam etmektedir. Piyasanın ikinci önemli firması konumuyla, hala en gözde şirketler arasındadır ve karının tek sahibi bu ülkenin insanlarıdır. Piyasaya yeni giren yabancı firmaların yanısıra, uzun yıllardır faaliyet gösteren pek çok firmanın pazar payı hala TEKEL'in gerisindedir ve hiçbiri piyasadan çekilmeyi düşünmediğine göre ikinci aktör olarak TEKEL'in çekilmeyi düşünmesi için hiçbir geçerli neden yoktur. İşletmesel açıdan gerekli karar ve atılımlar yapıldığı takdirde TEKEL'i ayakta tutmak mümkündür ve bu yapıldığı takdirde milyarlarca dolarlık kay-

nak çok uluslu şirketler eliyle yurt dışına transfer edilmek yerine ülke içinde kalacaktır.

Şurası bir gerçek ki, çok uluslu firmaların hedefi artık tamamıyla az gelişmiş ve gelişmekte olan ülke insanlarıdır ve sadece kar etme güdüsüyle hareket eden bu şirketlerin toplumsal sağlık endişelerini gözetken bir pazarlama stratejisi uygulamalarını beklemek sadece saflıktır. Oysa, ulusal ve kamu nitelikli firma olarak TEKEL, tüketimi artırıcı politikaların daima uzağında kalmış ve sektördeki yasalara uyum konusunda her zaman ti-

tizlik göstermiştir. Bu açıdan dolaylı yoldan rakiplerini de denetim altında tutmaktadır.

Ortaya koymaya çalıştığımız tüm gerçekler, TEKEL'in özelleştirilmesi meselesine ideolojik saplantı (devlet sigara üretmez) noktasında takılıp kalmanın yanlışlığını açıklıkla ortaya koymaktadır. Bu hususta, konuyu bilerek ya da bilmeyerek belirli kesimlerin, "sağlığa zararlı bir ürünü devletin üretmemesi gerektiği" yönlü yaklaşımlarının tutarsızlığına da işaret etmek gerekir. Unutulmamalıdır ki, sigaranın piyasada yasal ve/veya meşru bir şekilde satışına izin verildiği sürece, sektördeki bir kamu işletmesinin varlığı, sadece kara odaklanmış olan özel firmaların elini daraltacak, tüketimin çılgınca pompalanmasının önündeki en etkili engellerden biri olacaktır.

Karar vericilerin Türkiye'nin gerçeklerini unutmamak, toplumun tüm duyarlı kesimlerinin de TEKEL'in özelleştirilmesi meselesinde kararlı karşı duruş sergilemek sorumluluğu bulunmaktadır. Çünkü bu özelleştirme tümüyle yanlıştır ve yapılması gerekir.

TEKEL EYLEMLERİ SÜRECİ

TEKGIDA-İŞ Sendikası'nın 15 Kasım 2007 Tarihinde Yaptığı Başkanlar Kurulu Toplantısında "TEKEL'in Özelleştirilmesine Karşı Yürütülecek Mücadele Süreci" Ele Alındı

TEKGIDA-İŞ Sendikası'nın 15 Kasım 2007 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirdiği Başkanlar Kurulu toplantısında gündemde yer alan konular üzerinde tartışılmış ve üyelerimiz ile kamuoyuna aşağıdaki açıklamanın yapılmasına karar verilmiştir:

"Başkanlar Kurulumuz, TEKEL'in sigara biriminin üçüncü kez ihaleye çıkarılmış olması nedeniyle, özelleştirme karşıtı mücadelenin ne şekilde yürütüleceği konusunu ağırlıklı olarak ele almıştır. Toplantı esnasında sendikamızın, yaklaşık onbeş yıldır sürdürdüğü mücadelede geçmişte olduğu gibi bu gün de aynı kararlılık ve inanç içerisinde olduğu hu-

susu yinelenerek, önümüzdeki süreçte yürütülecek hareket ve stratejinin ayrıntıları görüşülmüştür. Başkanlar Kurulumuz, özelleştirme karşıtı eylem ve hareketin stratejisini zamanı ve yeri geldiğinde kamuoyuna ayrıca ilan etme kararı almıştır.

Toplantıda özellikle ve önemle ele alınan bir diğer husus ÇAYKUR Genel Müdürlüğü'nün ve çalışanlarımızın sorunları olmuştur.

Son zamanlarda arttığı gözlenen kaçak çay sorununun ÇAYKUR'u ciddi bir sıkıntıya soktuğu bilinmektedir. Basına yansıyan haberlerden bazı siyasetçilerin de içinde olduğu şekilde kuşkular uyandıran bu yasa dışı olgunun önlenmesi

için ilgili ve yetkililerin süratle hareket geçmesi ve gerekli önlemleri alması gerekmektedir.

Kişisel çıkarlar adına, ülkemizin bu en köklü ve Doğu Karadeniz bölgemizin tek geçim kaynağı olan ÇAYKUR'u finansman ve işletme sorunları içine sokmaya kimsenin hakkı bulunmamaktadır ve TEKGIDA-İŞ Sendikası olarak buna asla müsamaha gösterilmeyecektir.

Yine ÇAYKUR işçilerinin çalışma süreleri ile ilgili olarak yaşanan sorunların çözülmesi için ilgili ve yetkililerle sürekli ve etkili müzakereler içinde olmaya devam edilecektir.

Başkanlar Kurulumuz, toplantıda sendikamızın son aylar

içerisinde sürdürdüğü örgütlenme atağı ve yeni örgütlenme stratejileri konusunu ayrıca ele almıştır.

Hedefimiz, gıda sektöründe örgütsüz işçi kalmamasıdır. Var olan mevzuat sınırlamalarına ve işveren baskılarına rağmen, kararlılık ve doğru strateji ile örgütlenme önündeki tüm engellerin geçersiz kılınabileceğine inancımız tamdır.

TEKGIDA-IŞ Sendikası olarak, önümüzdeki dönemdeki en önemli hedeflerimizden biri örgütlenme ağımızın genişletilmesi ve gıda sektörü işçileri açısından Sendikamızın bir cazibe merkezi oluşturmasının sağlanmasıdır. Türk sendikal camiasına da yol gösterici olacağına, örgütlenme ile ilgili olarak öncelikle kafalarda oluşan duvarların yıkılacağını ortaya koyacağına inandığımız yeni örgütlenme stratejilerimizin hayata geçirilmesi için tüm hazırlıklarımız devam etmektedir.

Başkanlar Kurulumuzun ele aldığı bir diğer gündem başlığı da yaklaşmakta olan TÜRK-IŞ Olağan Genel Kurulu'dur. Sendikamız, TÜRK-IŞ'in Türkiye'nin

ekonomik ve sosyal yaşamındaki önem ve değerine her zamankinden daha fazla inanmakta ve sahip çıkmaktadır.

Önemli olan, TÜRK-IŞ'in temsil ettiği sendikal camia kadar, toplumun tüm örgütsüz ve ezilen kesimlerinin de sorunlarının sözcüsü olma, toplum adına çözüm üretme yetisine sahip olması ve karar mekanizmalarında etkili olarak, yönlendirilen değil, yön veren bir konumda bulunmasıdır.

Mevcut sosyoekonomik koşullar altında TÜRK-IŞ'in varlığı ve mücadele yeteneğine her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyulduğuna inanılmakta ve arkasında bulundurduğu örgütlü güç ve bu gücün potansiyelini doğru ve etkili bir şekilde kullanabilecek yönetim kadroları ile TÜRK-IŞ'in sosyal barış ve refaha ulaşmada öncü olması gerektiği düşünülmektedir.

Başkanlar Kurulumuz önümüzdeki Olağan Genel Kurul sürecini bu görüşler çerçevesinde değerlendirme kararlılığında.

Başkanlar Kurulumuz son aylar içerisinde yaşanmakta

olan terör olaylarını da değerlendirmiştir. Ülkemizin üniter yapısı, birlik ve bütünlüğünün bozulmasına kayıtsız kalmayacağı ve taviz verilemeyeceği konusunda hiçbir tereddüt bulunmamaktadır. Kan dökülerek sorunların çözülemeyeceği ve sorunları daha da büyüttüğü açıktır. Toplumun her kesiminin kardeşlik ve barış düzenini zedeleyecek tavır ve beyanlardan kaçınması, içinde bulunduğumuz noktada büyük bir önem taşımaktadır.

Bununla birlikte terör ve yasa dışılık olgusunu en ziyade besleyen işsizlik ve yoksulluk sorununun çözümü için, söz ve yetki sahibi olanların çok daha akılcı ve sonuç alıcı karar ve uygulamalarına ihtiyaç bulunduğu da tartışmasızdır.

Sosyal devlet ilkesinin yok edilmesi, kamu işletmeciliğinin tasfiyesi, yeni yatırımlara imkan verilmemesi, istihdam yaratıcı tedbirlerin alınmaması en büyük sorundur. Ekonomik politikaların geniş toplumsal kesimlerin ihtiyaç ve çıkarlarına göre şekillendirilmesi, aradığımız siyasal ve toplumsal istikrarın temel şartıdır."

TEKEL İçin Mücadelemiz Her Zeminde Devam Edecektir!

25 Şubat 2008 Basın Açıklaması

22 Şubat 2008 günü gerçekleştirilen TEKEL'e ait sigara biriminin özelleştirilmesi ihalesi ile ilgili olarak aynı gün toplanan Başkanlar Kurulumuzun aldığı karar çerçevesinde bütün TEKEL işçileri işyerlerine kapanarak bir eylem başlatmış bulunmaktadır.

Sendikamız ve TEKEL çalışanları yaklaşık onbeş yıldır, özelleştirmeye karşı mücadele vermektedir. Özelleştirilen diğer kamu kuruluşları için olduğu gibi, TEKEL için de inancımız şudur: Ülkeye ekonomik ve sosyal fayda üreten, halkımızın kıt kaynakları ile varedip yaşattığı kamu kuruluşlarına ve kar sahalarına, yerli ya da yabancı özel kuruluşlarca el konulması yanlış bir politikadır ve yine ülkeye, istihdam, yatırım ve ihracat bağlamında hiçbir artı değer kat-

mayan bu el değiştirme operasyonu, sonuç itibarıyla ekonomik bağımlılık, yabancılaşma, işsizlik ve yoksulluktan başka bir şey getirmemektedir.

TEKEL, bir tarımsal KİT olarak, Türkiye tütüncülüğünün ve ekicilerinin ayakta kalabilmesi için varlığını sürdürmesi gereklidir ve işçisi, memuru ile yaklaşık 20 bin kişiyi istihdam etmektedir, 900'ü aşkın bayisi ve işyerlerinin bulunduğu yerlerdeki esnafı ile milyonlarca kişinin geçim kaynağıdır.

İhale sonucu ortaya çıkan, 1 milyar 720 milyonluk bedel, ne TEKEL'in gerçek değeridir, ne de kayıpla ortaya çıkan sosyal ve ekonomik faturanın karşılığıdır. Yeni bir TEKEL yaratmanın bedeli ise hiç değildir. Çünkü, o TEKEL'in mazisi, bu ülkenin kuruluşuna kanını harç yapmış

insanların fedakarlıklarının tarihidir.

Sendikamız, başta çalışanlarının hak ve çıkarları olmak üzere, TEKEL'ini korumak amacıyla başlattığı eylemlilik sürecini tam gücüyle sürdürecektir.

25 Şubat 2008 itibarıyla, Yaparak Tütün işyerleri ile Başmüdürlüklerde çalışan üyelerimiz, normal çalışma düzenine dönmüş bulunmaktadır. Sigara Fabrikaları'ndaki eylemlerimiz ise üretimi de sürdürerek, kesintisiz olarak devam etmektedir.

18 ve 22 Şubat günleri ülke çapında gerçekleştirilen eylemlerde emniyet güçlerinin uyguladığı şiddeti ise yeniden kınıyor, hukuk yolu da dahil olmak üzere, TEKEL'le ilgili mücadelemizin her meşru zeminde sürdürüleceğini bir kez daha ilan ediyoruz.

Kadıköy-İskele Meydanı'nda TEKEL'in Özelleştirilmesi Binlerce Kişi Tarafından Protesto Edildi

TTEKGIDA-İŞ Sendikası'nın önderliğinde 5 bin TEKEL işçisi, 2 Şubat 2008 Cumartesi günü saat 11.00'de Haydarpaşa Garı önünde buluşarak, yürüyüşle Kadıköy-İskele Meydanı'na

gelerek TEKEL Özelleştirmesini protesto etti.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ve Sendikamızın Genel Başkanı Mustafa TÜRKEL ile genel yönetim kurulu üyelerinin katıldığı

ve TEKEL'in özelleştirilmesi girişiminin protesto edildiği eyleme, başta TÜRK-İŞ olmak üzere, her kesimden sivil toplum kuruluşu ve kardeş sendikalar destek verdi. Eşleri ve çocuklarıyla mitinge

katılan 5 bini aşkın TEKEL işçisi özelleştirmeye asla izin vermeyeceklerini bir ağızdan haykırdılar.

Belediye-İş, Yol-İş, Haber-İş, Tes-İş, Petrol-İş, Hava-İş, Türk Metal, Basın-İş, TÜMTİS, Kristal-İş, Denizciler Sendikası, Demiryol-İş, Harb-İş, Genel-İş, KESK'e bağlı şubeler, siyasi partiler TEKEL'e sahip çıkacaklarını gösteren destekçi işçiler, "TEKEL işçisi yalnız değildir" sloganları atarak mitingi izleyenlere de TEKEL'e sahip çıkma çağrısı yaptılar.

Haydarpaşa Tren Garı'nda öğle saatlerinde toplanmaya başlayan işçi ve emekçiler, burada kortej oluşturarak İskele Meydanı'na doğru yürüyüşe geçtiler. Kortejin en önünde yürü-

yen TEKEL işçilerinin çocukları, attıkları sloganlar ve taşıdıkları dövizlerle mitinge renk kattılar. "TEKEL vatandır vatan satılmaz" sloganını atan çocuklar, baba ve annelerine mücadelelerinde destek olacaklarını miting boyunca canlılıklarıyla gösterdiler.

TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri Ergun Atalay ile TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Pevrul Kavlak da kortejde yürüyerek TEKEL işçisine destek verdi.

İskele Meydanı'nı dolduran işçi ve emekçilere seslenen TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ve TEKGIDA-İŞ Genel Başkanı Mustafa Türkel, TEKEL işçilerinin bugüne kadar özelleştirmeye geçit vermediğini, bundan sonra

da vermeyeceğini ifade etti. Özelleştirmeye karşı mücadele ateşi yaktıklarını ve bu yoldan dönmeyeceklerini ifade eden Türkel, "Sınıf kardeşlerimizi daha çok yanımızda görmek istiyoruz" diye konuştu. Türkiye'nin her tarafında TEKEL işçisinin özelleştirmeye karşı yığıtçe mücadele ettiğini belirten Türkel, "Biz bu yola baş koyduk. Özelleştirmeyi durdurmak için ant içtik" dedi. "Bize 'Yerli sermayeye satacağız, sizi işsiz bırakmayacağız' diyorlar. Biz sermayenin yerlisini de yabancısını da gördük. İçki bölümündeki arkadaşların başına geleni biliyoruz" diyen Türkel, kimsenin kendilerini kararlılıklarından vazgeçiremeyeceğini dile getirdi.

TEKEL İşçisinin Sabrı Taştı

Özelleştirmeye karşı mücadele eden binlerce TEKEL işçisi kar yağışı nedeniyle yolların kapanmasına rağmen Ankara'da eylem yaptı.

Türkiye'nin dört bir yanından TEKEL'in özelleştirilmesine karşı Ankara'ya gelerek, 18 Şubat 2008 tarihinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı önünde, özelleştirme için tekliflerin verilme-

sini bekleyen işçiler ihale için 4 firmanın teklif verdiğinin açıklanmasına kadar eylem yaptı.

Kararlılıklarını yaptıkları eylemle dile getiren TEKEL işçilerine, TÜRK-İŞ, KESK, Kamu-Sen ve bağlı sendikaların başkan ve yöneticileri ve siyasi parti milletvekilleri de destek verdi.

Eylem sonunda, Ankara polisi işçilerin üzerine eksi 15'leri gösteren soğuk havada, tazyikli su sıkarak bütün kamuoyunun yoğun tepkisini çekti.

TTEKGIDA-İŞ Sendikası'nın önderliğinde, TEKEL işçileri olarak bu gün Özelleştirme İdaresi'nin önündeyiz. Çünkü, TEKEL'in sigara biriminin özelleştirilmesinde teklif vermek için son gün. ONBİNLERCE TEKEL ÇALIŞANI VE AİLESİYLE BİRLİKTE, HÜKÜMETİ VE YETKİLİLERİ YENİDEN UYARIYORUZ!

TEKEL'i satarak, sadece makinalarını, markalarını satmıyorsunuz. TEKEL'i satarak aslında bizleri, hayatlarımızı ve ülkemizi satıyorsunuz. Yüzyıllardır markalaşmış tütünümüzü, tütüncümüzü satıyorsunuz. Huzuru, siyasal ve sosyal barışı satıyorsunuz.

Bu ülke bu güne kadar özelleştirmelerden borç üstüne borç yüklemenin dışında, tamamen yabancılaşmanın dışında hiçbir şey kazanmadı. TEKEL'le son öldürücü darbeyi de vuruyorsunuz.

Unutmayın, bu hesap burada bitmeyecek. Yol yakinken sizleri gaflet uykusundan uyandırmak için toplandık.

ANKARA BİLDİRİSİ

18 Şubat 2008

Tekel işçisi fabrikasını teslim etmeyecek! TEKEL'i almak isteyenler, önce bizi çiğnemek zorunda! Binlerce TEKEL işçisi Türkiye'nin dört bir yanından Ankara'ya gelerek Özelleştirme İdaresi önünde TEKEL'i özelleştirenlere hep bir ağızdan haykırdı: "Biz çocuklarımıza onurlu bir gelecek bırakacağız. Ya Siz?"

BİZLERİN, TEKEL İŞÇİLERİ olarak, sessiz sedasız, saman alevi gibi sönen tepkilerle fabrikalarımızı teslim edeceğimizi sanıyorsanız; bilin ki, CİDDİ BİR HESAP HATASI YAPIYORSUNUZ!

İşimizi de, aşımızı da kaybettikten sonra, daha kaybedecek bir şeyimiz yok. Çoluğumuza çocuğumuza yedirdiğimiz lok-

mayı savunmak bize hak, bize görev. Bu görevden dönmekse haram.

Valilerinizden kömür, partililerinizden erzak paketi istemiyoruz! Sadakanızı kabul etmiyoruz.

Sadece bizim olanı, fabrikalarımızı istiyoruz. En yüce varlığımız emeğimizi vereceğimiz işyerimizi istiyoruz. Anamızın ak sütü gibi helal, alınterimizin onurlu karşılığını istiyoruz. Üreterek, başı dik, gururla ve dilenmeden hayatımızı sürdürmek istiyoruz.

TEKEL'i üç otuz paraya satarak, bizleri yoksulluğa, tütüncülüğümüzü ölüme itiyor, ülkemizin kaynaklarını, gelirini yabancılara teslim ediyorsunuz. Sosyal barışı dinamitliyorsunuz.

Bu ülke için hizmet vereceğiz diye iktidara geldiniz, sözünüzü tutmuyorsunuz. Bize yalan söylediniz. En kötüsü yasalara da uymuyorsunuz. Sürecin sonuna yaklaşmış hala yasal bir komisyon başkanı bile yok. Kim, hangi bilgiyle, hangi yetkinlikle bu satışı yapacak? Yoksa ihaleyi alacak olan, Başkamı da belirlesin diye mi bekliyorsunuz? Bütün bunların hesabı elbette sorulacaktır.

Ve bu hesabın öyle bir defada kesileceğini sanıyorsanız aldaniyorsunuz.

**EY İKTİDAR, EY TEKEL'İN YERLİ/YABANCI ALICILARI!
BU SESİ İYİ DUYUN!
FABRİKALARIMIZ BİZİMDİR!
ALMAK İÇİN ÖNCE BİZİ ÇİĞNEMENİZ GEREKİR!
HALEP ORDAYSA ARŞIN BURDA! GELİN VE GÖRÜN!**

TEKEL'in özelleştirilmesi aleyhine dava açılmıştır

Sendikamız,
22 Şubat 2008
tarihinde
gerçekleştirilen ve
TEKEL'in sigara
biriminin varlık
satışı yoluyla
özelleştirilmesine
ilişkin ihale
komisyonu
kararı aleyhine
bu 03.03.2008
itibarıyla Danıştay
nezdinde
yürütmeyi
durdurma ve iptal
istemiyle dava
açmıştır.

Balıca Sigara Fabrikası işçileri Karadeniz'in buz gibi sularına kendilerini attılar!

TEKEL özelleştirmesine tepki gösteren işçiler, kış günü buz gibi denize girerek özelleştirmeyi protesto etti.

Fabrikamın satışına karşı çıkan TEKEL işçileri, buz gibi havada toplu halde denize girerek tepkilerini gösterdiler. Atakum beldesindeki sahilde ellerinde "TEKEL vatandır vatan satılmaz, Atam TEKEL'i satıyorlar" yazılı pankartlarla denize giren işçiler, deniz ve havanın soğuk olması nedeniyle zor anlar geçirdiler.

Orta Karadeniz Bölge Başkanı İsmail Duran eylem sırasında yaptığı açıklamada TEKEL'in özelleştirilmesinin sonuna kadar karşısında olduklarını ve TEKEL'e sahip çıkacaklarını belirtti.

TEKEL'in özelleştirmesini protesto etmek amacıyla Adana'da düzenlenen yürüyüş eylemine Genel Sekreterimiz Mecit Amaç ile Genel Eğitim Sekreterimiz Mustafa Akyürek katıldı

TEKEL'in özelleştirmesini protesto etmek amacıyla Adana'da TEKGIDA-İŞ Sendikası Güney Anadolu Bölge Başkanlığı'nın bulunduğu iş hanının önünde toplanan işçiler, 'Tekel Adana Sigara Fabrikası'na sahip çık' eylemi için kendilerine destek veren çok sayıda siyasi parti ve sivil toplum örgütü üyesi yaklaşık 1000 kişiyle birlikte fabrikaya doğru yürüyüşe geçti.

TEKGIDA-İŞ Genel Sekreteri Mecit Amaç ve Genel Eğitim Sekreteri Mustafa Akyürek ile eski dönem Genel Başkanı Hüseyin Karakoç, CHP Milletvekilleri TÜRK-İŞ eski başkanlarından Bayram Meral ve Tacidar Seyhan'ın katıldığı yürüyüşte, yolu kapatan Tekel işçilerine Çevik Kuvvet ve sivil polis memurları, yolu açmak için cop ve biber gazı kullandı.

TEKGIDA-İŞ Genel Sekreteri Mecit Amaç, kürsüde yaptığı konuşmada TEKEL işçisinin bu haklı direnişinde çevik kuvvetlerin müdahalesini çok sert bir şekilde eleştirerek, TEKEL işçileri ile birlikte bu haklı mücadeleyi omuz omuza yılmadan sürdüreceklerini belirtti. Eylem sonrasında yöneticilerimiz fabrikada TEKEL işçileri ile birlikte toplanarak bir değerlendirme toplantısı yaptı.

Samsun Mitingi

(20 Ocak 2008)

Samsun'da binlerce TEKEL işçisi, fabrikalarının özelleştirilmesine karşı yürüdü.

TEKEL'in özelleştirilmesine karşı Tokat ve Bitlis'in ardından Samsun'da da binlerce işçi miting yaptı. "TEKEL vatandır satılamaz", "Ak dediler karanlığa gömdüler", "Hükümet istifa", "Adalet yoksa kalkınma da yok", "Samsunlu fabrikana sahip çık" sloganları ile Irmak Yaprak Tütün İşletmesi önünde toplanan işçiler, Cumhuriyet Meydanı'na yürüdüler.

Tokat'tan, Trabzon'dan,

Amasya'dan TEKEL işçilerinin de katıldığı mitinge Türk-İş'e bağlı sendikaların şubeleri, Emekli-Sen, KESK Samsun Şubeler Platformu üyeleri ve siyasi partiler de destek verdi. Belediye-İş'e üye oldukları için işten atılan 126 belediye işçisi, "Başbakan söz verdi belediye başkanı işten attı", "Haksızlığa uğrayan Çarşamba işçileri haklarını istiyor" pankartları ile mitinge katıldılar.

TEKGIDA-İŞ Genel Sekreteri Mecit Amaç, "Çocuklarımız Başbakan'dan, annelerini babalarını işsiz bırakmamasını istiyor.

Kadınlarımız işsiz kalkmaktan korktukları için çocuklarına karşı ezikler. Hükümetin 'iş veriyorum' dediği 4C'nin ne demek olduğunu onlar çok iyi bilir" diye konuştu. Samsun'un 20-30 yıl önce iller arasındaki ekonomi sıralamasında 10. sırada olduğunu hatırlatan Amaç, şimdi ise Samsun'un yoksul, emekli kentine dönüştürüldüğünü dile getirdi. Amaç'ın, "Bu meydanlarda sizlerden oy isterken refahtan, mutluluktan bahsediyorlardı. Ne oldu? Çocuklarımızın, torunlarımızın geleceğini kararta-

çak olan SSGSS Tasarısı'nı hazırladı. Çocuklarınızın 80 yaşında emekli olmasına neden olacak bu tasarının yasalaşmasına izin verecek misiniz” sorusuna işçiler hep bir ağızdan “Hayır” diye yanıt verdiler.

Çarşamba Belediye Başkanı'nın seçim bildirisini göstererek okuyan Amaç, “Halkçı belediyecilik, şeffaflık deniyor. Ama 126 işçiyi sadece sendikacı olduğu için kapının önüne konuyor. Bu iktidarın bakışı ile Susurluk'ta 400 işçiyi işten atan patronun bakışı aynıdır” diye konuştu. Amaç, TEKEL'in özelleştirilmek istenmesine karşı 20 yıldır mücadele ettiklerini, 2003'te, 2005'te benzer bir saldırıyı geri püskürten işçilerin bu

saldırıyı da geri püskürteceğini ifade etti. Ülkede tütünün yasaklandığını, piyasanın komşu ülkelere terk edildiğini belirten

Amaç, “Bize ‘Evinize oturun, üretmeyin, yardım paketleri ile yaşarsınız’ diyorlar. Bunu kabul etmeyiz” dedi.

TEKGIDA-İŞ Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölge Başkanlığı Basın Açıklaması

Tekel işçisi, sendikası TEKGIDA-İŞ öncülüğünde Tekel'in özelleştirme adı altında yok edilmesine karşı dün olduğu gibi bugün de mücadele etmeye devam etmektedir.

Çünkü Tekel işçisi çok iyi bilmektedir ki Özelleştirme ül kemizin ekonomik çıkarları yerine çok uluslu şirketlerin yanı sıra yerli işbirlikçi şirketlerin çıkarına hizmet etmektedir.

Özelleştirme demek işsizlik demek, özelleştirme demek yoksulluk, talan sömürü, peş-

keş demek. Özelleştirme demek fabrikaların kapatılması ,tarım alanlarının yok edilmesi ülke pazarının yabancı firmalara terk edilmesi, milyonlarca işçi, köylü, esnaf ve işsizlerin geleceğinin karartılması demektir. Özelleştirme demek sosyal devletin tasfiye edilerek, yerine sermaye için piyasa, yoksul halk kesimi için sadaka devleti demektir.

TEKEL İşçisi özelleştirmenin kayıt dışı istihdam, sendikasız ve sigortasız işçi çalıştırma, örgüt-süzleştirme ve her türlü sosyal ekonomik, sağlık, iş güvenliği

hakkından yoksun, kölelik düzeni olduğunu iyi bilmektedir.

İstanbul Davutpaşa'da kayıt dışı bir iş yerinde meydana gelen patlama sonucunda 22 insanın ölümüne neden olan katliamın özelleştirme anlayışının sonucu olduğunu Tekel işçisi çok iyi görmektedir.

TEKEL işçisi özelleştirmenin yıkıcı sosyal ve ekonomik sonuçlarını 20 yıllık özelleştirme sürecinden, deneyiminden ve 15 yıllık onurlu mücadelesinden bilmektedir.

Bu nedenlerle ülkenin dört bir yanında Tekel işçisi yıllardır ayakta durmaktadır özelleştirme saldırısına karşı mücadele vermekten vazgeçmemektedir.

Malatya'da Tekel işçisi onurlu bir direniş geleneğine sahiptir. Bu geleneğe bağlı olarak Malatya ekonomisinin önemli dayanaklarından TEKEL Sigara Fabrikasının özelleştirme adı altında yok edilmemesi için 22 Temmuz seçimlerinde Malatya halkının yüzde 70'inden oy alarak Milletvekili seçilen iktidar partisi Milletvekillerinden Malatya'ya dolayısıyla TEKEL'e sahip çıkmalarını beklemektedir.

Tekel işçisi, çapulcu sermaye gruplarına TEKEL'i yem etmeyeceğini kararlı mücadelesiyle ortaya koyacaktır.

TEKEL Adıyaman Yaprak Tütün İşletmesi İşçileri Demokrasi Parkı Önünde Toplanarak Özelleştirmeyi Protesto Etiler

Adıyaman'daki Ziraat Odası ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarının da destek verdiği eylem, fabrika önünde başlayarak ve 5 kilometrelik bir yürüyüş sonrasında, Demokrasi Parkı önünde bir basın açıklaması ile sona erdi.

Çıplak Kalkanlar

Bitlis TEKEL Sigara Fabrikasında, TEKEL'in özelleştirilmesine tepki amacıyla "iş yeri terk etmeme" eylemi yapan işçiler, fabrika önünde yarı çıplak protesto gösterisi yaptı.

Fabrika önünde yarı çıplak olarak toplanan işçiler adına konuşan TEKGIDA-İŞ Sendikası Bitlis Şube Başkanı Can Murat Yenisöz, Bitlis'in tek fabrikası olan TEKEL Sigara Fabrikasının, istihdam alanı açısından yöreye büyük katkı sunduğunu kaydetti.

Bitlis'te mevcut göçe göç katmamak için, sigara fabrikasının kapatılması yerine, modernize edilerek istihdam açığı yaratıl-

ması gerektiğini belirten Yenisöz, "Biz bunu beklerken tam tersine, ilimizin tek fabrikasını

kapatmayı öngördüler. Bu karar biz çalışanları ve halkımızı çok üzmüştür" dedi.

DSP'den TEKEL'in Özelleştirilmesine Karşı Verilen Her Türlü Mücadeleye Destek Sözü

DSP Denizli Milletvekili, Genel Sekreter Yardımcısı Hasan Erçelebi ve İstanbul Milletvekili, Genel Başkan Yardımcısı Hasan Macit Türk-İş'e nezaket ziyaretinde bulunarak Türk-İş Genel Sekreteri ve Tektıda-İş Genel Başkanı Mustafa Türkel'le görüştüler. Milletvekilleri Tekel'in özelleştirme girişimi ve sendikamızın mücadelesi konusunda bilgi aldılar.

TBMM içerisindeki DSP grubu olarak Tekel'in özelleştirilmesine karşı verilen her türlü mücadeleyi sonuna kadar destekleyeceklerini ifade eden Erçelebi ve Macit, DSP Grubu olarak Genel Merkezi İstanbul'da bulunan sendikamızı en kısa süre içerisinde ziyaret ederek konunun yakın takipçisi olacaklarını dile getirdiler.

İzmir TEKEL İşçileri Çiğli'de Toplanarak, TEKEL'in Özelleştirilmesini Protesto Etti

İzmir'de kurulu bulunan TEKEL işyerlerinde çalışan işçiler, özelleştirmeyi protesto etti. Genel Sekreterimiz Mecit Amaç ve Genel Eğitim Sekreterimiz Mustafa Akyürek'in de katılımıyla, Çiğli Eski Pazar Yeri'nde 30.01.2008 tarihinde saat 12.00'de toplanan işçiler bir yürüyüş gerçekleştirdi. TEKEL işçilerinin bu eylemine, TÜRK-İŞ ve bağlı kardeş sendikalar ile Tütün Ekspertleri Derneği ve Memur Sendikaları da katıldılar.

TEKEL Zincir Eylemi, İstanbul AKP İl Binası Önü, 09.01.2008
İstanbul TEKEL Cevizli Fabrikası işçileri kendilerini AKP İl Binası kapısına zincirledi.

Özelleştirmecileri İçeri Almadılar

TEKEL işçilerinin özelleştirme ve taşeronlaştırma saldırılarına karşı mücadelesi sürüyor.

Özelleştirme İdaresi'nden yetkililerin fabrikaya geldiğini haber alan Malatya TEKEL işçileri, müdürlük önünde toplandılar. Alkışlarla "TEKEL'e uzanan eller kırılınsın", "Direne direne kazanacağız", "İş eklemek yoksa barış da yok" sloganlarını atan işçiler, yetkilileri fabrikaya sokmadı. Burada açıklama yapan TEKGIDA-İŞ Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölge Başkanı Servet Akbudak, TEKEL işçilerinin günlerdir işlerine, geleceklerine ve ulusal değerlerine sahip çıkmak için fabrikalarında nöbet tuttuğunu söyledi. Akbudak şunları dile getirdi: "Özelleştirme İdaresi tarafından görevlendirilen 3 yetkilinin fabrikanın mali portresini ve mevcut envanterini çıkarmak amacıyla fabrikaya girmek istediğini öğrendik. Geçmişte olduğu gibi bugün de yabancı firmalar ve onların güdümündeki siyasi iktidarın görevlendirdiği memurları içeri almayacağımızı göstermiştik, bugün de öyle oldu. Özelleştirmeye karşı TEKEL işçisi, geçmişteki gibi onurlu mücadelesini yükselterek devam edecek."

Tokat Basın Toplantısı

TEKGIDA-İŞ Tokat Şube Başkanı Suat Karlıkaya da düzenlediği basın toplantısıyla, sonuç alıncaya kadar direnişlerini sürdüreceklerini ifade etti. "Mücadelemizi diri tutmak ve halkı bilinçlendirmek amacıyla bir dizi çalışma başlattık. İlimizde de bu amaçla 8 Mart günü özelleştirme sürecini değerlendiren bir konferans tertip ettik" diyen Karlıkaya, Tokat halkına da şöyle seslendi: "Kimse zannetmesin ki bu fabrika çalışacak. Yurtdışından İzmir'e getirilen tütünü hiçbir sermaye burada işlemez. Amacı kâr olan bir zihniyetten böyle bir iyi niyet beklemek hata olur."

Tokat Halkından Başbakana 8 Bin Mektup

Tokat'ta, TEKGIDA-İŞ Sendikası tarafından başlatılan eylemde Başbakan Erdoğan'a 8 bin mektup gönderildi. Çalışanlar, Başbakan'dan TEKEK'in özelleştirme adı altında "yabancılar hediye edilmemesi"ni talep etti.

Başbakan'a 8 bin adet mektup

gönderen çalışanlar, TEKEK'in "küresel sermayeye hediye edilmemesi"ni istedi

Tokat'ta, TEKGIDA-İŞ Sendikası'nca düzenlenen eylemde Başbakan Erdoğan ve 7 milletvekiline 8 kolide 8 bin adet mektup gönderildi.

PTT önünde toplanan TE-

KEL işçileri, Tokat Sigara Fabrikası'nın özelleştirilerek satılmasını protesto etti. Fabrika işçileri, TEKEK ve tütün sayesinde hayatını kazanan vatandaşlar olarak TEKEK'in özelleştirilmesini, yabancı tekelere küresel sermayeye hediye edilmemesini talep etti.

TEKGIDA-İŞ Sendikası Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Ziraat Odaları Temsilcileri Tarım Bakanlığı'na ve Milletvekillerine Ziyarete Bulunarak Kurum Bünyesinde Bulunan Yaprak Tütün İşletmeleri'nin Geleceği Konusunda Bir Rapor Sundular

Aralık 2007'de Tarım Bakanlığı'na ziyarette bulunan heyet; TEKEK bünyesinde kurulu bulunan Yaprak Tütün İşletmelerinin ülkemiz tütün tarımı ve özellikle de neredeyse tek alıcı kimliği ile Doğu ve

Güneydoğu Anadolu Bölgesi tütüncülüğü için hayati bir rol oynadığını, bu boyutu nedeniyle, 5478 sayılı Kanun'la 4733 sayılı Kanun'e Geçici 4. madde eklenerek, TEKEK'in 2006 ve 2007 yıllarına ait tütünleri sa-

tın alması için imkan tanındığı, ancak Gecici Madde 2008 ve diğer yılları kapsamadığı için, bu gün tütün ekicilerinin büyük bir tedirginlik içerisinde bekle-yişlerini sürdürmekte olduğunu belirttiler.

Bilim İnsanları TEKEL'in Özelleştirilmesine Karşı

TEKEL'in özelleştirilmesine karşı yüzlerce akademisyen imza vererek bir bildiri yayınladı

“Türkiye Cumhuriyeti'nin temel kuruluşlarından olan Tekel'in altı sigara fabrikası 1 milyar 720 milyon dolara British American Tobacco Tütün Mamülleri Sanayi ve Ticaret AŞ.”ne (kısaca BAT) satılarak özelleştirildi. Kamuoyu, fabrikaların yanında iki yıllık yaprak tütünün de verildiğini yeni anladı. Tekel benzeri firmalar, (örnek olarak İngiliz Gallaher firması) 14,7 milyar dolara, Tekel'den daha küçük olan Almanya'nın Reemtsma firması ise 6,2 milyar dolara büyük sigara firmalarınca satın alınmış idi. Tekel ise yok pahasına satılmıştır. Sert paket konusundaki yatırımları geciktirilerek ve ÖTV vergilerinde Tekel aleyhine kararlar alınarak Tekel'in yurt içindeki pazar payı 1999'da yüzde 70 iken 2007 yılında yüzde 30 düzeyine inmiştir. Kârlılığı sürekli aşağıya çekilen Tekel'in bazı yatırım-

larla yıllık faaliyet kârının 600 milyon YTL'ye yükseltilebileceği 2007 tarihli Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporu ile saptanmıştır. Aleyhine koşullar nedeniyle Tekel kârı 2006'da 199 milyon YTL'a düşmüştür. Eli kolu bağlı Tekel'e karşı her türlü gücünü kullanabilen yüzde 40 pazar payına sahip firmanın 2006 kârı 420 milyon YTL'dir. Ayrıca “Tekel 2001” sigara markasının Türkiye sigara piyasasında yüzde 14 payla birinci geldiği ve böylesi markaların pazar değerinin önemi dikkate alınırca, Tekel çok ucuza gitmiş ve dört yıllık kârına satılmıştır.

Tekel'in özelleştirilmesi ile ortaya çıkan sakıncılar şöyle sıralanabilir;

1. Tekel'in özelleştirilmesi ile sektörde tek bir yerli firma bile kalmayacaktır. Dahası tam bir oligopol pi-

yasası, yani az sayıda üyeden oluşan bir takım tekeli oluşacaktır. Tekel'in özelleştirilmesi sonrası ilk iki firmanın pazar payları toplamı yüzde 81, üç firmanın ise yüzde 90 olacaktır. Rekabetin söz konusu bile edilemeyeceği bir durumla karşı karşıyayız. Ekonomi bilimi bu durumda firmaların üreticiden istediği fiyattan yaprak tütün alabileceği ve sigarayı da istedikleri fiyattan satabileceklerini göstermektedir.

2. Tekel'in özelleştirilmesi ile yapılacak olan kâr transferleri ekonomimizin cari açık problemini daha da ağırlaştıracaktır. İçki bölümünün özelleştirilmesi sonrasında da görülen vergi kaybı sigara fabrikalarında da görülecektir. Adana,

Bitlis ve Malatya fabrikalarının devir işleminden hemen bir gün sonra kapatılması, diğerlerinin birkaç ay, birinin ise en çok bir iki yıl sonra kapatılması çok büyük olasılıktır. İstihdam çok kısa bir süre içinde sıfırlanacaktır.

3. Tekel'de şimdilik kalan yaprak tütün işletmeleri, sigara fabrikalarını yitirince başsız kalacak, ellerindeki tütün stokları ile birlikte küçülerek yok edilecektir. Burada çalışan binlerce işçi işini kaybedecek, memurlar diğer kurumlara nakledilecektir. Pazarlama Dağıtım Başmüdürlükleri de dağıtılacaktır.

4. Yurt dışından şark tipi tütün ithalatı bile gündeme getirilebilecek, anlaşmalı tarım kısılcacında zaten bulunan tütün üreticisi kölelik koşullarında üretime zorlanacaktır. Bu durumun Osmanlı'nın Reji döneminden ne farkı kalacaktır? Tütün üretilmeyen toprakların önemli bir bölümünde özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde boş kalan arazilerde erozyon yoğunlaşacaktır.

5. Tümü birkaç tekelin elinde olan bir sigara piyasasında sigara promosyonları insafsızca artacaktır. Orta öğrenim çocukları ve kadınlar hedef kitle olarak seçilecektir. Sonuçta hazineye girecek olan değer her sene en az iki katı toplamca ve devletçe sağlık harcaması olarak yapılacaktır. Bunu engelleriz diyecek olanlara bu güne kadar engelleyemediklerini hatırlatalım. Dava sonuçları dosyalarda duruyor. Bazı firmalar üniversitelerde ve okul önlerinde bedava sigara dağıtmaktan, ilkokul çocuklarına marka sigaralarının logolarının basılı

olduğu defterler ve marka sigaralarına benzeyen çikletler üretmeye kadar her yolu denemişlerdir.

Özetle, Tekelin özelleştirilmesi ile sigara fabrikalarında verimlilik artmayacağı gibi, kamunun harcamaları da azalmayacaktır. Bu özelleştirme ülke çıkarlarına aykırıdır, tütün üreticilerinin, işçilerin, tüketicilerin, vergi ödeyen herkesin ve devletin kaybetmesi ile sonuçlanacaktır. Bilim insanları olarak bu özelleştirmenin iptalini ülkenin savunulması ile eşdeğer görüyoruz ve 'Tekel vatandır satılamaz' diyoruz. 99

Dergimizin basılma tarihi itibariyle 416 akademisyen kampanyaya imza vermiştir.

Özelleştirme ihalesinin ardından Adana'da işyerini terk etmeyen Tekel işçilerine sivil toplum örgütleri, siyasi partiler ve mahalle muhtarları destek verdi

Adana Sigara Fabrikası'nda işçileri ziyaret eden kitle örgütü temsilcileri işçilerle dayanışma içinde olacaklarını duyurdular. DISK, Petrol-İş, Çimse-İş, Sağlık-İş, Haber-İş, Eğitim-Sen, Eğitim-İş sendikaları ile siyasi partiler ve Haydaroğlu, Yeşilyuva, Ova, Demetevler, Narlıca, Mirzaçelebi ve Demetevler mahallesi muhtarları işçilerle dayanışma mesajları verdiler.

TEKGIDA-İŞ Sendikası Olarak, Çok Yönlü Mücadelemize Destek Veren Tüm Kurum, Kuruluş ve Yurttaşlarımıza Şükranlarımızı Sunuyoruz!

Sendikamız, özellikle son aylarda sınıfsal mücadele cephesini çok çeşitli alanlara yaymıştır ve bütün gücü ile savaşım içinde bulunmaktadır.

TEKEL'in özelleştirilmesine karşı sürdürdüğümüz eylem kampanyaları, miting ve yürüyüşler olanca hızıyla devam ederken, öte yandan ÇAYKUR işçilerine yönelik olarak Özgıda-iş tarafından başlatılan sinsi ve etik dışı saldırılara karşı da mücadele verilmektedir.

Susurluk'ta kurulu bulunan YÖRSAN işletmesinde sendikamıza üye oldukları için işten çıkarılan 402 işçinin örgütlenme ve hak arama mücadelesi, sendikamız tarafından yönlendirilen ve kamuoyunda ses getiren bir kampanya ile sürdürülmektedir.

Bu arada ET VE BALIK KURUMU işçilerinin sendikamız bünyesinde örgütlenmiş olmaları nedeniyle, yine Özgıda-iş tarafından tehdit ve gözdağı verme yöntemiyle yapılan baskılarla da ayrıca mücadele edilmektedir.

Sendikamızın tarihinden ve geleneğinden gelen sınıfsal mücadele güç ve yeteneğinin, bu çok yönlü cephede sergilenen eş zamanlı etkinlikte, çok önemli bir rolü bulunduğu kuşku yoktur.

Ancak, buna mukabil, yurt sathına yayılmış bulunan tüm eylem ve gösterilerimizde sendikamıza yoğun destek veren, başta TÜRK-İŞ ve Bölge Temsilcilikleri, TÜRK-İŞ'e bağlı kardeş sendikalarımız ile siyasi partiler, sivil toplum örgütlerinin ve bireysel olarak yurttaşlarımızın ortaya koyduğu dayanışmanın, güç ve azmimizi bir kat daha arttırdığını, hırslımızı kamçıladığını belirtmeyi de bir vefa borcu ve kadirşinaslık saymaktayız.

O nedenle, gücümüze güç katan, bizi onurlandıran ve sınıfsal dayanışma ruhunu ateşleyen bu eşsiz destek için TEKGIDA-İŞ Sendikası olarak tüm kurum ve kuruluşlar ile yurttaşlarımıza sonsuz şükranlarımızı bildiriyor ve saygılarımızı sunuyoruz.

ÇAYKUR İşçisinin Sendikası TEKGIDA-İŞ'tir

Özgıda-İş Sendikası bir süredir ÇAY İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (ÇAYKUR) çalışanlarını bünyesine katma faaliyeti içerisinde bulunmaktadır.

Faaliyete geçtiği günden beri Sendikamıza üye olan ÇAYKUR işçilerini, TEKGIDA-İŞ bünyesinden koparıp almaya kimsenin gücü yetmez.

Ancak, "sinek küçük ama mide bulandırır" misali, tiksinti uyandıran ve gerçek anlamda bir sınıfsal ihanet gösterisi olan bu tavır karşısında, TEKGIDA-İŞ Sendikası olarak suskun ve eylemsiz kalmamız söz konusu olamaz.

Özgıda-İş Sendikası, bildirilerinde HAK-İŞ'in de adını kullanarak (demek ki Konfederasyon da bu oluşumun içindedir) ÇAYKUR işçilerinin sendikalarında olduğunu ilan etmektedir ki; bu sadece bir YALANDIR! ÇAYKUR İŞÇİSİ TEKGIDA-İŞ'İN ÜYESİDİR VE TEKGIDA-İŞ'İN DE GÖZBEBEĞİDİR.

Elden ele dolaştırılan bildirilerde, Sendikamıza çirkin ve mesnetsiz iftiralarla karalanmaktadır. Bilinmelidir ki; TEKGIDA-İŞ Sendikası, demokratik yönetim, şeffaflık ve çalışanlarının menfaatlerini koruma becerisi konusunda, Özgıda-İş Sendikası'ndan bir şey öğrenmez, olsa olsa ders verir.

Arkasına siyasetin kollayıcı gücünü, yandaş bürokratların kayırmalarını alarak örgütlenmeye çalışanlar, ki bu güne kadar yaptıkları tek iş de budur- işçi sınıfına değil, sadece efendilerine hizmet ederler. Özgıda-İş'in de HAK-İŞ'in de Türk sendikacılık tarihine bunun dışında ürettiği tek farklı bir ses ve tek bir fayda yoktur.

İşçi sınıfına hizmet, milyonlarca örgütsüz çalışanı örgütleyerek, sömürü ve kayıt dışı sistemden kurtarmakla, örgütlü tabanı genişleterek sınıfının gücünü siyasette egemen kılmakla gerçekleşir.

Milyonlarca gıda işçisi korumasız, sömürüye açık,

örgütsüz çalışırken, sendikalaşmış işyerlerinde örgütlü işçileri bölerek, parçalayarak, sendikasını karalayarak bünyesine katmaya çalışmak, en hafif deyimıyla İŞÇİ SINIFINA İHANETTİR!

Anlaşılmaktadır ki; aralarındaki ilkesel farklılıklara rağmen, salt sınıfının menfaatleri gerektirdiği için, birbirlerinin örgütlü bulunduğu işyerlerine girmemek noktasında sendikalar arasında uygulanan centilmenlik anlaşmasının sonuna gelinmiştir. TEKGIDA-İŞ olarak, bu durum karşısında gereken, gerektiği gibi yapılacaktır.

Özgıda-İş Sendikası'nı gerçek bir işçi tavrı ve ilkesi içerisinde hareket etmeye, bütünlüğünü bozmaya gücünün yetmeyeceği ÇAYKUR işçilerini, yalan ve boş vaatlerle daha fazla tedirgin etmemeye çağırıyoruz.

Aksi takdirde, yaşanacak sorunların tek ve gerçek sorumlusu Özgıda-İş olacaktır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TEKGIDA-İŞ Sendikası Genel Başkanı Mustafa Türkel Rize’de hem AKP yöneticilerini hem de Çaykur yöneticilerini uyararak, Çaykur’un özelleştirmesine sert çıktı

Türkel: “Çay Namustur”

Tekgıda-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Türkel AKP Rize il teşkilatını uyararak, “Rize’deki sendika tartışmalarında taraf olmamalarını istedi. “Sayın Başbakan bir genelge yayınlamak Rize’deki sendika sürtüşmesine taraf olmadıklarını belirtti. Sayın Başbakan taraf olmayacağız derken AKP’nin yerel yöneticileri rakip sendika ile kol kola mücadele ediyor. Bu nasıl bir siyasi anlayış. Baş-

bakanın kesin talimatı olmasına rağmen nasıl sendika savaşında taraf olabiliyorlar. Bunu bana izah etmeleri lazım” diyen Türkel, “Çaykur’da 55 yıldır kardeşçe sendikasıyla bütünleşmiş arkadaşlarımız husumet içerisine düşürülmek istenmektedir. Burada söylenen her şeyin, Çaykur’un üzerinde oynanan her oyunun ispatı mümkündür. Sizlerin babalarının babalarının kurduğu bu kurum 55 yıldır

Tekgıda-İş’le bütünleşmiştir. Tekgıda-İş yıllar boyunca hem Çaykur’u hem çalışanını hem de çay üreticisini düşünmüştür. Şimdi sormak lazım. Ne oldu da birden bire birileri düğmeye bastı, Çaykur’da sendikal mücadele başladı. Aslında bu düğmeye başısını arkasına iyi bakmak zorundayız” dedi.

Türkel, sendikacılık yapmak için Rize’ye gelen kişilerin hayatlarında hiç işçilik yapmadık-

larını belirterek, “çalışma hayatının 40 yılında, toplu sözleşmeli düzen içerisine hiç bir şey yapmamış, Türkiye çalışanına hiç bir getiride bulunmamış ama kadere bakın ki işçilerin haklarını korumaya talip olarak bir konfederasyona yönetici olmuş bir sendikadan bahsediyoruz. Hak-İş 70’li yıllarda ideolojik anlamda kurulmuş bir Konfederasyondur.

Sendikal bir boşluk doğurarak özelleştirmenin yolunu açmak istiyorlar. Sendikal boşluk ortaya çıktığı zaman ve toplu sözleşme hakkı ortadan kalktığı gün, ÇAYKUR’un özelleştirilmesi için düğmeye basacaklar. Hiç kimse bölge insanının geleceği olan ÇAYKUR ve çay üzerinden siyaset yapmaya kalkmasın. Yaptıkları siyaseti de Başbakanı mal etmeye kalkışmasın. Biz bu güne kadar ÇAYKUR’un ayakları üzerine daha sağlam basmasını sağlamak için işçimizi karşımıza alarak her türlü sıkıntıya göğüs gerdik. Ama bugün bunun karşılığında bizi hem işçimizle karşı karşıya bırakıyorlar, hem de ÇAYKUR’un geleceği ile oynuyorlar. Artık ÇAYKUR için sıkıntılara göğüs germe devri bitmiştir. Her şeyi ile birlikte işçi için mücadele devri başlamıştır. Bundan sonra fabrikalarda veya ilgili alanlarda doğabilecek en ufak bir sorunda bile iş mahkemesine gitmekten çekinmeyeceğiz.”

Ulusal değerlerimizden olan ve bölge insanının en önemli geçim kaynağı olan fındık ve çayı yok etmeye kimsenin gücü yetmeyecektir. Çünkü 55 yıldır onurlu bir mücadele tarihi olan

Tekgıda-İş Sendikası buna karşı dün olduğu gibi bugün de karşı duracaktır. Dün on binlerle nasıl sokağa çıktıysa yine sokaklara

çıkacaktır. Fındık ve çay namustur. Tekel ve Çaykur vatandır gelin namusumuza ve vatanımıza sahip çıkalım” dedi.

İşçiler Bir Araya Gelerek “Tekgıda-İş” dedi

Kalecik, Çiflik, Kirazdağı, Kendirli, Denizgören köyleri ve İyidere merkezden TEKGIDA-İŞ Sendikasına üye yaklaşık 350 işçi Ardeşen’de Grin Ayder Otel’de verdikleri dayanışma yemeğinde bir araya geldiler.

Yemeğe Rize Ziraat Odası Başkanı Nevzat Paliç ve oda yöneticileri, Rize Şoförler Odası Başkan Yardımcısı Ali Karafazlı, AKP İyidere İl Meclis Üyesi Aptullah Şinofor, Tekgıda-İş Sendikası Bölge Başkanı H. Naci Bayraktutan, başkan yardımcıları Nurettın Sarı, Selamet Bursalı ve Tekgıda-İş Sendikası Genel Merkez Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Recep Ali Çelik katıldı.

Tekgıda-İş Sendikası Genel Merkez Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Recep Ali Çelik “Tekgıdanın 55 yıllık şanlı bir geçmişi var. Bugün birileri çıkıp yalan ve dolanlarla işçilerimizi kandırıp kendi sendikalarına üye etmeye çalışıyorlar. Yalan vaatlere kimse kanmayacak. Örgütlü oldukları yerlerde işçilerin haklarını savunamayanlar Çaykur işçisinin hakkını hiçbir şekilde savunamazlar. Türkiye genelinde Yaklaşık 7 bin üyeleri olmasına rağmen 85 bin üyelerinin olduğunu utanmadan yalan söyleyerek işçilerimize yalan söylüyorlar. Bizler dün olduğu gibi bu gün de işçilerimizin yanındayız.” dedi.

TEKGIDA-İŞ'ten Of Çıkarması

Trabzon'un Of İlçesinde Öz-
gıda-İş Sendikası üyesi işçi-
ler sendikalarından istifa ederek
TEKGIDA-İŞ sendikasına üye
oldu.

Of Belediyesi Konferans Salo-
nunda yapılan törene TEKGIDA-
İŞ Rize Bölge Başkanı Naci Bay-
raktutan, TEKGIDA-İŞ Trabzon
Şube Başkanı Halil Çakır, TÜRK-

İŞ 6. Bölge Temsilcisi İsmail Top-
çu ve TEKGIDA-İŞ Genel Teşki-
latlandırma Sekreteri Recep Ali
Çelik'in yanı sıra yaklaşık 200
işçi katıldı.

TEKGIDA-İŞ Rize-Pazar İrtibat Bürosu Açıldı

TTEKGIDA-İŞ Pazar İrtibat Bürosu'nun açılışında çok sayıda Çaykur çalışanı, sivil toplum kuruluşları, üretici dernekleri ile TEKGIDA-İŞ Rize Bölge Başkanlığı yöneticileri, TÜRK-İŞ 6. Bölge Temsilcisi İsmail Topçu ile TEKGIDA-İŞ Sendikası Genel Merkez Teşkilatlandırma Sekreteri Recep Ali Çelik hazır bulundu.

Törenin açılış konuşmasını Pazar Melyat Çay Fabrikası işçi temsilcisi Metin Posta yaptı.

TEKGIDA-İŞ Sendikası Genel Merkez Teşkilatlandırma Sekreteri Recep Ali Çelik, "İşçilerimizi hiç kimse yalanlarla kandırıp TEKGIDA-İŞ'ten koparamaz. Biz kaçanlardan değiliz. Hepimiz biriz. Dayanışmamız sürecektir. Yapılan hatalardan vazgeçmek mümkündür. Bu sendika, yöneticilerin değil çalışan işçilerindir. Birliğimizi kimse bozamaz" dedi.

Yuvaya Dönüşler Devam Ediyor

Rize'nin Çayeli ilçesinde bir grup işçi, Özgıda-İş Sendikası'ndan istifa edip, eski sendikaları olan TEKGIDA-İŞ Sendikası'na geri döndü.

Bir süre önce Çiftlik, İyidere, Kendirli, Zihniderin ve Paketleme çay fabrikalarında çalışan işçiler üye oldukları Özgıda-İş Sendikası'ndan istifa ederek, eski sendikaları TEKGIDA-İŞ Sendikası'na yeniden döndüler. Onlarca işçiden sonra Çayeli'deki Musadağı, Sabuncular, Aşıklar çay fabrikalarında da işçiler TEKGIDA-İŞ Sendikası'na yeniden üye oldu.

YÖRSAN'da Mücadeleye Devam Bahar Eylemle Karşınacak

Balıkesir'in Susurluk İlçe-si'nde süt ve süt ürünleri üreten YÖRSAN Fabrikasında 402 işçinin sendikalı oldukları gerekçesiyle işten çıkarılmasının ardından başlayan direniş 4. ayına girerken TEKGIDA-İŞ, taleplerini görmezden gelen YÖRSAN yönetimine karşı mücadeleyi yükseltme kararı aldı.

İşçilerin anayasal haklarını kullanarak sendikalı olmalarının ardından, "otomasyona geçiyorum" bahanesiyle dört günde 402 işçiyi işten çıkaran YÖRSAN yönetiminin, 1984'te kurulan fabrikada, 200 stajyer, 380 civarında sigortalı işçinin yanı sıra taşeron firmalar için çalıştırılanlarla birlikte 800'den fazla işçi

çalıştırdığı, her gün Balıkesir'in ilçelerinden toplanan işçilerin fabrikaya taşındığı, sigortasız ve günübirlik çalıştırılma usullerinin sürdürüldüğü gözlemlenmektedir.

YÖRSAN ürünlerinin boykot edilmesine yönelik kamuoyunda başlatılan kampanya konuya du-

yarlı tüketiciler tarafından başlatılmıştır. YÖRSAN markasının yara alması ve pazardaki payını kaybetmesi ekmeğini buradan çıkaran işçiler adına arzu edilen bir durum değildir. Firmanın ülke ekonomisindeki yeri ne kadar güçlenirse, ne kadar katma değer yaratılırsa kuşkusuz işçilerimiz de daha iyi şartlar altında çalıştırılma şansına sahip olacak ve bu sorumluluğa ortak olacaklardır. Ancak YÖRSAN'daki mevcut uygulamalar, anayasal hakkını kullanarak sendikaya üye olan işçilerin işten atılması ve yasal prosedüre karşı yapılan saygısızlık "YÖRSAN ÜRÜNLERİ TÜKETMEME" boykotunu duyarlı bir kamuoyu platformuna taşımıştır.

TEKGIDA-İŞ Sendikası Çalışma Bakanlığı'na yetki belgesi için başvurduğunda YÖRSAN'da 380 işçi çalışmaktaydı. TEKGIDA-İŞ bu 380 işçinin 226'sının imzası ile yetki belgesi istemiş-

tir. Ancak Bakanlık, yasal prosedürde 6 iş günü içinde cevap vermesi gerekirken aradan aylar geçmesine rağmen red ya da kabul adına bir yanıt vermemiştir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı YÖRSAN'a bir mektup yollayarak işyerinde sendikal faaliyetler olduğunu bildirmiş,

bu gelişmeler üzerine fabrikadaki işçi sayısı birden yükselerek, bir gecede geçmiş dönem borçları cezalı olarak ödenerek yüzlerce işçi sigortalı gösterilmiştir. Bu şartlarda da sendikanın toplu sözleşme yapabilmesi için gereken yetersayısı kaybedilmiştir."

**YÖRSAN İşçisi,
Anayasal
Hakkını Arıyor**

**YÖRSAN İşçisi,
Yasaların Yansız
Uygulanmasını
İstiyor!**

400 YÖRSAN İşçisi Çalışma Bakanlığı Önünde Hesap Sordu

TTEKGIDA-İŞ Sendikası Orta Anadolu Bölge Teşkilatının karşıladığı Yörsan işçileri hep bir ağızdan “Sendikal mücadelelerinin başarıyla sonuçlanacağını ve Çalışma Bakanlığı’nın hukukun gereklerini yapması gerektiğini” haykırdı.

Genel Başkan Mustafa TÜRKEL aşağıdaki basın açıklamasını yaptı.

“Susurluk’ta kurulu bulunan ve ülkenin önde gelen süt maddesi üreticisi YÖRSAN’daki, sendikal hak ve hukuk kıyımı,

olanca şiddetle devam etmektedir.

Sadece, sendikalaşmak istedikleri için işveren tarafından sokağa atılan 400 üyemiz, aylardan beri fabrika önünde, aileleriyle birlikte aş, iş ve hak mücadelesi vermektedir.

Başlangıçta mafyavari baskılarla sendikalaşmayı engellemek isteyen işveren, işçinin sarsılmaz birlikteliğini görünce, bu kez gayri meşru yöntemlere başvurmadan çekinmediğini göstermiştir.

2822 sayılı TİSGLK uyarınca yetki için başvurulduğu 22 Kasım 2007 tarihinde, sendikamızın, işyerinde çalışmakta olan işçinin çoğunluğuna sahip olduğu ortaya çıkınca işveren, bu tarihte işyerinde çalışmayan işçileri yalan ve sahte beyanla, sonradan verdiği sigorta bildirimleri ile çalışıyormuş gibi göstererek, üye sayısını toplu iş sözleşmesi için gerekli olan sayının altına düşürme girişiminde bulunmuştur.

Sendikamızca konuyla ilgili ve yetkili Çalışma ve Sosyal

Güvenlik Bakanlığı Müfettişlerine durumun ihbar edilmesi, bir örneği temin edilen kayıtlar üzerinde, usulsüzlük ve yasadışılığın tespit edilmesine rağmen, Bakanlık görevlilerinin durum tespitini gereği gibi yapmaktan ve haklı olanı ilan etmekten çekindikleri, meseleyi yargıya intikal ettirerek sorumluluk üstlenmekten kaçındıkları gözlenmektedir.

Anayasaya göre herkes kanun önünde eşittir ve kamu gücünü, kamu adına kullanan Bakanlık yetkilileri, görevlerini, yansız, eşit ve kanuna uygun bir şekilde uygulamak zorundadır. Tespit edilen ve gerçekliği aşıkaran bir usulsüzlüğün sonuçlarını ortadan kaldırmak öncelikle görevli makama düşmektedir. Topu yargıya atarak, hem süreci uzatmak hem de sorumlulukla-

rını yerine getirmekten kaçmak gibi bir hakları yoktur. Aksi hukuki ve cezai sorumluluğu gerektirir.

Bu gün 230 YÖRSAN işçisiyle birlikte Ankara'da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı önündeyiz. Bakanlığa, teşkilatının görevini gereği gibi yerine getirmesi için harekete geçmeye çağırıyoruz.

Sadece günümüz Türkiye'sinde değil, demokratik bir düzen içerisinde yönetildiğini iddia eden her ülkede, işçilerini sadece sendikalaşmak istedikleri için işten çıkaran işverenin himaye görmesi, hele hele kuraları çarpıtarak, yasaya karşı hile ve dolanla çıkar elde etmesi, asla mümkün değildir. Bakanlık ve teşkilat görevlileri buldukları konumda sadece hukuku uygu-

lamak için vardır ve derhal gereğini yapmalıdırlar.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, sendikalaşmak istedikleri için kış ortasında işten atılıp açlığa mahkum edilen işçilerin ve haksız rekabete maruz bırakılan ancak buna rağmen yasalara uyma hassasiyetini gösteren sanayicilerimizin, hukukun üstünlüğü ve hukuk düzenine güven duygularını korumak zorundadır.

YÖRSAN işverenini uyarıyoruz! Bu haksız ve çirkin kavgayı sürdürdüğü sürece, işyerinde barış, huzur ve güvenli üretim olmayacaktır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını uyarıyoruz! Devleti temsil edenler, devletin yetki ve sorumluluklarını gereği gibi yerine getirmediği takdirde doğacak sorunların gerçek sorumlusu olacaktır!”

TÜRK-İŞ Genel Merkezi YÖRSAN İşçilerini Ağırladı

Balıkesir-Susurluk'tan işveren ve Çalışma Bakanlığı'nın haksız uygulamalarını protesto etmeye gelen Yörsan işçileri

TÜRK-İŞ Genel Merkezi'nde Genel Başkan Mustafa Kumlu ve Genel Sekreter Mustafa Türkel ile görüştü.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu, bütün TÜRK-İŞ camiasının Yörsan işçilerinin yanında olduğunu vurguladı.

YÖRSAN İşçileri AKP Genel Merkezi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde

Tekgıda-İş Sendikasına üye olmak istedikleri için işveren tarafından sokağa atılan 400 üyemiz, aylardan beri fabrika önünde, aileleriyle birlikte aş, iş ve hak mücadelesi vermeye devam ediyor.

Ankara'ya gelen Yörsan işçileri işverenin ve Çalışma Bakanlığı yetkililerinin haksız ve hukuk dışı uygulamalarına son vermesi için siyasi parti temsilcileriyle görüşerek mağduriyetlerini anlatarak ilgili makamların harekete geçmesini istediler.

İşçiler "Anayasaya göre herkes kanun önünde eşittir ve kamu gücünü, kamu adına kullanan Bakanlık yetkilileri, görevlerini, yansız, eşit ve kanuna uygun bir şekilde uygulamak zorundadır. Tespit edilen ve gerçekliği aşikar olan bir usulsüzlüğün sonuçlarını ortadan kaldırmak öncelikle

CHP Milletvekilleri Susurluk'ta Yörsan işçilerini ziyaret etti

görevli makama düşmektedir. Topu yargıya atarak, hem süreci uzatmak hem de sorumluluklarını yerine getirmekten kaçmak

gibi bir hakları yoktur. Aksi durum hukuki ve cezai sorumluluğu gerektirir." diyerek ilgileri göreve çağırıldı.

TBMM'de YÖRSAN İçin Soru Önergesi

Balıkesir Susurluk'ta sendika üyesi oldukları için işten atılan YÖRSAN işçileri için DSP Balıkesir Milletvekili Prof. Dr. Hüseyin pazarcı tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik tarafından yazılı olarak yanıtlanması istemiyle bir soru önergesi verildi.

Soru Önergesinde;

"İşverenin 6, 7 ve 9 Aralık 2007 tarihlerinde 400 civarında işçiyi toplu sözleşme yetki başvurusu yaptıkları için işten çıkarıldıkları iddiaları basında yer almaktadır. Anayasamızın 51. maddesi "Sendika Kurma Hakkını"; 53. maddesi "Toplu İş Sözleşmesi Hakkını" düzenlemiştir. Yine 4857 sayılı İş Kanunu'nun 29. maddesi "Toplu İşçi Çıkarma"yı ve 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 31. maddesi "Sendikaya Üye Olup Olmama Hürriyetinin Teminatını düzenlemektedir.

1) İşverenin, işçilerin sendikalaşma hakkına karşı baskıcı ve engelleyici tavrı doğru mudur?

2) İşveren söz konusu işten çıkarmaları yapmadan 30 gün önce Bölge Müdürlüğü'ne ve

Türkiye İş Kurumu'na bildirmiş midir?

3) Eğer işveren gerekli bildirim yapıyorsa toplu işten çıkarma için hangi gerekçeleri ileri sürmüştür? İleri sürülen gerekçeler, ilgili kanunlarda belirtilen toplu işten çıkarma ile ilgili gerekçelerle uyumakta mıdır?

4) Eğer işveren gerekli bildirim yapmadıysa, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı inceleme başlatmış mıdır?

5) İşverenin, toplu işçi çıkardıktan sonra işyerinde sigortasız işçi çalıştırdığı iddiaları ile ilgili herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?

6) Yörsan'daki işçilerin sorunlarının giderilmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı hangi girişimleri yapmıştır?

7) "Sendika Hakkı"nın korunması için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın politikası nedir ve hangi faaliyetleri yürütmektedir?"

Soruları yer almaktadır.

Sayın Vekilimize konuya duyarlılığı ve Yörsan sorununu TBMM çatısı altına taşıdığından dolayı teşekkür ediyor, ilgili önergenin yetkili merciler aracılığıyla ivedilikle cevaplanmasını diliyoruz.

YÖRSAN “Uluslararası Gıda, Tarım, Otel, Lokanta, Hazır Yemek, Tütün ve Bağlantılı İşçiler Sendikası (IUF) ile 120 Ülkeden 336 Sendika ve Binlerce Üye Tarafından Protesto Ediliyor

İşletmede yaşanan işçi kıyımı IUF web-sitesinde yayınlandı ve tüm IUF üyelerinin mail adreslerine postalanarak Yörsan işverenine protesto mektubu gönderilmesine çağrı yapıldı.

Avrupa Gıda, Tarım, Turizm Sendikaları Federasyonu'nun (EFFAT) ardından merkezi İsviçre Cenevre'de olan ve dünyadaki tüm Gıda, Tarım, Otel, Lokanta, Hazır Yemek, Tütün ve bağlantılı sendikaları temsil eden IUF'in 11 Şubat 2008'de protestoyu yayınlamasından bu

yana dünyanın dört bir yanından yaklaşık 1500 adet protesto mektubu Yörsan işverenine ait mail adreslerine postalandı.

Protesto metinlerinde, işverenin Yörsan işçilerine yönelik gerçekleştirdiği baskı ve şiddet ile işten çıkarmaların insan haklarına saygı duyulan bir toplumda kabul edilemez eylemler olduğuna ve işçilerin sendika üyesi olması ile sendikal temsil yetisinin uluslararası yasalarca kabul edilmiş bir temel insan hakkı olmasına vurgu yapılmak-

tadır. Yörsan yetkililerinin Tekgıda-İş Sendikası ile bir an önce diyaloga girmesi ve tüm işletme çalışanlarına haklarını özgürce kullanmalarını sağlaması için çağrı yapılmaktadır.

<http://www.iuf.org/den4797>

Bu linki kullanarak ilgili haber ve protesto mesajı formatına ulaşabilir, Yörsan işverenini ve sendikal haklarını kullanma girişimleri nedeniyle işten atılan 402 işçiye uygulanan hak ihlallerini uluslararası arenada protesto edebilirsiniz.

Sendikamız TEKEL, YÖRSAN ve ANTGIDA'da Eş Zamanlı Olarak Sürdüğü Mücadeleleriyle, İşçi Sınıfının Tarihini Yazmaya Devam Ediyor

- Genel Sekreterimiz Mecit Amaç, önce TÜRK-İŞ Bursa Temsilcisi ve TÜRK-İŞ'e bağlı kardeş sendikalarımızın Bursa, Balıkesir ve Bandırma Şubeleri Başkan ve Yöneticileri ile birlikte direnişteki YÖRSAN işçilerini ziyaret etti, daha sonra da grevdeki ANTGIDA işçileri ile buluştu!

27 Mart 2008 tarihinde, Sendikamızın Genel Sekreteri Mecit Amaç, YÖRSAN'da 113. gününü dolduran direnişçi TEKİDA-İŞ üyelerini ziyaret etti. TÜRK-İŞ Bursa Bölge Temsilcisi'nin önderliğinde, Yol-İş 1 ve 2 No'lu, Türk Metal, Petrol-İş, Orman-İş, Tekgıda-İş, Tes-İş, Maden-İş, Teksif, Haber-İş Bursa şube başkanları ve yönetim kurulları ile Belediye-İş, Tes-İş, Orman-İş, Maden-İş, Tarım-İş, Liman-İş, Harb-İş, Çimse-İş, Genel Maden-İş, Yol-İş Balıkesir Şubeleri ve yine Petrol-İş, Teksif, Liman-İş Bandırma Şubeleri, Susurluk Şeker-İş Şube başkan ve yöneticilerinin katıldığı Bursa Sendikalar

Birliği'nin de yaptığı bu ziyarette kardeş sendikalar 15 bin YTL değerindeki 375 paket erzağı direnişçi kardeşlerimize dağıtarak, YÖRSAN işçilerine destek verdiler ve sonuna kadar üyelerimizin ve mücadelelerinin yanında olacaklarını ifade ettiler.

Amaç, YÖRSAN işçilerine hitap ederek, günümüz Türkiye'sinde sendikal örgütlenmeyi engelleyen en ağır koşulların yaşanmakta olmasına rağmen, TEKİDA-İŞ'in, bu zincirin ve duvarların işçi sınıfının azmi karşısında dayanamayacağını YÖRSAN işçileri ile birlikte ispatladığını, zafere ulaşınca kadar bu direnişe sahip çıkılacağını ifade ederek, tüm ülke çapında YÖRSAN direnişinin yarattığı heyecan dalgası ve sınıfsal dayanışmanın nihai olarak işçi sınıfının kazanımı olacağını belirtti.

Ziyaretçilerini büyük bir coşku ve sevgiyle karşılayan YÖRSAN işçileri de kendilerine gösterilen bu ilgiden duydukları mutluluğu ifade ederek, direnişlerini sürdüreceklerini açıkladılar.

TEKİDA-İŞ Sendikası olarak, maddi ve manevi her türlü desteği vererek gücümüzü arttıran TÜRK-İŞ ve kardeş sendikalarımız ile sivil toplum kuruluşlarına ve bireysel katkılarını sunan tüm yurttaşlarımıza sonsuz sevgi ve şükranlarımızı sunuyoruz.

ANTGIDA Grevi Ziyareti

YÖRSAN'da gerçekleşen bu ziyaret sonrası, Balıkesir Havran'da kurulu bulunan ve grevde 2. ayına giren ANTGIDA işçileri ziyaret edildi.

Uzun süren bir örgütlenme mücadelesi sonrasında başlayan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine başlatılan grevde, tıpkı YÖRSAN işçileri gibi azim ve kararlılıkla direnişlerini sürdüren, çocukları ve eşleri ile birlikte işyerlerinin önünde toplanan grevci işçilere hitap eden Amaç, sendikamızın grev süresince üyelerini yalnız ve desteksiz bırakmadığını, üleriyle birlikte bu grevden başarı ile çıkılacağını ifade etti.

TEKGIDA-İŞ Sendikası Üyesi Emekçi Kadınlar 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde Bir Araya Geldi

“Hain Saldırlara Karşı Direneceğiz”

TEKGIDA-İŞ Sendikası Doğu Karadeniz Bölgesinde bir araya gelen emekçi kadınlar, “Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nü” kutladı.

Emekçi kadınlar bütün saldırılara rağmen emek mücadelesini yılmadan sürdüreceklerine dikkat çekti.

TTEKGIDA-İŞ Doğu Karadeniz Bölge Başkanlığı, TEKGIDA-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Recep Ali Çelik ve TÜRK-İŞ Samsun İl Temsilcisi İsmail Topçu'nun da katıldığı et-

kinlikte, Doğu Karadeniz Bölgesi Kadın Komisyonları Başkanı Seher Özcihan “8 Mart Dünya Kadınlar Günü, sizlerin de bildiği gibi 8 Mart 1857’de Amerika’nın New York kentinde tekstil fabri-

kasında çalışan kadın işçilerin, erkeklerle eşit haklara sahip olabilmek adına, başlatılmış oldukları mücadelenin yıldönümüdür. 1857 yılında emekçi kadınların verdiği mücadele, eşit olmayan

çalışma şartları, uzun çalışma saatleri ve düşük ücretlere karşı verildi. O kadınlar, bu mücadeleyi verirken, sokaklarda “Emek ve Gül” sloganı atıyorlardı. Çünkü onlar için “ emek ücret, gül ise insanca çalışma koşullarını ifade ediyordu” diyerek tarihsel bir hatırlatma yaptı.

Çaykur Camıdağı Çay fabrikasında çalışan Emel Tutanoglu da söz alarak “kadınların toplumsal konumunu, tüm insan varlığının yarısını oluşturduğu bilinciyle belirlemek gerektiğini, kadınlarının hedefinin sahip olduğunu hakları en ileri düzeyde kullanmak olması gerektiğini” söyledi.

Rize Devlet Hastanesi Müdür Yardımcısı Günay Karafazlı 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dünyada ve Türkiye’de kadınların toplumsal yaşamdaki yeri konusunda çeşitli istatistikî bilgiler vererek şunları söyledi;

“Birleşmiş Milletler tarafından yapılan bir araştırmaya göre; dünyadaki işlerin yüzde 66’sı kadınlar tarafından görülüyor. Buna karşın kadınlar dünyadaki toplam gelirin ancak yüzde 10’una sahipler. Dünya’daki mal

varlığının ise yüzde 1’ine sahipler. Başka bir deyişle dünyadaki işlerin yüzde 34’ü erkekler tarafından görülüyor ama erkekler dünyadaki toplam gelirin yüzde 90’ına ve toplam mal varlığının yüzde 99’una sahipler. Şehirlerde evli kadınların yüzde 18’i, köylerde de yüzde 76’sı eşleri tarafından dövülüyor. Kadınla-

rın yüzde 57,7’si evliliklerinin ilk gününde şiddetle karşılaşıyor. Aile içi suçların yüzde 90’ını kadına karşı işlenen suçlar oluşturuyor. Bugün bu anlamlı günün içerisini boşaltmak isteyen emek düşmanları bu güne sadece emekçi kadınlar günü diyerek geçiştirmek istiyorlar. 8 Mart’ın Dünya Emekçi

Özgıda-İş Üyesi Kadın İşçilere TEKGIDA-İŞ Desteği

KADINLARIN SINIF DAYANIŞMASI

Fiskobirlik’te 51 Kadın İşçi İşten Atıldı

FİSKOBİRLİK’te çalışan 51 kadın işçinin, kuruluşun maddi sıkıntıda olduğu gerekçesiyle bir yıla yakın süredir iş akitlerinin askıda olduğu ve geçtiğimiz günlerde AKP’li yeni yönetimin bu işçilerin iş akitlerini fes edeceğini Öz Gıda-İş’e bildirdiği duyurunun alınması üzerine Hak-İş’e bağlı Özgıda-İş Sendikası üyesi 51 emekçi kadın işçi İHD ve Mazlum-Der’in Trabzon Atatürk meydanında düzenlediği 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü Etkinlikleri çerçevesinde bir araya gelerek mağduriyetlerini dile getirdiler.

TEKGIDA-İŞ Sendikası Trabzon Şube Başkanı Halil Çakır, Kadın Komisyonu Başkanı Şenay Özcihan, Komisyon Üyesi Emel Kutanoğlu etkinliklerin yapıldığı Trabzon Atatürk alanına gelerek, Fiskobirlik’ten atılan Özgıda-İş Sendikası üyesi emekçi kadınlara karanfil verdiler. Özgıda-İş Sendikası üyesi kadınlar TEKGIDA-İŞ Sendikası üyesi kadınlara bu desteklerinden dolayı teşekkür ettiler.

Kadınlar Günü'nün uluslararası düzeyde kabul gören bir hal alması 1970'lere rastlansa da, bu tarihe kaynaklık eden olay ve dünya kadınlarının ortak bir gün kutlama isteğinin gündeme gelişi 1800'lerin ortasını bulur. ABD'nin New York kentindeki Cotton tekstil fabrikasında çalışan işçi kadınlar, 1800'lü yılların ortalarından beri daha iyi çalışma koşulları, emeklerinin karşılığında hak ettikleri ücret ve daha iyi yaşam için mücadele vermektedir. Ama bunca yıllık mücadeleye karşın elde edemedikleri pek bir hak yoktur. En sonunda, 8 Mart 1908 günü, haklarını alabilmek için son çare olarak greve giderler. Ancak patronlar bu greve zalim bir şekilde müdahale ederler. Greve giden kadınlar fabrika binasına kilitle-nirler. Patronlar bu yolla grevin başka fabrikalara sıçramasını engellemek isterler. Ancak beklenmedik bir şey olur ve fabrika yanmaya başlar. Ne yazık ki yangından fabrikada bulunan kadın işçilerden çok azı kaçarak kurtulmayı başarır. Yanan fabrikadan kaçmayı ve fabrikanın çevresine kurulmuş olan barikatları aşmayı başaramayan 129 kadın işçi yanarak ölür. Aynı yıl diğer endüstri kollarındaki kadınlar da mücadeleye devam ederler. Kadınların yürüttükleri mücadelenin temelinde seçme ve seçilme hakkı, günlük çalışma saatlerinin, koşullarının ve ücretlendirmenin yeniden düzenlenmesi gibi konular bulunmaktadır. Dünya Kadınlar Gününde bugün de ilk başlarda yapıldığı gibi eşitlik için, bağımsızlık için,

Emekçi Kadınlar Tekel İşçileriyle Buluştu

Emekçi Kadınlar Derneği (EKD) Kartal Şubesi üyeleri Cevizli'de bulunan Tekel fabrikasında çalışan kadın işçilere ziyarette bulundu. Tekel işçilerinin direnişine destek verdiklerini açıklayan grup üyeleri, işçi kadınlara çiçek dağıttı.

politik haksızlıkların ortadan kalkması için, daha iyi yaşama ve çalışma koşulları elde edebilmek için çalışılıyor. Türkiye'de 8 Mart Emekçi Kadınlar Günü ise, ilk kez 1921 yılında "Emekçi Kadınlar Günü" olarak kutlanmaya başlandı. 8 Mart, 1975 yılında daha yaygın olarak kutlandı ve sokağa taşındı. Birleşmiş Milletler Kadınlar On Yılı" programından Türkiye de etkilenmiş, 1975 yılında "Türkiye 1975 Kadın Yılı" kongresi yapılmıştır. 1980 askeri darbesinden sonra dört yıl kutlanmamıştır. 1984'ten itibaren her yıl çeşitli kadın örgütleri tarafından Dünya Emekçi Kadınlar Günü kutlanmaya başlandı. Kadınlar 80'li yıllarda 8 Mart'ı izinli yürüyüş ve şenliklerle kutlayamamışlarsa da, küçük gruplar bu anlamlı günde her türlü baskıya rağmen alanlara çıkıp

kutlamalarını sürdürdüler. 90'lı yıllarda kadın kuruluşlarının sayı ve çeşitliliğinin artması ile beraber 8 Mart daha geniş bir katılımı kutlanılır oldu.

Son günlerde TEKGIDA-İŞ Sendikası ve onun onurlu üyeleri olan siz emekçilere yönelik alçakça saldırıların yapıldığını hep birlikte görüyoruz. Bu saldırılardan emekçi kadınlarımız da nasibini alıyor. Bu saldırılar karşısında örgütlü birliğimizi sürdürdüğümüz sürece bizlere kimse bir şey yapma cesareti gösteremez o nedenle bugün burada olmamız bile gösteriyor ki bu hain saldırılar bizleri sindirmeyecektir. Örgütlü gücümüzü korumak için bundan sonrada hep beraber bir arada olalım emek mücadelesini sürdürelim." diyerek kadınlara birlik ve dayanışma mesajı verdi.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Bildirisi

Bu Yılın Kadınlar Gününü, Onbeş Yıldır İşyerlerini Savunan Tekel, Grevde Hak Arayan Ant Gıda Kadın Emekçileri İle Aylardır Direnen Yörsan İşçisinin Fedakar Eşlerine İthaf Ediyoruz

TTEKGIDA-İŞ Sendikası olarak bu yıl Kadınlar Günü'nü çok daha farklı duygularla kutluyoruz.

Çünkü sendikamızın emekçi kadınları, TEKEL direnişinde, ANTGIDA grevinde en ön saflarda erkek arkadaşlarıyla birlikte amansız bir hak ve özgürlük mücadelesi veriyor. TEKGIDA-İŞ'in tüm emekçilerinin kalbi de, gün gelip nöbet sırası kendilerine geldiğinde aynı coşkuyu yaşayacaklarına olan güven ve inançla, onlarla birlikte atıyor.

Sendikal hakları için direnen YÖRSAN işçisinin fedakar eşlerini de artık TEKGIDA-İŞ'in emekçi kadınları olarak kabul ediyor, onları sevgiyle bağrımıza basıyoruz.

TEKGIDA-İŞ'in emekçi kadınları, cinsiyet ayrımcılığının kadını görünmez ve etkisiz kılan duvarlarını yıkıyor, sınıf mücadelesinin, sadece insan olmayı yücelten kutsal ışığı altında birlikte olmanın, dayanışmanın en muhteşem örneklerini sergiliyor.

Bu ülkede kadın olmanın olanca ağırlığına rağmen, evini, çocuğunu ihmal etme

pahasına geleceği adına inanılmaz bir dayanıklılık, inanılmaz bir kararlılık sergiliyor.

Bu muhteşem direniş karşısında saygı ile eğiliyor, onlarla gurur duyuyoruz.

Biliyoruz ki, kadınlarımız için yapacağımız daha çok iş var. Biliyoruz ki, onlarsız ne gelişme mümkün, ne de kalkınma. Kadınlarımızın, hiçbir engel ve baskı ile karşılaşmadan toplumsal ve ekonomik yaşama katılmaları, insana dair her güzel şeyden özgürce ve eşit bir şekilde yararlanmaları en büyük idealimizdir.

İnanıyoruz ki, bu gün dünyada ve ülkemizde kadınlara yönelik, kadınlarla ilgili olarak yaşanan hiçbir sorun çözümsüz değildir ve çözüm yolunun kilometre taşlarını döşeyecek olanlar yine kadın emekçilerdir.

8 Mart'lar bu uzun ve zorlu yolda sadece mola günüdür ve aslında mücadele hiç ke-sintiye uğramadan devam etmelidir.

TEKGIDA-İŞ Sendikası olarak, başta eylemci kadın üyelerimiz olmak üzere tüm kadın emekçilerin kadınlar gününü kutluyoruz.

Kutsal Anadolu Kadınının Destanı

Çizgili Defterimden...
17 Aralık 2002

Bu satırlar uzun ve yorucu olduğu kadar, beni ben yapan çalışmalarımın ve gezilerimin ürünü bir bakıma. Toprağa yaşam veren kadınlarımız gibi işledim her sözcüğü oya gibi. Hepsi gerçektir ve özüydü yaşananların. Yıllardır kadınlarımızın çalışmalarını yalnız gözlerimle değil yüreğimle de izledim bıkmadan usanmadan. Hekimlik çalışmalarım için nerelere gitsem, Kutsal Anadolu topraklarımızın kutsal kadınlarını yanımda bulmuşumdur hep. Bilgilerimi paylaşırken, yaşam öyküleri ile yoğrulmuş dertlerini dinlerken içten gülümsemeleri ile aydınlanırdı dingin evrenim ve sevgi dolu yüreğim. Ter içinde çapa yaparken de yanlarındaydım. Patates tarlalarında, üzüm bağlarında, elma bahçelerinde keyifle paylaştım yaşamı onlarla. Karadeniz, Doğu ve Güneydoğu Anadolu ve Orta Anadolu yaylalarında olduğu gibi, toprağa sınımsız sarılmış kayaları, güneşin parlak ışınlarıyla renklenmiş güçlü taşları temizleyen kadında tanrısal bir güç vardı. Toprağı bellerken, tohumu serperken bebeleri ya karnında ya sırtındaydı. Sessizce ve yürekle taşıyorlardı omuzlarındaki tes-

tilerindeki bulanık kirli suları. Karın suya dönüştüğü kovuklardan taşırken suları, yöresel türküleri yansıyordu tepesi dumanlı dağlardan. Tandır başındaydı, ocak başındaydı kadın. Una bulanmış, hamur yoğuran elleri ile pişirdikleri mis kokulu sıcak ekmeklerle yaşama yaşam katıyorlardı. Koyunlarını sürüye katan da onlardı. Onları hayranlıkla izlediğimi görünce sıcak gülüşleriyle, bana sallanan elleri nasıl unutabilirim. Sohbetleri de gülüşleri gibi içtendi. Konukseverdiler. Mutlu heyecanla paylaştıkları ekmekleri kadar yöresel aşları da kutsaldı benim için. Çocuklarını muayene ederken, dertlerini dinlerken Anadolu hekimini olmanın gururu ile donanıyordum. Onları mutlu etmenin güzelliğini yine onlarla paylaşıyordum. Tanrının en değerli ödülüydü bu çalışmalar benim için...

Kaç yaşında olurlarsa olsunlar, yıllar sonra okuma yazma öğrenebilme şansını yakalayan Anadolu kadınları azimliydiler. Onlara bu şansını verenleri gülümseyen gözleri ve yorgun kolları ile kucaklıyorlardı, şükranla, içtenlikle. Kaybettikleri zamanı yakalayabildikleri için bir o kadar da heyecanlıydılar. Çıkrıkta eğirdikleri iplikleri ve dağdan bayırdan topladıkları bin bir çe-

şit otları kaynatarak elde ettikleri boyalarla dokudukları desenli kilimleri bile onları bu kadar heyecanlandırmamıştı. Çeyizlerinde sergiledikleri renkli ipliklerle işledikleri örtülerini bile unutmışlardı. Sazlarının tellerinden dökülen sese eşlik eden türkülerini, dost sofralarındaki söyleşilerini, yeri gelince kullandığı ana-atalarının öz değişlerin gizemi bile silinip gitmişti sanki. İnsanı büyüleyen çok yönlü sanatı, geceyi gündüze katan çalışmaları ile doruklanan Anadolu kadını için tek hedef, Mustafa Kemal ATATÜRK ve Cumhuriyetin kazandırdığı Türkçe Alfabe'yi öğrenmekti. ABECE ile tanıştıktan sonra öz güveni artmıştı Anadolu kadınının. Şölenini kutluyordu varoluşunun gururla. Onlara destek olma mutluluğunu ve gururunu paylaşmak, tanrının kutsal bir armağanı idi bizim için, Atamızın aydınlığı yakalamış eğitici kadınları için.

Yeni ufuklarda yakalayacağım kadınlarımızın yepyeni öykülerini. Tanıdıkça, gözledikçe, dinledikçe, paylaştıkça yazacağım. Satırlarıma satırlar ulanacak. Deneyimlerime deneyim, bilgilerime bilgi, sevgime sevgi, saygıma saygı uladığım gibi, bıkmadan usanmadan yazacağım, yazacağım...

Anadolu'da Kadın Bir Başka Güzel

Töresel giysisinin içinde başka güzel
Sürmeli gözleriyle hızmalı başka güzel

Gün ağarırken kalkıp sürüye koyun katan
Tozlu yollar aşarak sularını taşıyan
Gece gündüz didinip yaşamı yaşam yapan
Özverili öyküsü güzelden öte güzel

Hamuru yoğururken çocuğu doğururken
Ocakta aş pişirip erini doyururken
Toprağı işleyerek tohuma yaşam veren
Nasırlı elleriyle hasatta başka güzel

El emeği, göz nuru döküşü başka güzel
Renkli hayallerini örüşü başka güzel
İpliğe dans ettirten nakışı başka güzel
Özenle sergileyip bakışı başka güzel

Kalem tutan eliyle yazışı başka güzel
Oturup sohbet eden diliyle başka güzel
Okuyup yazan azmi gücüyle başka güzel

Savaşta silah tutan cephelerde çarpışan
Öğrenip eğiterek kendini bile aşan
Evreni kucaklayan akıyla başka güzel

Değeri bilinmese kuma getirilse de
Duyguları çiğnenip aşkı bitirilse de
Hüzünlü bakışıyla susuşu başka güzel

Dost ellerle uzanıp tutuşu başka güzel
Sazıyla başka güze sözüyle başka güzel
Sanatın doruğunda sahnede başka güzel

Doğarken başka güzel yaşarken başka güzel
Tanrının yarattığı kadın bu başka güzel...

Yıldız TÜMERDEM
ŞIRNAK - İdil Festivali
1997 - Ekim

TEKGIDA-İŞ Eğitim Politikasında Yeni Açılımlar

Sendikamızın, 1 Ekim 2007 tarihinde duyurduğu “Kurumsal Değişim ve Gelişim Programı”nın 16 Ekim’de başlayan ve 6 hafta boyunca devam eden ilk ayağını başarıyla tamamlamış bulunmanın haklı gururunu yaşıyoruz.

2000’li yılların neredeyse ilk on yılını tamamlamanın eşi-

ğinde, ekonomik ve toplumsal koşulların endüstriyel ilişkiler sistemine taşıdığı değişiklik ve farklılıkların yarattığı düzen, kaçınılmaz bir şekilde tüm yapıyı yeniden sorgulama ihtiyacını ortaya çıkarmış bulunmaktadır.

Sendikamız son yıllarını, önce kendi teşkilatını ve bağlantılı olarak tüm sendikal ya-

pıyı yeniden sorgulama, eksikliklerini tespit etme ve bu tespitlerden yola çıkarak, eksik ve yanlışlardan arınma ve nihayetinde de geleceği yeniden kurgulama hedefine odaklanarak geçirmiştir.

Öncelikle, teşkilat yapısını kurumsallaşma dışına taşıyarak yönetim zaafına sürükleyen ve

beraberinde tüm yapıyı hem hantallaştırıp hem de kirleten aksaklıklara el atılmış ve sendikamızın kendini yeniden üretme ve şekillendirme konusundaki müthiş potansiyeli, özverili ve dayanışmacı geleneği ile tespit edilen arızalar birer birer ayıklanmıştır.

Kurumsal yapının dinamik, sendikal hedeflerle bütünleşebilen ve düşünülen atılımları gerçekleştirebilecek bir şekle dönüştürülmesinin ardından sıra, üyesinden temsilcisine, alt kademesinden tepe yönetimine kadar tüm sendikal kadronun yetiştirilmesi meselesine gelmiştir. Elbette bu noktada bilinen ve kabul edilen bir tek yöntem vardır: EĞİTİM.

Sendikamızın eğitime bakış açısı, bu güne kadar sendikal camiaya hakim olan geleneksel yaklaşımı sorgulamak, günün ihtiyaçlarına cevap vermekten uzak kaldığı tartışmasız olan bu sistemi de dönüştürüp yenileyerek, TEKGIDA-İŞ'in örgütsel hedefleri ile uyumlu hale getirmek noktasında yoğunlaşmıştır.

Zira kabul etmek gerekir ki, günümüz dünyasında en değerli ve önemli üstünlük bilgiye sahip olmak ve bilgiyi yerli yerince, gereği gibi kullanabilmek yeteneğine sahip olmaktır.

Bir işçi sendikasının, en gelişmiş bilgi ve teknoloji ile kendini sürekli yeniden üreten işveren camiasının karşısına, aynı güç ve yeteneklerle donanmış bir şekilde çıkması bir zorunluluk-

tur. Öte yandan, örgütsel varlığı ve misyonunun gereği olarak, sınıfının toplumsal çıkarlarını da aynı yetkinlikle savunup söz sahibi olabilmesinin ön koşulu da budur.

Eğitimin amaç ve fonksiyonu da işte tam bu noktada değer kazanmaktadır. Modern endüstriyel ilişkiler sistemi içerisinde gitgide zayıflayan bir etkisi olduğu izlenimi yaratan sendikalizmin, yeniden güç kazanması ve olması gereken ağırlığını yaşama geçirmesi açısından yine eğitim, vazgeçilmez bir önem taşımaktadır.

Gerekli ve yeterli eğitimden geçirilmiş sendikal kadrolar, elde ettikleri birikim ve edinecekleri deneyimleri ile temsil ettikleri sınıfın çıkarlarını en üst düzeyde koruma becerisine sahip oldukları kadar, temelde toplumsal düzenin daha adil ve demokratik bir şekilde işleminin de yolunu açarak, gerçekte refah ve barışa hizmet etmiş olacaktırlar.

TEKGIDA-İŞ Sendikası olarak, örgütsel ve sınıfsal hedeflerin aynı pota içinde bütünleştirilmesi ve gelecek için yenilenmiş bir strateji ile yola devam edilmesi ilkesiyle yola çıkmanın bizi getirdiği ilk ve temel nokta, eğitim politikamızı yeniden gözden geçirmek, öncelikle eğitim ihtiyacı olan hususları isabetli bir şekilde belirleyerek, sonrasında da bu tespitler ışığında projelendirilmek olmuştur.

“Kurumsal Değişim ve Gelişim Programı” isimli projemiz gerçekten ismi kadar iddialı hedeflere kilitlenmiş bulunmaktadır.

Bu hedefler:

- TEKGIDA-İŞ'i kurumsallaştırmak,
- TEKGIDA-İŞ'in, yetkin ve kendisini sürekli yeni hedeflere taşıyan kadrolarını yaratmak,
- TEKGIDA-İŞ'i camiasının öncü ve lider işçi sendikası yapmak,
- TEKGIDA-İŞ'i sınıfının toplumsal çıkar mücadelesinde etkili kılmaktır.

Proje çerçevesinde, yöneticisinden uzmanına, temsilcisinden üyesine, konumunun ve görevinin gerektirdiği düzey ve ölçüde, herkesin eğitime tabi tutulması ve sürekli bir dinamizm ve değişkenlik içerisinde olan endüstriyel ve toplumsal ilişkiler bağlamında, eğitime de bu tempoya uygun süreklilik kazandırılması amaçlanmaktadır.

Nasıl bilgi ve öğrenmenin sonu yoksa ve insanoğlu varolduğu sürece öğrenme ihtiyacı sona ermeyecekse, eğitim projemiz gereğince eğitim faaliyetlerimiz de, sürekli değişen bilgi ve beceri ihtiyacına binaen kesintisiz bir şekilde devam edecektir.

Eğitim konu başlıklarımız yine geleneksel, ancak bu güne kadar hiçbir somut fayda üret-

meyen konular yerine, eğitime tabi tutulanların görüş ve önerilerini de gözönünde tutan anket çalışmaları ve yönetici, akademisyen ile uzmanlarımızın ortak çalışması ile tespit edilmiştir.

Kurum içi hedef olarak temelde beklentimiz;

- geleceğin işçi sendikası liderlerini yaratmak,
- işveren-işçi ilişkilerinde yeri geldiğinde uzlaşmacı yeri geldiğinde çatışmacı, ancak her koşulda yeterli bilgi ve donanımına sahip bulunan yönetici ve temsilcilerle çalışmak,
- sendikamızı her türlü idari ve sosyal ortamda en yetkin bir şekilde temsil edebilecek kadroları oluşturmak,
- her ne olursa olsun TEKGIDA-IŞ'inkurumsallaşma geleneğini oturtarak, her bir ferdinin bu geleneğe titizlikle sahip çıkmasını ve yaşatmasını sağlamaktır,
- Yine bu meyanda, üyelerimiz arasında sınıf ve dayanışma bilincinin geliştirilmesi ile pekiştirilmesi de ayrıca birincil derecede önem atfettiğimiz bir hedeftir.

Nihai olarak çabamız ise bilgi, donanım, kavrayış, yaklaşım, teknik ve strateji olarak, sınıfsal ve toplumsal sorunlarda gündemi yakinen takip etmenin de ötesine geçen, aslında takipçi

değil, gündem belirleyen ve/veya yaratan; giderek, çözüm üretip kabul ettirebilen bir sendikal işleyişi hayata geçirmektir.

Bu gün, bilişim teknolojilerinin getirdiği yeni üretim teknikleri ile işçi/çalışan kimliğinin nitelik değiştirmeye başladığı, atipik istihdam modellerinin yaygınlık kazandığı bir sistem vardır.

Ancak, sanılanın veya belirli kesimlerin maksatlı iddialarının aksine, çalışanların her zamankinden daha fazla, örgütlülük ve örgütlülük temelinde hak arayışı ihtiyacı bulunmaktadır. Dolayısıyla, işçi sendikalarına bu bağlamda çok daha büyük sorumluluklar düşmektedir.

Elbette ki, vasıf, boyut ve mekan değiştiren yeni işgücü yapısı karşısında sendikal yönetim kadrolarının bu yapıya paralel bir düzeyde nitelik kazanması ihtiyacı her zamankinden daha fazla önem taşımaktadır. Ve eğitim projemiz, bu düzlemde kendini sürekli yenileme gerekliliğini gözetten bir tarzda uygulanacaktır.

Ortaya koyduğumuz bu uzun vadeli hedefler doğrultusunda başlattığımız projemizin ilk ayağını gerçekleştirdiğimiz 6 haftalık dönem sonunda, memnuniyetle ifade etmeliyiz ki; ilk aşamada sadece şube yöneticilerimize yönelik olarak uygulanan eğitim programlarına katılım tam olarak gerçekleşmiştir. Gerek yaptığımız anket çalışmaları ve gerekse katılımcılardan biz-

zat edindiğimiz izlenimlerden, programımızın büyük bir ilgi, coşku ve heyecan yarattığı anlaşılmaktadır.

Bizi bundan sonraki çalışmalarımız ve ideallerimiz için yüreklendiren bu tepkilerin, çalışma azmimizi ve şevkimizi bir kat daha arttırdığımızı, sevinçle ve gururla ifade etmek istiyoruz. Yine, Sendikamız Genel Yönetim Kurulu'nun teşkilatın yeniden yapılandırılması ve geleceğe uzanması için başından beri ortaya koyduğu planlı, sistematik ve öngörülü tutum ile projemizi şekillendirmek ve hayata geçirmek noktasında verdiği maddi ve manevi desteğin sağladığı tartışmasız katkı ve önem de ayrıca vurgulanmalıdır.

Bu çerçevede, kararlılığı ve geniş açılımlı bakış açısıyla yönlendirici olan Genel Yönetim Kurulumuza, projenin hazırlanması ve hayata geçirilmesi aşamalarında emek veren uzmanlarımıza, disiplinli, etkili ve katılımcı çalışmaları ile eğitim programımıza destek olan Şube Başkan ve yöneticilerimize, eğitimleri veren akademisyenlerimize ve bizleri kusursuz ve güleryüzlü ev sahipliği ile ağırlayan Samsun Bölge Yöneticilerimiz ile TÜRK-IŞ Samsun Teşisleri yönetici ve çalışanlarına teşekkürü bir borç bilmekteyiz.

İnanıyoruz ki, çalışmalarımız yarınlara öncü TEKGIDA-IŞ'ini yaratmakta en büyük rolü oynayacaktır. Bu konuda kendimize ve teşkilatımıza sonsuz bir güvenimiz vardır.

Samsun Eğitim Programımızdan Notlar...

Genel Eğitim Sekreterimiz Mustafa AKYÜREK'in, dergimizin önceki sayfalarında yer verdiğimiz makalesinde, yola çıkış amaç ve felsefemiz ile kurumsal hedeflerimizi değerlendirdiği eğitim programımızın ilk ayağını 16 Ekim-23 Kasım 2007 tarihleri arasında tamamlamış bulunuyoruz.

Bu yazımızda, yaklaşık bir buçuk ay süren programımız çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmaların genel bir özet ve değerlendirmesini yapmayı arzu ettik. Hiç kuşku yok ki, bu deneyimden elde ettiğimiz sonuçlar, uzun soluklu ve sürekli olarak kendini ve teşkilatı yenileyerek sürmesini hedeflediğimiz yeni

eğitim projelerimiz için hem aydınlatıcı hem de yönlendirici olacaktır.

Projemizi hayata geçirmeden önce ilk yaptığımız, Şube Başkan, Sekreter, Mali Sekreter, Teşkilatlanma Sekreteri ve Eğitim Sekreteri olarak yöneticilerimizin, sendika kavramına yaklaşımları, sendikal faaliyette

öncelikleri hangi konuya verdikleri, eğitimini alma ihtiyacı duydukları konu başlıklarının neler olduğuna dair bir anket çalışması yapmak olmuştur.

Herşeyden önce, şükranla ve gururla ifade etmeliyiz ki, 138 yöneticimizden, çok özel mazeretleri nedeniyle katılamayan 4 kişi dışında anket çalışmamıza 134 yönetici katılım sağlamış bulunmaktadır.

Eğitim programımızdan beklentilerimizi en yüksek düzeyde

elde edebilmek için son derece büyük bir önem atfettiğimiz bu büyük katılım, sonraki çalışmalar için son derece büyük bir önem taşımaktadır.

Bu itibarla, anket çalışmamızla elde ettiğimiz sonuçların bir kısmını dergimiz kanalıyla teşkilatımızla paylaşmanın hem katılımcılarımızın yüksek ilgisi-ne saygı gösterme, hem de yöneticilerimizin bakış açısını sergilemesi açısından değerli olduğu düşüncesiyle okurlarımızın bilgisine sunuyoruz.

A. ŞUBE YÖNETİCİ PROFİLİ

a. Yaş Dağılımı: Ankete katılan yöneticilerimizin yüzde 8'i 50 yaş ve üzeri, yüzde 50'si 40-50 yaş ve yüzde 42'si 30-40 yaş aralığında bulunmaktadır.

b. Eğitim Durumu: Ankete katılan yöneticilerimizin yüzde 24'ü ilkokul, yüzde 22'si ortaokul, yüzde 48'i lise ve yüzde 6'sı yüksekokul düzeyinde eğitim görmüşlerdir.

c. Sendikal Görevdeki Kıdem Durumu: Ankete katılan yöneti-

Mali Sekreterler katılımcıları

cilerimizin yüzde 27'si 1 yıl ve daha az süredir, yüzde 18'i 2,5-5 yıl arası, yüzde 23'ü 1,5-2 yıl arası ve yüzde 32'si 6 yıl ve daha fazla süre sendikal görev tecrübesine sahip bulunmaktadır.

d. Bilgisayar Kullanımı: Ankete katılan yöneticilerimizin yüzde 26'sı bilmediğini, yüzde 25'i yazılı belge hazırlayabileceğini, yüzde 14'ü e-posta gönderebildiğini, yüzde 29'u interneti kullanabildiğini, yüzde 6'sı ise excel programını kullanabildiğini ifade etmişlerdir.

e. Sendikal Eğitim: Ankete katılan yöneticilerimizin yüzde 48'i daha önce sendikal eğitim aldıklarını, yüzde 52'si ise eğitim almadıklarını belirtmişlerdir.

Yukarıda sonuçlarını verdiğimiz profil araştırması sonucunda kısa bir tespit yapmak gerekirse, Şube yöneticilerimizin ağırlıklı olarak orta ve altı yaş grubunda, yarıdan fazlasının lise ve üstü eğitim düzeyinde, sendikal kıdem olarak yüzde 68 gibi bir oranla 6 yılın aşagısında bir kıdeme sa-

hip bulunduğu anlaşılmaktadır. Bilgi ve bilişim teknolojilerinin son derece önemli olduğu günümüz dünyasında yöneticilerimizin bu alanda yine de yüzde 74 gibi bir oranda farklı düzeylerde de olsa bilgisayar kullanımı ile ilişkilerinin olduğunun anlaşılması sevindirici bir durumdur. Öte yandan, yöneticilerimizin yüzde 52'sinin eğitim almamış olmaları, bu konuda başlattığımız hamlenin ne kadar isabetli ve yerinde olduğunu, başka bir deyişle yıllardır bu konunun ne

kadar ihmal edilmiş bulunduğunu göstermektedir.

B. BAŞARILI SENDİKA ANLAYIŞI:

Şube yöneticilerimizi yakından tanımamızı sağlayacak bir başka hususun, sendikalarının başarısını hangi kriterlerle tanımladıkları konusunda fikirlerini almak olduğu noktasından hareketle anketimize bu alanda yönelttiğimiz seçeneklere verilen cevaplar şöyle gerçekleşmiştir.

Şube yöneticilerimiz bir işçi sendikasının başarılı sayılmasının birincil ölçütü olarak, üyelerine iyi çalışma koşulları ile işgüvençesini sağlayabilmiş olmasını görmektedirler.

Yine başarılı bir işçi sendikası için ikincil derecede önem verdikleri konu ise iyi ücret haklarıdır.

Değerlendirmelerde üçüncü derecede önem verilen hususlar, üyelere eğitim verilmesi, işçi sınıfı için proje üretilmesi ve sos-

yal diyalog olurken, ekonomik ve sosyal araştırmalar ile üyelerin bireysel ve ailevi sorunlarına destek olunması seçeneklerinin yoğunlukla önemli sayılmadığı dikkat çekmiştir.

C. GEREKSİNİM DUYULAN EĞİTİMLER

Şube yöneticilerimizden yaptıkları görevler itibarıyla ne tür eğitime ihtiyaç duydukları konusundaki görüşleri istenmiştir.

Yine önem derecesine göre numaralandırılmasını istediği-

miz eğitim türleri içinde dört eğitim konusunun hemen hemen eşit düzeyde ve birincil önemde talep gördüğü ortaya çıkmıştır. Bunlar: Örgütlenme Taktik ve Stratejileri, Yönetici Becerileri, Teşkilat Yapısı ve Çalışma Yasaları'dır. İkincil düzeyde ise TIS müzakere teknikleri konusunda eğitim almayı istediklerini belirtmişlerdir.

Yukarıda yöneticilerimizin sendika kavramına ve sendikal faaliyete bakış açısını belirlemek ve sendikal hedeflere ulaşmak

için eğitim faaliyetlerini şekillendirmek amacıyla yaptığımız anket çalışmasının bir bölümüyle ilgili yaptığımız tespitlere yer vermiş bulunuyoruz.

Elde ettiğimiz verilerin daha kapsamlı ve ayrıntılı sonuçları ortaya çıktıkça, yorum ve değerlendirmelerimizle birlikte teşkilatımızla paylaşmaya devam edeceğiz.

Anket çalışmasının ötesinde 6 hafta boyunca Samsun'da geçirdiğimiz eğitim dönemiyle ilgili olarak katılımcı yö-

neticilerimizden aldığımız geri bildirimler ise bizim açımızdan gerçekten sevindirici olmuştur. Yöneticilerimiz eğitim içeriği ve ders veren öğretim üyelerimizin yaklaşımlarından son derece memnun olduklarını ifade etmişler ve programla ilgili eleştiri ve yeni taleplerini de açık yüreklilikle bildirmişlerdir.

Üçer günlük ve tam zamanlı olarak düzenlediğimiz eğitim programının içinde, sendikal mücadeleyi konu alan uzun metrajlı film gösterisi, kısa çevre

Teşkilatlanma Sekreterleri katılımcıları

gezisi ve her eğitim döneminin sonunda gerçekleştirilen sertifika törenleri ile müzikli moral gecesi yer almıştır.

Ülkenin değişik yörelerinden gelen ve birbirlerini önceden tanıma fırsatı bulamayan yöneticilerimiz arasında kurulan dostluklar ve yine yanısıra yaşanan sorunların paylaşımı ve tartışılması imkanının bulunması; sendikamıza aidiyet duygusunun geliştirilmesi ve dayanışma ruhunun güçlendirilmesi açısından da önemli kazanımlar sağlamıştır.

“TEKGIDA-İŞ ile EFES Pilsen’in uzun yıllara dayanan birlikteliği çalışma hayatı için her zaman örnek olmuştur”

Söyleşiyi Tekgıda-İş Sendikası Genel Başkan Danışmanı Pınar Alkan gerçekleştirdi

Dergimizin bu sayısında Anadolu Türkiye Bira Grubu Efes Pilsen İnsan Kaynakları Direktörü Adnan Aktan ile bir söyleşi gerçekleştirdik.

Anadolu Grubu ve özellikle içecek, gıda şirketleri ve markalar hakkında bilgi verir misiniz?

Temelleri 1950’li yılların başlarında Yazıcı ve Özilhan ailelerince atılan Anadolu Grubu, ağırlıklı olarak içecek, otomotiv, finans, gıda ve kırtasiye sektörlerinde faaliyet göstermektedir. En son yatırımı Anadolu Sağlık Merkezi ile sağlık sektöründe de hizmet vermektedir.

Adnan Aktan - Türkiye Bira Grubu Efes Pilsen İnsan Kaynakları Direktörü

Grup içerisinde yer alan şirketler:

İçecek Sektörü:

Efes Bira Grubu:

Anadolu Efes Biracılık ve Malt San. A.Ş., Efes Pazarlama ve Dağıtım Tic. A.Ş., Tarbes Tarım Ürünleri ve Besicilik San. ve Tic. A.Ş., Cypex Co. Ltd., Rusya Federasyonu, Kazakistan, Moldova, Romanya, Sırbistan.

• **Meşrubat Grubu:**

Coca Cola İçecek A.Ş.

Otomotiv Grubu

Anadolu Isuzu Otomotiv San. ve Tic. A.Ş., Çelik Motor Tic. A.Ş., Anadolu Motor Üretim ve Paz. A.Ş., Anadolu Elektronik Aletler Paz. ve Tic. A.Ş.

Finans Grubu:

Alternatifbank A.Ş. Abank, Alternatif Yatırım A.Ş. Ayatırım, Alternatif Finansal Kiralama A.Ş., Alease, Alternatif Yatırım Ortaklığı A.Ş.

Kırtasiye ve Gıda Grubu:

Adel Kalemcilik Tic. ve San. A.Ş., Ülkü Kırtasiye Tic. ve San. A.Ş., Anadolu Restoran İşletmeleri, Ana Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic., Efestur Turizm İşletmeleri A.Ş.

Sağlık Grubu:

Anadolu Sağlık Merkezi

Sosyal Kuruluşlar:

Efes Pilsen Spor Kulübü, Anadolu Eğitim ve Sosyal Yardım Vakfı.

Diğer:

Anadolu Bilişim Hizmetleri A.Ş., Polinas Plastik San. ve Tic. A.Ş., Anadolu Endüstri Holding A.Ş., Und Co. Kg.

EFES PİLSEN Bira Grubu hakkında bilgi verir misiniz?

Türkiye’de bira denince akla gelen ilk marka olan Efes Pilsen, 1969 yılında İstanbul ve İzmir’de üretilmeye başlandığından bu yana bir dünya markası olma yolunda hızla ilerlemektedir. Dünyanın dört bir yanında Efes Pilsen adıyla Almanlar’a, Amerikalılar’a, İngilizler’e, Fransızlar’a, Ruslar’a ve daha birçok ülkenin insanlarına olarak Anadolu’dan gelen lezzet sunulmaktadır.

Anadolu Efes, yurtiçindeki 5 bira fabrikası, 2 malt fabrikası ve 1 adet şerbetçiotu işleme tesisi ile Türkiye’de % 82 pazar payı ile sektörün lideri konumundadır. 50’nin üzerinde ülkeye ihracat gerçekleştiren ve ülkemizin yanı sıra Rusya, Romanya, Moldova, Sırbistan ve Kazakistan’da yatırımları olan Efes’in dünyada, 5 ülkede toplam 15 bira, 6 malt fabrikası ve 1 adet şerbetçiotu işleme tesisi bulunmaktadır. Efes Pilsen, Avrupa’da en çok tüketilen bira markaları arasına girmiş olup, aralarında Avrupa Birliği ülkeleri ve Amerika’nın da olduğu dünya genelinde 50’nin üzerinde ülkede tüketilmektedir.

Bira pazarını ve kültürünü geliştirme yolunda pek çok ilke imza atmış olan Efes, ilk light bira, kutu bira, dönüşümsüz şişe, 5 litre fiçı, kabartmalı kutu, basıklı kutu, şeffaf etiket, 1 lt şişe, fiçı kutu, fiçı şişe ambalaj ve ürünlerini Türk tüketicileriyle tanıştırdı. Türkiye geneline yayılan 217 bayi ve 30 distribütörü ile Türkiye’nin en güçlü dağıtım ağlarından birisine sahip olan Efes, ülkemizde biranın hammaddeleri olan maltlık arpa ve şerbetçiotunun gelişiminde de büyük rol oynadı.

Efes, tüketici talep ve beklentilerini ön planda tutarak, Efes Pilsen, Efes Light, Efes Dark, Efes Xtra, Marmara Gold, Marmara Kırmızı, Efes Ice, Gusta, Mariachi ve lisanslı olarak ürettiği Miller Genuine Draft, Beck’s ve Foster’s markalarıyla bira severlere zengin ürün ve ambalaj portföyü sunmaktadır.

Efes adı nereden geliyor?

Efes adı şirket kurucularımızın kendi aralarında konuşmaları sonucu ortaya çıkıyor. Çek Cumhuriyeti’nde Pilsen diye bir kent var, onun isminden geliyor. Ayrıca Pilsen zaten bir bira tipidir.

Anadolu Efes Biracılık dediğimiz de Tekgıda-İş ile toplu sözleşme yaptığımız ana şirket akla gelir. Efes Pazarlama dediğimiz şirket dağıtım şirketimizdir. Ama şu anda o şirkette özellikle mavi yakalı çalışan elemanımız pek kalmadı.

Sosyal sorumluluk projelerinizden bahsedermisiniz?

Türkiye’nin yaratmış olduğu en büyük markalardan birisi olmanın bilinciyle Efes, toplumsal

sorumluluğunu da en üst düzeyde tutmaya çalışmaktadır. Ülkemizde sponsorluk kavramının yaygınlaşmasına Efes öncü olmuş ve Efes Pilsen markası, bira markası sınırlarının dışına çıkarak; spora, kültüre ve sanata verdiği desteklerle anılmaya devam etmektedir.

Sosyal kuruluşlara baktığımızda işte Efes Pilsen Spor Kulübümüz var, Anadolu Eğitim ve Sosyal Yardım Vakfı bugüne kadar bir çok ilde hastane, okul gibi yatırımlar yaptı ve bu yatırımların hepsi devlete devredilmiş vaziyettedir.

Sektörünüzü yani alkollü ve alkolsüz içecek pazarını nasıl değerlendiriyor sunuz? Türkiye’deki pazar dünyaya oranla ne durumda? Biliyoruz Efes Pilsen çok özel bir marka

ve dünyada çok sevilen bir marka.

Alkollü içecek pazarı Türkiye’de tam oturmamış bir pazar diye düşünüyorum. Yeni yapılan kanuni düzenlemeler daha henüz etkilerini gösteremedi. Bir şeyler yapılmaya çalışılıyor, bandrol getiriliyor, mürekkepli damgalamalar getiriliyor. Tabii ki de devletin en büyük görevlerinden biri kaçığı önlemek. Ama kaçığı hala önlemiş değil. Önlenemiyor da. Çünkü “merdiven altı” diye tabir edilen bir üretim şekli var. Özellikle şarap sektöründe bira da bunlar olmaz. Kanuna saygılı ve işlerini düzgün yapmaya çalışan insanlar da savaşıyor merdiven altı dediğimiz sektörle. Öte yandan da yüksek oranda ÖTV’lerde kaçığı körüklüyor. Çok enteresan bir kısır döngü söz konusu. Bir ara hatırlarsanız sigara sektöründe de aynı olay vardı. Sigara getirmek yasaktı yurtdışından herkes kaçak getirirdi. Ondan sonra hadi dediler Türkiye de üretilsin bu sigara fakat sigaraya öyle vergiler kondu ki dışardan kaçak getirmek çok ucuza gelmeye başladı. Yine kaçak devam etti bir süre. Dolayısıyla bizim sektörümüzün de zayıf tarafı bu. Ama siz dürüst bir işveren olarak, üretimimize devam ediyorsunuz, satışınızı yapıyorsunuz, kazancınızdan verginizi ödüyorsunuz, Türkiye’ye istihdam yaratıyorsunuz. Ama kazancınız düşük oluyor öte yandan bunun tam tersi istihdam yarattığı dahi şüphe olan sigorta ödemeyen bir sektör var. Dolayısıyla işiniz zor. Devletinde işi zor

onu da biliyoruz. Ama devletin görevi bu.

EFES’in pazar payı nedir?

Efes sektörün lideri durumunda yüzde 85-86 pazar payımız var ki bu da yadsınamayacak bir rakam ama tabii bunun iyi yönleri de var, kötü yönleri de... Yani çok büyük pazar payına sahip olma çok çabuk göze batma anlamı taşır. Herhangi yabancı bir marka gelmeye kalksa küçükten pay almaktansa büyükten almayı tercih eder. Dolayısıyla her an için kendi pazar payımızı korumak için savaşmak durumundasınız.

EFES, dünyanın bir çok yerinde ihracat yapıyor, biliyoruz...

Orta doğu ülkelerine ihracatımız söz konusu. Irak, İran, Suriye. Bunlarda genellikle alkolsüz türü şeyler tercih ediliyor. Onun

dışında Fransa, Almanya, İtalya, İngiltere gibi Avrupa ülkelerine ihracatımız var. Bir de yurtdışında kendi üretimlerimiz var. Biliyorsunuz Rusya, Kazakistan, Moldova gibi yerlerde Efes Pilsen birasını üretiyoruz. Aynı zamanda buralarda yerel markalar da var bizim ürettiğimiz. Onlar da kendi çaplarında pazardan pay almaya çalışıyorlar. Ama tabii ki yurtdışındaki pazar Türkiye’deki gibi değil. Çok değişik çok zor bir pazar. Oradaki oyuncular ve nüfus yapısı çok farklı, insanların alışkanlıkları çok farklı. Mesela Rusya’da bizim biramız “sarı mermik” diye tabir edilen bir numaralı bira. Ama tutana kadar arkadaşlarımız çok uğraştı. Dışarıdan fark edilmiyor ama Rusya’da büyük bir milliyetçilik var. Burası yabancı bir birayı teppe getirmez. Sadece Efes Pilsen

için değil diğer markalar içinde söz konusu. Dolayısıyla onların markasıyla pazarı bulmanız gerekiyor. Değişik bir durum çok zorlu bir deneyimdi bu çünkü biz oraya ilk yatırıma başladığımızda Rusya'da bir kriz başladı. Herkes kaçtı. Biz kalma kararı aldık. Ve iyi ki de kalınmış. Şu anda buralarda yatırımlarımız varsa bu kararın meyveleri diyelim.

Son dönemde Türkiye ekonomisinde iyileşme var deniliyor. Enflasyon rakamları ekonomiye dair rakamlar göstergeler iyiye gidiliyor deniliyor. Siz nasıl görüyorsunuz? Grup olarak ya da şirket olarak hakikaten bundan olumlu etkilendiniz mi? Ekonomik durumu yakın gelecekte iyi görüyor musunuz?

Bu benim şahsi görüşümdür, şirketin görüşü olamaz. Bunu belirteyim. Rakamsal verilere baktığımızda her şey çok iyi gözüküyor. Doğru, bunu hiç kimse inkar edemez. Çünkü biz senelerce hep çift rakamlı enflasyonlarla yaşadık. Tek rakamlı enflasyona inmek hakikaten hoş bir şey diye düşünüyorum. Ama tabii bunların hepsinin belli sonuçları var. Şimdi doların düşük olması dolarla yaptığımız hammadde girdilerimizi de düşük fiyatla almamamızı sağlıyor. Maliyet düşüklüğü güzel şey. Tabii ki maliyet düşük olduğu zaman kârları da yüksek oluyor. Karları yüksek olduğu zaman devlete ödediğiniz vergi yüksek oluyor falan gibi böyle bir döngü içeri-

sine giriyorsunuz. Ama Türkiye sadece bizden ibaret değil. Yani Türkiye'de dolarla iş yapan bir sürü firma var. Yurtdışına dolarla mal satan firma var. Özellikle ihracat yapan tekstil firmaları çok zorlanmış durumda. Buradaki önemli olay şu: kanımca enflasyon düşük tamam ama buradaki enflasyon düşüklüğünün özellikle bizim çalışanlarımıza yansımaları önemli. Halka yansımazsa rakamsal veriyi izlemek görmekle olay bitmiyor. Bunu hissetmek görmek lazım, yaşamak lazım. Pazara fileyle gittiğinde ne kadar mal aldın? Ne kadar doldurdun? Bununla hissetmek lazım. İstikrar Türkiye ekonomisi için iyi bir olay. İstikrar olduğu sürece her şey düzenlenebilir. Ama bu arada devlet bazı yasal düzenlemeler yapmak zorunda. Dürüst işveren çalışıp devlete vergisini ödüyor-

sa, diğerlerinden de bu paranın alınması lazım bir şekilde. Çünkü o alınmayan para ekonomiye geri dönmüyor. Bir şekilde başka yerlere gidiyor. Kara paralar başka yerlerde aklanıyor. Türk ekonomisi büyük darbeler alıyor.

Gelir dağılımındaki adaletsizlikten bahsediyorsunuz herhalde?

Aynen öyle ve bu gelir dağılımının bozukluğu insanların ahlak seviyesini de bozmaya başlıyor. Herkes kısa yoldan para kazanmak istiyor. Çünkü dediğiniz gibi gelirdeki adaletsiz dağılımı televizyonda da izlemeye başladı insanlar. Televizyonda 8-10 kişinin üstünde dönüyor magazinler. Öte yandan evine ekmek götüremeyen insanlar da var. Bu da ekonominin gerçekleri.

İstihdam politikalarından bahseder misiniz? Çalışan sayısı ve insan kaynakları yönetiminiz nedir? Çalışanların motivasyonuna yönelik neler yapılıyor?

Efes Bira Grubu İnsan Kaynakları Yapısı:

Çalışan Sayısı Yurt dışı: 4112 kişi

Yurt içi: 1680 kişi

Ortalama Yaş Yurt dışı: 35 Yurt içi: 35

Ortalama Kıdem Süresi Yurt dışı: 6 yıl

Yurt içi: 8 yıl

Kadın-Erkek Oranı Yurt dışı: 29% Kadın, 71% Erkek

Yurt içi: 13% Kadın, 87% Erkek

Eğitim Seviyesi Yurt dışı: Toplam personelin, yüksek lisans ve doktora dereceleri de dahil olmak üzere, %36'sı üniversite mezundur.

Yurt içi: Toplam personelin, yüksek lisans ve doktora dereceleri de dahil olmak üzere, %40'ı üniversite mezundur.

Yönetim Kademeleri

Dağılımı Yurt dışı:

Üst Seviye Yönetici: 3% Orta Seviye: 8% İdari/Teknik: 35%

İşçi: 54%

Yurt içi:

Üst Seviye Yönetici: 4% Orta Seviye: 12% İdari/Teknik: 38%

İşçi: 46%

Efes grubunda 4112 kişi yurtdışında, 1680 kişi yurt içinde çalışıyor.

Yurt dışında çalışanla yurt içinde çalışan arasında çok fark var.

Şöyle söyleyeyim: şimdi burası demir perde ülkesi. Alıştırmışlar insanları, bir karpuzu 9 kişi taşıyor. Tabii işgücü düşük, buradaki gibi değil. Adamlar çok yoğun çalışmaya alışmamışlar. Adam diyor ki mesela “ benim işim şu kalemi alıp şuradan şuraya koymaktır” diyor. Ve onu yapıyor sadece. Hadi iki adım daha götür benim işim değil diyor mesela. Dolayısıyla orada biraz daha fazla adam çalıştırmak gerekiyor. Yurt içi içerisinde özürlü ve hükümlülerimiz de var. Özürlü ve hükümlü açısından kanunun bize em-

rettiği sayıyı tümüyle doldurmuş durumdayız. Bunu da övünerek söylememiz gerekiyor. Herkes çok çekiniyor bu vatandaşları istihdam etmekten. İstihdam fabrikası açısından bakarsanız biz de Efes Pilsen mümkün olduğunca Türk ekonomisine katkı sağlamayı amaçlayan ve bu amaçla da hep büyümeyi hedeflemiş bir firma. Dolayısıyla birçok istihdam alanı yarattık. Bu tabii sadece burada çalışanlarla bitmiyor. Bizim distribütörümüz var, bayilerimiz var, bayilerin çalışanları var, onların akrabaları var, çok geniş bir kitleye çalışma olanağı sağlıyoruz diye düşünüyorum.

Ne kadarı sendikalı?

Anadolu Efes dışında Efes Pazarlama firmamız var ve bu

firmada da sendikasız arkadaşlar var ki öyle olmasına rağmen biz yine Tekgıda-İş'e aidat ödüyoruz o arkadaşlarımız için. Onu da bir şekilde hallettik kendi aramızda. Öyle bakmak gerekir diye düşünüyorum. 800 civarı işçimiz sendikalı.

Çalışanlarınıza yönelik motivasyon artırıcı etkinlikleriniz, eğitimleriniz nelerdir?

İnsan kaynakları sistemlerimiz var. Performans değerlendirme, kariyer planlama, eğitim ve geliştirme gibi. Kariyer planlama, performans derleme gibi sistemler mavi yakalı işçi arkadaşlarımız için söz konusu olmuyor.

Belki sendikayla ortak bir şeyler yapılabilir.

Olabilir, olmayabilir diye bir şey yok. Ama sorunlar başlıyor bu sefer sendikayla karşı karşıya kalıyor işçi arkadaşlar. Mesela biz beyaz yakalı arkadaşlar için performans değerlendirme yapıyoruz. Bunu mavi yakalı arkadaşlara yapmaya kalkarsak sendika ve biz çok zor durumda kalabiliriz.

Performans değerlendirme değil de belki iş yasaları, sendikal haklar, ya da bu AB sürecinde gıda sektörüyle ilgili genel bilgilendirme konularında ortak çalışabiliriz.

Bilgilendirme açısından verilen eğitimler neticesinde mavi yakalı arkadaşlar beyaz yakalı arkadaşlardan daha bilgililer. Sendikal haklar ve iş yasaları hakkında.

Efes Pilsen çalışanları çok uzun süredir Tekgıda-İş Sendikası üyesi. Çalışanların sendikalı olmasının çalışma ortamına getirdiği avantajlar, kazanımlar var. Son olarak bu konuyu bize değerlendirebilir misiniz?

Sendika iş hayatının ayrılmaz bir parçası bence. Yani sendikasız bir çalışma ortamı serseri mayın gibi yapar işçiyi. İşçi gideceğini bilemez. Yani çok seslilik baş gösterir iş yerinde; biri a derken öbürü z der. Bu sefer huzursuzluklar başlar. Biz senelerdir, bu şirketlerin ilk kurulmaya başladığından beri sürekli Tekgıda-İş'le beraberiz. Burada övünülecek bir olay var: o kadar süre geçmiş olmasına rağmen hiçbir şekilde greve gidilmedi. Grev kararı, lokavt kararı alındı ama greve gidilmedi.

Çünkü burada işveren de sağduyuluydu Tekgıda-İş'de sağduyuluydu. Tekgıda-İş'teki arkadaşlarımız çok iyi biliyorlar; işveren olarak bizler de bir sendikacı gibi düşünme yetisine sahibiz. Çalışanlarımız için elimizden geleni yapmak istiyoruz. Ama ticaret hayatında bunun belli kuralları vardır. Çünkü işletme kâr amaçlı kurulmuştur. Ne kadar çok kar elde edersen o kadar çok uzun ömürlü olabilir. Biz Tekgıda-İş ile beraber dengeyi iyi sağladığımızı düşünüyoruz. Her görüşmemiz gayet olumlu geçti. Genel merkezdeki arkadaşlarımız da bu konuda çok deneyimli insanlar. Şubelerdeki arkadaşlarımız da öyle. Burada ki önemli olay yapıcı yaklaşmaktır. Eğer ben yapıcı yaklaşmayayım diyorsanız çok

kolay, her şeyi çok kolay bozar-sınız. Türkiye’de örnek gösterilecek bir olay bu kadar uzun süre örgütlü kalınıp greve gidilmesi. Bu da övündüğümüz bir şey çünkü her zaman sağduyulu yaklaşıldı bize karşı, bizde onlara sağduyulu yaklaştık. Dolayısıyla bu açıdan sendikal hayatın ben çok önemli olduğuna inanan bir insanım. Şahsi düşüncemdir bu benim. Ama şirketimiz de bu şekilde düşünüyor ki bizim için Tekgıda-İş her zaman önemli bir kuruluş oldu. Çünkü sendikalar da bir şekilde iş hayatını düzenlemeye yönelik kuruluşlar sadece bu bizimle olan ilişkisi olarak bakmıyorum ben olaya. Bugün bir iş kanununun hazırlanacağı zaman sendikalar çıkıyor bir sivil

toplum kuruluşu gibi savaşıyor. Kitleler var arkalarında.

Türkiye’de işçi işveren ilişkileri, 5018 sayılı ilk Sendikalar Kanunu çıktığından bu yana, 60. yılını yaşıyor. Giderek demokratikleşen günümüz Türkiye’sinde sendikalar; etkili sosyal kurumlar olarak gerek endüstri ilişkilerinde gerekse de siyasi yapılanmada giderek önemli bir unsur haline geliyor.

Bence, global ekonomik baskıların giderek arttığı iş dünyamızda sendikalaşmanın karşısındaki en büyük tehlikenin işsizlik olduğunun bilincinde olan modern sendikacılık, bu çok önemli sosyal ve ekonomik soruna yönelik yeni strateji ve politikalar be-

lirleyerek işçi işveren ilişkilerine yeni boyutlar kazandırıyor.

Bu bağlamda Tekgıda-İş ile Efes Pilsen’in senelere dayanan birlikteliği yukarıda belirttiğim konularda her zaman için örnek teşkil eden bir birliktelik olmuştur.

Sendikalar bir sivil toplum kuruluşu olma yolunda hedeflerini büyük ölçüde gerçekleştirmiş ve birçok yasanın çıkartılmasında ve toplumsal yada siyasi bir çok başarı da etkin rol almıştır. Bu etkin rollerde de Tekgıda-İş her zaman en ileride olmuştur.

Bu yaklaşımınızın bütün işverenlerimize örnek olması dileğiyle diyoruz. Teşekkür ediyoruz.

Avrasya Gıda, Tarım, Orman ve Turizm İşçileri Federasyonu TEKGIDA-İŞ ve TOLEYİS Sendikaları Öncülüğünde Kuruldu

FEDERASYONUN KURULUŞ ÖYKÜSÜ

2006 yılında Makedonya SUTKOZ Sendikası Başkanı Zoran Georgijevski ile Toleyis Sendikası arasında başlayan dostluk ilişkileri sonucu Türkiye ziyaretinde Başkan Zoran Georgijevski'nin global sermayeye karşı bölgesel işbirliğinin

geliştirilmesini istemesi ve Bölge Sendikalar Birliği'nin kurulması fikrini ortaya atması Toleyis Sendikası Genel Başkanı Cemal Bakındı tarafından olumlu karşılanmış ve Avrasya Federasyonu fikri ortaya çıkmıştır.

Toleyis Sendikası Genel Başkanı Cemal Bakındı, Zoran Georgijevski'den Balkan ülke-

lerinde bu fikir doğrultusunda gerekli çalışmaları yapmasını rica etmiş, kendisinin de Asya ülkelerinde çalışma yapacağını belirtmiştir. Tekgıda-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Türkel ve Toleyis Sendikası Genel Başkanı Cemal Bakındı'nın işbirliği ile Asya ülkeleriyle temasa geçilmiş ve Azerbaycan Kent Tasarrufatı

ve Gıda Sanayisi İşçileri Sendikası Başkanı Tofig Guliyev'in çalışmalarını sonucu Asya Ülkeleri örgütlenmiştir.

Bu gelişmeler neticesinde 2007 yılının Mayıs ayında Zoran Georgijevski'nin yaptığı çalışmalarını değerlendirmek üzere yapılan yurt dışı seyahatinde Cemal Bakındı Makedonya, Bosna ve Kosova'daki görüşmeler sonucu tüm Balkan ülkeleri ile Asya Ülkelerinin tamamını Avrasya Federasyonu kuruluşunu tamamlamak üzere 31.08.2007 tarihinde Türkiye/İstanbul'da yapılan toplantıya davet edilmiştir. Türkiye'den Orman-İş, Tarım-İş ve Şeker-İş'in de davet edilmesiyle yurt dışındaki işkolu tanımına uygun bir zemin oluşturularak, kuruluş çalışmaları başlatılmıştır.

Toplantıda Avrasya, Gıda, Tarım, Orman ve Turizm İşçileri Federasyonu'nun kurulması hususunda görüşmeler yapılmış ve katılımcı ülkelerin tamamının imzaladığı deklarasyonla 31.08.2007 tarihinde Avrasya, Gıda, Tarım, Orman ve Turizm İşçileri Federasyonu kurma kararı alınmıştır. Türkiye'nin önderliğinde Avrasya Coğrafyasında yer alan sendikalar bir araya gelerek ortak strateji ve ilkeler çerçevesinde bu federasyonu kurma kararı almışlardır. Balkanlar ve Asya'dan 12 ülkenin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıya başta Türkiye olmak üzere Balkanlardan Karadağ, Kosova, Saraybosna, Sırbistan, Romanya, Makedonya Asya Bölgesi'nden ise Gürcistan, Özbekistan, Azarbecan, Tacikis-

tan ve Kırgızistan katılmıştır. Federasyonun kuruluş kararının alındığı bu toplantıda önderliği Türkiye Otel, Lokanta, Dinlenme Yerleri İşçileri Sendikası (TOLEYİS) ve Türkiye Tütün, Müskirat, Gıda ve Yardımcı İşçileri Sendikası (TEKGIDA-İŞ) yapmıştır.

Yeni dünya düzensizliğinin yaşandığı, sendikal hareketin giderek güç kaybına uğradığı ve sermayenin durmadan güç kazandığı günümüzde, artık ulusal yapılanmanın yetersiz kaldığını ve uluslararası düzeyde yeniden yapılanmanın ivedi bir şekilde gerçekleşmesinin zorunlu olduğunu düşünen Toleyis Sendikası ve Tekgıda-İş Sendikası yetkilileri bir araya gelerek Federasyon çalışmalarını yürütmüşlerdir. Böylece Türkiye önderliğinde Avrasya Federasyonu ile bölgesel işbirliğinin ilk adımının atılması sağlanmıştır.

Federasyon kuruluş toplantısında açılış konuşmalarını To-

leyis Sendikası Genel Başkanı Cemal Bakındı ve Tekgıda-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Türkel gerçekleştirmiştir. Mustafa Türkel; Avrasya Federasyonu ile işbirliği ve dayanışmanın ülkeler arasındaki işbirliğini, emek dayanışmasını ve sendikal dayanışmayı geliştirmesi açısından önemli sonuçlar doğuracağını söylemiştir. Toleyis Sendikası Genel Başkanı Cemal Bakındı; bölgesel işbirliği yapma gerekliliği doğrultusunda aynı zamanda değişen dünyada global sermayeye karşı daha yakın işbirliği ile daha güçlü çalışmalar yapabilmek için böyle bir yola çıktığını belirtmiş, sermayenin dünyada sınır tanımadığını, bu aşamada sivil toplum örgütlerinin işbirliği ile emeğin de sermayeye karşısında global güç olarak çıkması için çaba sarf edilmesi gerektiğini söylemiş ve bu kuruluşun dünyadaki barışa katkı sağlayacağını dile getirmiştir.

TÜRK-İŞ Konfederasyonu'na bağlı sendikalar olan Toleyis ve Tekgıda-İş'in girişimleriyle ve Orman-İş, Tarım-İş, Şeker İş Sendikalarının ve diğer 11 ülkedeki sendikaların katılımlarıyla gerçekleştirilen Avrasya Gıda, Tarım, Orman ve Turizm İşçileri Federasyonu'nun kuruluş, amaç ve ilkelerini belirlemek ve geleceğe perspektif yaratmak açısından 31.08.2007 tarihinde gerçekleştirilen bu toplantı ile emeğin küreselleşmesine dair önemli bir adım atılmıştır.

21.09.2007 tarihinde Valiliğe yapılan başvuru ile resmiyet kazanan Avrasya Federasyonu'nun teşkilat yapısı; merkez Türkiye/İstanbul olmak üzere Asya Bölge Temsilciliği ve Balkan Bölge Temsilciliği'nden oluşmaktadır. Balkan Bölge Temsilciliği Makedonya ve Saraybosna olmak üzere iki ülkeden oluşmaktadır. Asya Bölge temsilciliği ise Azerbaycan'da bulunmaktadır. Federasyona on iki ülke üyedir. Türkiye'den Tekgıda-İş Sendikası, Toleyis Sendikası, Şeker-İş Sendikası, Tarım-İş Sendikası ve Orman-İş Sendikası, Makedonya'dan Agro Sindikat ve Sutkoz Sendikaları, Saraybosna'dan Ppdivot Sendikası, Azerbaycan'dan Azerbaycan Kent Tasarrufu ve Gıda Sanayisi İşçileri Sendikası, Gürcistan'dan Gürcistan Tarım ve Gıda Sanayisi İşçileri Sendikası, Romanya'dan Ceres Sendikası, Agro Fratia Federation ve Agro Starro sendikaları, Kosova'dan BSPK Sendikası,

Karadağ'dan Confederation of Trade Unions of Montenegro ve Trade Union of Agriculture, Food and Tobacco Industry Montenegro Sendikası, Sırbistan'dan Autonomous Union of Catering and Tourism of Serbia Sendikası, Özbekistan'dan Özbekistan Tarım ve Gıda Sanayisi İşçileri Sendikası, Tacikistan'dan Tacikistan Tarım ve Gıda Sanayisi İşçileri Sendikası, Kırgızistan'dan Kırgızistan Gıda Sanayisi İşçileri Sendikası Federasyona üye ülkeler ile sendikalarıdır.

FEDERASYONUN KURULUŞ BİLDİRGESİ

Sermayenin küresel düzeyde serbest dolaşımı var olan dengeleri ve kuralları temelden sarsmış, kuralların sermaye lehine değiştirildiği bir süreç başlatmıştır. Dünyanın içinde bulunduğu bu şartları yeni bir dünya düzeni olarak açıklamak mümkün değildir. Çünkü bir düzenin varlığından söz edebilmek için yeni

bir dengenin kurulmuş olması gerekir oysa günümüzde dengesizlik ön plandadır ve ancak "yeni dünya düzensizliğinden" bahsetmek mümkündür.

Sendikal hareketin geçen yüzyılın son çeyreğinde üye ve güç kaybına uğraması sendikaları yeni arayışlara itmiş, bu arayışlar gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde gerçekleştirilmektedir.

Bu yüzyılda ekonomik sınırlarda ortaya çıkan değişim, sermayenin sınır ve kural tanımaz gücü karşısında işçilerin sadece ulusal sınırlar içinde yeniden yapılanarak var olmalarını mümkün kılmamaktadır. Bu nedenle uluslararası düzeyde de yeniden yapılanma temel ihtiyaç haline gelmiştir.

Avrasya ülkelerinde yer alan sendikalar "yeni dünya düzensizliği" ve "sermayenin küresel serbest dolaşımı" gibi olguların olumsuz etkilerine karşı ken-

dilerini korumak için yeni bir bölgesel güce ihtiyaç duymaktadır. Bu yeni bölgesel gücü oluşturmak üzere, Avrasya coğrafyasında yer alan sendikalar bir araya gelerek AVRASYA GIDA, TARIM, ORMAN VE TURİZM İŞÇİLERİ FEDERASYON'unu kurma kararı almışlardır.

Federasyon mevcut tüm uluslararası örgütlerle işbirliğine girmeyi, dünya sendikal hareketinin bir parçası olmayı, hiçbir siyasi, ideolojik, renk, ırk, din ayrımı gözetmeden faaliyet göstermeyi ilke edinmiştir. Ulusal ve bölgesel menfaatler yerine işçilerin menfaatlerine öncelik vermeyi temel ilke kabul etmektedir. Bu coğrafyada yer alan farklılıkları bir zenginlik olarak görüp, barışı ve kardeşliği tesis etmeyi amaç edinmektedir.

Federasyon sendikaların örgütlenmelerinde ve toplu iş sözleşmelerinde mücadelelerinde aktif rol üstlenmeyi, çok uluslu şirketlere yönelik bölge düzeyinde ortak strateji ve ilkeler çerçevesinde sendikal hareketi güç haline getirmeyi hedeflemektedir.

Federasyon, IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü gibi kuruluşların yansıtmaya çalıştığı yeni sömürü düzenini reddettiği gibi, bu kuruluşlara karşı ortak mücadeleyi de esas almaktadır. Sermayeyi koruyan kurallara paralel kuralların uluslararası anlaşmalara konulması, sermayenin serbest dolaşımına karşı emeğin serbest dolaşımının sağlanması ve küresel düzeyde sermayeyi kontrol edecek kuralların oluşturulması ve uygulanması hedeflenmektedir.

Kendi kendine yardım örgütü olan sendikaların yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde güç kazanması, pazarlık gücünün artırılması, bölgesel kalkınmanın sağlanması, demokrasinin egemen kılınması, insan haklarına saygının en önemli ilke olması, işsizliğin önlenmesi için çaba göstermek bu Federasyonun varlık sebebidir. İnsan onuruna yakışır iş şartlarının oluşturulması, çevrenin korunması, sürdürülebilir kalkınma ve istihdam artırıcı politikaların desteklenmesi esastır.

Yukarıda yer alan ilke, hedef ve amaçlara ulaşmak amacıyla AVRASYA GIDA, TARIM, ORMAN VE TURİZM İŞÇİLERİ FEDERASYONU'nun kuruluşu 31.08.2007 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Et ve Balık Kurumu'nun Baskıcı Yöneticilerini ve Hadlerini Aşarak İşçileri Yönlendirmeye Çalışan Bazı İktidar Partisi Milletvekillerini Uyarıyoruz!

Anayasaya, Hukuka ve Sendika Seçme Özgürlüğüne Saygılı Olun!

Et ve Balık Kurumu çalışanlarının, sendikaları Özgıda-İş'in antidemokratik ve yetersiz sendikal anlayışından yaka silkelerek, büyük bir çoğunlukla sendikamıza üye olmaları sonrasında; gerek kurum yöneticileri ve işletme müdürlerinin bazıları, gerekse, iktidar partisinin bazı milletvekilleri, bir süredir üyelerimize sendikamızdan istifa etmeleri yönünde çok ciddi baskılar uygulamaktadır. Konuyla ilgili olarak Başbakanlık makamına ve ilgili Bakanlıklara da yazı ile müracaat edilmiş ve bu hukuksuz müdahalenin durdurulması talep edilmiş olmasına rağmen, ne cevap alınmıştır ne de baskılardan vazgeçilmiştir.

Başkanlığını Salim Uslu'nun yaptığı Hak-İş ve Özgıda-İş için kendi gücünden ziyade siyasileri arkasına alarak, bu tip yöntemlerle örgütlenme veya üyelerini kontrol etme sistemi bir gelenek halini almıştır ve bizlere hiç de şaşırtıcı gelmemektedir. Ancak bu kez kafalarını sert kayaya çarptıklarını anlamışlar ve korku, dağları sarmıştır.

Herşeyden önce bilinmelidir ki; bu ülkede demokrasiyi hukuk kuralları düzleminde ve her türlü çıkar duygusunun ötesinde korumaya azimli güçler vardır. Yine, Anayasa'nın 51. maddesinde yer alan sendikaya üye olma özgürlüğü ilkesi karşısında, bu baskı ve tehditleri yapanlar (ve hayata geçirenler) anayasal bir suç işlemektedir ve Türk Ceza Yasası'nın 117 ve 118. maddeleri çerçevesinde bu eylemleri cezai yaptırımını gerekli kılmaktadır.

Ancak, iktidar partisi milletvekilleri ile yöneticilerinin, hiçbir şekilde konunun tarafı olmamaları gerektiği halde, sendikamıza üye olan işçiler üzerinde uyguladıkları baskı ve tehditler ise hukuku ayaklar altına almanın da ötesinde, demokratik düzen açısından son derece vahim ve tehlikeli bir gidişin göstergesidir.

Hukukun üstünlüğü ilkesi kendilerinin icraatını sorgulamaya başladığında, "demokrasi elden gidiyor" naralarıyla ortaya çıkanların, çıkarları söz konusu olduğunda hukuku çiğnemekte bir an bile tered-

düt etmedikleri, bu vesileyle ortaya çıkmaktadır. Sendika seçme özgürlüğü demokratik ve anayasal bir haktır ve değil kamu yöneticisi ya da milletvekili, hiç kimsenin bu hakka müdahale etme yetkisi yoktur.

TEKGIDA-İŞ Sendikası olarak uyarıyoruz! Hukuk herkese lazımdır ve hukukun üstünlüğü ilkesinden vazgeçilemez. Demokrasinin ayakta kalabilmesinin tek ve vazgeçilmez koşulu da hukuka saygılı olmaktır. Unutulmamalıdır ki, demokrasi ve hukuk, keyfe göre şekil verilen bir oyun hamuru değildir.

Bahsi geçen Et ve Balık Kurumu yöneticileri ile iktidar partisi milletvekilleri ile yöneticilerinin, üyelerimizi sendikamızdan istifa ettirmek için sürgün, iş şartlarını değiştirme gibi yöntemlerle uyguladıkları baskı, tehdit ve sindirme politikalarına bir an evvel son verilmediği takdirde, bu suçu işleyenler hakkında Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddeleri çerçevesinde suç duyurusunda bulunulacaktır."

Et ve Balık Kurumu İşçileri'nden TBMM'ye ve Kamuoyuna Mektup

Bizler Et ve Balık Kurumu işçileri olarak 20 yıldır faaliyet gösteren HAK-İŞ Sendikasına bağlı ÖZGIDA-İŞ Sendikası üyeleri idik. Geçmişten bu yana faaliyet ve davranışlarından bıktığımız, toplu iş görüşmelerinde gerekli hassasiyeti göstermeyen, sözleşmenin uygulanmasında ilgisiz kalan, sosyal aktivite adına hiçbir şey sunmayan, üyeler arasında ayrımcılık yapan, taşradaki kombinalardan tamamen kopuk olan, kısaca çalışanlara karşı hiçbir yükümlülüğünü yerine getirmeyen, sadece aylık bir yevmiye almaktan başka derdi olmayan ÖZGIDA-İŞ sendikası işçinin sabrını taşımıştır.

Düşünmenin ve konuşmanın yasak olduğu bu anlayıştan işçi arkadaşların çoğunluğunun ortak kararı ile 23.01.2008 tarihinde Türkiye genelinde 8 Kombinata eş zamanlı olarak toplam 776 işçinin 500'ü ÖZGIDA-İŞ sendikası istifa ederek TÜRK-İŞ Konfederasyonuna bağlı TEKGIDA-İŞ Sendikasına geçmiştir. Ancak bu geçişten sonra akıl almaz bir şekilde Genel Müdürlüğümüz, üst düzey yöneticiler, bazı kombina müdürleri, idareciler ve HAK-İŞ yöneticileri baskı ve tehdit yoluna başvurmuştur.

Başbakanımızın adını kullanıp kombina kapatmalar, tayin ve sürgünle tehdit, bire bir sorgulama, mesai saatleri içinde arkadaşları tedirgin edici hal ve davranışlarla karşılaşmış, çalışanlar bu olayları Başbakanımıza, Tarım Bakanına imzalı faks yoluyla bildirmiştir. Ayrıca eski HAK-İŞ üst düzey yöneticisi Çorum Milletvekili Agah KAFKAS milletvekilliğini kombinaların bulunduğu illerdeki AKP İl başkanlarını arayarak işçilerin tekrar ÖZGIDA-İŞ Sendikasına döndürülmeleri yolunda talimat vererek kullanmıştır.

Bir başka acı gerçek ise Ağrı Kombinası Müdürlüğünün 5/2/2008 tarihinde 14-16 saatleri arasında -30 derece soğukta, ısınma molası vermeden, açık yolun buzlarını daha yeni işe giren

arkadaşlara baskı amaçlı kırdırmıştır. Ayrıca gerekçe göstermeden, kamuyu zarara uğratma pahasına A.Kerim YILDIZ istifanın başladığı saatte Sincan Kombinasından Ağrı Kombinasına, daha sonra Nurettin YALÇIN Genel Müdürlükten Bingöl kombinasına, Mithat VURAL Genel Müdürlükten Erzurum Kombinasına, Cemil GÜL Van Kombinasından Adana Kombinasına gönderilmiştir. Çalışanlara da "sizde olacağınız budur, Öz Gıda-İş Sendikasına geri dönün" denmiştir.

Bir başka husus ise TEKGIDA-İŞ Sendikasına üye olduğu için yeri değişen bir arkadaşımız baskı sonucu ÖZGIDA-İŞ Sendikasına üye olması koşulu ile eski yerine başlatılmıştır. Olaylar işverenin insiyatifinden ve iş durumundan çıkmıştır, bu aciyettir, görevi kötüye kullanmadır. Sadece HAK-İŞ yöneticilerinin talimatları yerine getirilmektedir.

Et ve Balık Kurumunun Sayın Başbakanımız tarafından; hayvancılık gelişsin, besicilik yapan köylü simsarın eline düşmesin, vatandaş ucuz ve sağlıklı et yesin, piyasa başı boş kalmasın, taşrada istihdam artsın diye, özelleştirmeden çıkarıldığını biliyoruz. HAK-İŞ Sendikası ise 1995 yılında zamanın Başbakanı Tansu ÇİLLER'den 36 Kombinanın tapusunu alıp, işçiye "razı isen çalış, değilsen muhaseben tazminatını al git" dediği günleri unutmadık. İşçinin direnişi ile o gün satıştan vazgeçildi. Et ve Balık Kurumunda özelleşmenin önünü HAK-İŞ Sendikası açtı. Bugün kurtarıcı rolüne nasıl soyunuyor?

Biz unutmadık;

"Satılmıyor rahat olun" deyip de Eskişehir, Sivas, Burdur, Gaziantep, Manisa, Kayseri Kombinalarının satılıp işçilerinin de sokağa atılmasını.

Biz unutmadık, işsiz kalan arkadaşların yüzüne bile bakmadığınız günleri.

Biz unutmadık, Sakarya ve Bingöl depremlerinde yalnız bırakılan işçileri.

Biz unutmadık, Ankara'dan toplu tayin çıkarılan arkadaşları o an yalnız bırakıp terk ettiğiniz günleri.

Biz unutmadık, eş ve çocuklarımızın göz yaşlarını. Unutmadık bizden aldığımız aidatla da bize zulmettiğinizi.

Gün bugündür. Meşakkatli olsa da, biraz sancılı olsa da özgürlük ve güzel günler yakındır. Yaşasın işçinin onurlu mücadelesi.

İşçi arkadaşlarımızın da hür iradesine baskı olmasa tamamın gönlünün değişimden yana olduğunu biliyoruz Et ve Balık Kurumu işçisi TÜRK-İŞ'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikası'ndan insana insan gibi davranması, demokratik ve şeffaf yönetim, Başbakanımız söylediği eşit işe eşit ücret anlayışı ile sözleşmelerde maaş ve sosyal hak alması sözünü almıştır.

Et ve Balık Kurumu işçisi ikinci sınıf muamele görmek istemiyor.

Bizler de bu ülkenin evlatları ve vatandaşlarıyız. Bizler çalışmakla üzerimize düşen görevi yapıyoruz. Sizler de Kurumu yeni projelerle adil ve tarafsız yönetim anlayışı ile yönetmek zorunda değil misiniz? Et ve Balık Kurumu işçisinin işçi ile mücadelesi değil aylık bir yevmiye ile tutmuş olduğu avukatla sorunu var. Müdahale, tehdit, baskı suçtur. Vermiş olduğumuz karar işçinin karardır. Baskı ile vazgeçirip işçi arkadaşımızı tedirgin etmeye kimsenin hakkı yoktur. Bizler küstüğümüz dağın odununu yakmayacağız. İnancımız o dur ki kararımız Kurumun geleceğine yeni bir umut yeni bir anlayış yeni bir heyecan getirecektir.

Yetkililerden Et ve Balık Kurumunda Kombina idarecilerine uyarılar yapılarak gerginliğin giderilmesi yasadan doğan haklarımızın kullanılmasında müdahaleden vazgeçilmesini istiyoruz.

Saygılarımızla

Et Balık Kurumu İşçileri

TEKGIDA-İŞ Sendikası Orta Anadolu Bölge Başkanlığı Et Balık işçileriyle moral yemeğinde bir araya gelerek dayanışma mesajları verdi.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı Gündemiyle Toplanan ve Emek Platformu'nu Toplantıya Çağıran **TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu Bildirisi**

Başkanlar Kurulumuz, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşmeleri tamamlanan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı'nın çalışanlar ve özellikle de işçiler için ağır hak kayıplarına neden olduğu tespitini yapmış, IMF'ye verilen taahhütler çerçevesinde hazırlanan tasarımı "sosyal dev-

letin katli" olarak değerlendirmiştir.

Başkanlar Kurulumuzun tespitlerine göre, Kanun Tasarısı; Emekli olma hakkını ortadan kaldıracak şekilde ağırlaştırmaktadır. Malullük ve ölüm aylığını hak etmeyi zorlaştırmaktadır. Aylık ve gelirleri düşürmektedir. Başta mevsimlik

işçiler olmak üzere çalışanların, emeklilerin ve aile fertleri ile dul ve yetimlerin sağlık yardımlarından yararlanmalarını imkansız hale getirmektedir. İşçilerin sosyal sigorta hakları geriye götürülürken, prim yüklerini artırmaktadır. Fiili hizmet zammı birçok iş kolu için kaldırılmaktadır.

Başkanlar Kurulumuz, tasarı ile ilgili TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu'nun Hükümetle yaptığı görüşmeleri de irdelemiş, gelişen noktayı "sözün bittiği yer" olarak değerlendirilmiştir.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, taleplerini eylemlilikle dile getirme kararı almıştır. Başkanlar Kurulu'nun belirlediği eylemler "kitlesel basın açıklaması", "iş bırakma eylemi", (tasarı TBMM Genel Kurulunda görüşülmeye başlandığı gün) "Sendika yöneticilerinin ve temsilcilerinin Ankara'da bulunması ve TBMM'ye yürünmesi" gibi etkinlikleri kapsamaktadır. TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'nun belirlediği eylemler 10 Mart Pazartesi günü toplantıya çağrılan Emek Platformu Başkanlar Kurulu toplantısına sunulacak ve Emek Platformu'nun iradesi ile birlikte daha etkin eylemleri hayata geçirebilecektir.

Başkanlar Kurulumuz, "istihdam paketi" adı altında gündeme getirilen ve bizzat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından yapılan açıklamalarla kıdem tazminatımızı fona dönüştürmeyi amaçladığı anlaşılan yaklaşımdan büyük rahatsızlık duymaktadır. Başkanlar Kurulumuz, işçinin kıdem tazminatı konusundaki duyarlılığını korumakta ve TÜRK-İŞ Genel Kurul Kararı gereği, kıdem tazminatlarına el uzatılmasının genel grev sebebi sayılacağını tekrar etmektedir.

Başkanlar Kurulumuz, Tuzla Tersaneleri'nde meydana gelen ölümlerin ve yaralanmaların temel nedeninin işçilerin mahkum edildiği güvencesiz çağ dışı çalışma koşulları olduğunu düşünmektedir. Çağ dışı çalışma koşullarını, kayıtdışılık ve taşeronlaşma oluşturmaktadır. Başkanlar Kurulumuz, kayıtdışı ve taşeronlaşmanın engellenmesi için Hükümetten acil önlemler alınmasını istemekte, örgütlenmenin ise tüm bu sorunların panzehiri olduğunun altını çizmektedir.

Başkanlar Kurulumuz, TEKGIDA-İŞ Sendikamızın TEKEL'de yürüttüğü özelleştirmeye karşı mücadelesini ve örgütlenme nedeniyle işten atılan Yörsan işçilerinin direnişini desteklemektedir. Başkanlar Kurulumuz, 15 Mart'ta Belediye-İş Sendikamızın Çarşamba'da yapacağı mitingi desteklemektedir.

Başkanlar Kurulumuz, işçilerin taleplerini dile getirmek

için yaptığı eylemlerde güvenlik güçlerimizin kullandığı kontrolsüz gücün son derece rahatsızdır.

Başkanlar Kurulumuz, 3 Mart 1992 yılında Zonguldak Kozlu Maden Ocaklarında grizu faciası nedeniyle hayatını kaybeden 263 maden şehidi ve 7 Mart 1983 tarihinde Armutçuk'ta grizu patlamasında ölen 103 maden şehidini rahmetle anmaktadır.

Başkanlar Kurulumuz, ülkenin gerçek gündeminin "işsizlik ve yoksulluk" olduğunu düşünmekte, Hükümeti öncelikle bu sorunun çözümü için görev davet etmekte, uygulanan politikalarda Türk halkının ihtiyaçlarının birinci planda gözetilmesini istemektedir. Başkanlar Kurulu, IMF programından çıkış için hamleler yapılması gerektiğini düşünmekte, bu yönde bir adım atılması halinde siyasi iktidara her türlü desteği vereceğini ifade etmektedir.

Emek Platformu Başkanlar Kurulu Bildirisi

(27 Mart 2008)

Emek Platformu'nun 14 Mart 2008 tarihinde SSGSS yasa tasarısına karşı tüm Türkiye'de uyguladığı "çalışmama hakkını kullanma eylemi" başarılı olmuştur. Emek Platformu Başkanlar Kurulu, eyleme katkı sağlayan tüm toplum kesimlerine teşekkür etmektedir.

Emek Platformu Başkanlar Kurulu'nun, 27 Mart 2008 tarihli toplantısında SSGSS yasa tasarısına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile 24 Mart 2008 tarihinde yapılan görüşmenin sonuçları değerlendirilmiştir.

Bu değerlendirmede, Bakanlığın, Emek Platformu'nun kimi taleplerine olumlu yaklaştığı, kimi talepleri konusunda net çözümler getirmediği, kimi talep-

lerin ise kabul edilmediği tekrar teyid edilmiştir.

Özellikle;

- 1- Emek Platformu, uygulama yılı ötelenmiş olmasına rağmen 65 yaş emekliliğine karşıdır. Emek Platformu, 58-60 yaş emekliliğinde ısrarlıdır.
- 2- Bakanlığın güncelleme kat sayısına olan yaklaşımı emekli aylıklarında zaman içinde azalmaya neden olacaktır. Emek Platformu, güncelleme katsayısının belirlenmesinde gelişme hızının yüzde 30'u yerine yüzde yüzünün dikkate alınmasını talep etmeye devam etmektedir. Emeklilerde gelir ve aylıkların yıllık artışında refah payı da dikkate alınmalıdır.

- 3- Emek Platformu, bu yasa kapsamında çalışmaya başlayacak olan sigortalıların gelecekte elde edecekleri gelirin geçinmeye yeterli bir seviyeye gelebilmesi için aylık bağlama oranlarının makul bir seviyede tutulmasını istemektedir.

- 4- Emek Platformu, mevcut yasalar uyarınca fiili hizmet zammından yararlanan çalışanların bu haklardan yararlanmayı sürdürmeleri dahil tüm taleplerinde ısrarlıdır.

Emek Platformu, taleplerini, tasarının TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmesi sürecinde aktif olarak takip edecektir.

SSGS Yasa Tasarısı İle Haklarımızın Budanmasını ve Kıdem Tazminatımıza Saldırılmasını Kabul Etmiyoruz!

Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı ve "istihdam paketi" adı altında sadece basın üzerinden tartışmaya açılan kıdem tazminatı hakkına ilişkin yeni model formülleri, sendikamız ve işçi camiası tarafından dikkat ve giderek yükselen bir tansiyonla izlenmektedir.

Anayasa Mahkemesi tarafından çeşitli hükümleri iptal edilen Yasa'nın, iptalden önceki haliyle bile pek çok hak kaybı nedeniyle çok şiddetli eleştiri altındayken, Yüksek Mahkeme'nin iptal gerekçelerinin değerlendirilmesi kisvesi altında, bu kez daha da geriye götürülen haklarla yasalastırılmaya çalışılmasını anlamak da, kabul etmek de mümkün değildir.

Hükümet, SSGS yasa tasarısı üzerinde gündeme gelen son değişiklikler konusunda tutarsız ve çelişkili bir görüşüm sergilemektedir.

Herşeyden önce, Anayasa Mahkemesi'nin iptali sonrasında, başta TÜRK-İŞ olmak

üzere, çeşitli kurum ve kuruluşların görüşleri alınmakla birlikte, hiçbir şekilde bu görüşlerin değerlendirmeye alınmadığı ortaya çıkmıştır ve bu ön çalışmanın "dostlar alışverişte görsün" mantığından öteye gitmediği anlaşılmıştır.

Milyonlarca çalışmanı kurumsal olarak temsil eden kuruluşların görüşlerinin bu şekilde rafa kaldırılmış olması, demokratik katılımçılık anlayışının da rafa kaldırıldığına göstergesidir.

Hükümet, Yüksek Mahkeme'nin çeşitli hükümlerini iptal ettiği Yasa'da düzenlenmiş olan hakları bile, "adeta fırsatçılık" yaparak tırpanlama peşindedir. Bu

durumda ortada ciddi bir tutarsızlık vardır ve şu soru cevaplanmalıdır: İptalden önce mi yanlış içerisindediniz, yoksa şimdi mi? Ya da başka bir ifadeyle, doğru olduğunu iddia ettiğiniz ilkeler altı ayda bir değişikliğe mi uğruyor?

TEKGIDA-İŞ Sendikası olarak, açıklıkla ilan ve beyan ediyoruz ki;

Gerek SSGS tasarısı ve gerekse istihdam paketi adı altında özellikle çalışanların kıdem tazminatı haklarına yönelik olarak basına sızdırılan ve geriletilmeye çalışılan haklar üzerinde, en küçük bir taviz vermemiz bile söz konusu olamaz.

TÜRK-İŞ'in, çalışanların hak ve çıkarlarını hassasiyetle gözetilen ilke ve esaslarının çerçevesi dışına çıkan ve onayını almayan hiçbir yasal düzenleme, hayata geçirilemez.

KIDEM TAZMİNATI haklarımızı yönelik her türlü geriletme ve bizleri yok sayma girişiminin, en net ve açık cevabı ise "GENEL GREV" dir.

TEKGIDA-İŞ Sendikası

Asya-Pasifik Bölgesinde Genç İşgücü Sorunları ve ITUC-AP Gençlik Komitesi Çalışmaları

Uluslararası İşçi Sendikaları Konfederasyonu Asya-Pasifik örgütünün (ITUC-AP), Hindistan'ın Bangalooru kentinde 2007 Eylül ayında gerçekleştirmiş olduğu konferansta, dünya nüfusu genelindeki genç insanların yoğunluğuna dikkat çekilerek, ITUC-AP istihdam alanında çeşitli konulardaki hedeflerini konferans gündemine taşımıştır.

ITUC-AP Gençlik Komitesi, tarafından dünya genelinde yapılan araştırma sonuçlarına göre, günümüzde dünya nüfusunun yaklaşık 1 milyardan fazlası, 15 ila 24 yaş aralığındaki genç insanlardan oluşmakta ve 15 yaşın altındaki diğer insanlar ise toplam dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 30'nu oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, dünya nüfusunun yüzde 48'i 24 yaş ve altı yaş grubundaki insanlar olduğu belirlenmektedir. Gençlerin yüzde 85'i gelişmekte olan ülkelerde yaşamakta ve bu insanlar arasında sadece 650 milyon kişinin Asya bölgesinde yaşamakta olduğu tespit edilmiştir. Afrika kıtasında ise toplam nüfusun yaklaşık üçte ikisi 25 yaşın altındadır. Dünyada

gençlerin önemli bir nüfus grubu oluşturdukları kesindir. Bu bağlamda, ülkelerin gelişmişlik seviyelerine göre gençlerin sorunları birbirinden farklı özellikler gösterse de bunları gözardı etmemek gerekir.

ILO'nun tahminlerine göre dünyada 88,2 milyon genç işsiz bulunmakta olup bu sayı toplam işsiz sayısının yüzde 41'ine tekabül etmektedir. Nitekim istihdam piyasasında yer alan gençler de genellikle, ekonomik krizler karşısında özellikle sosyal sigorta güvencesinden yoksun kayıt dışı sektöre itilmekte ve dolayısıyla daha büyük bir belirsizliğin içine düşmektedirler. Küreselleşme denilen sömürünün yarattığı ekonomik büyüme, gençlere ve özellikle de genç kadın işçilere fayda sağlamamaktadır. Dünya Asya ve Pasifik bölgesinde genç işçiler, genellikle günlük ve geçici işlerde çalışmakta bunlar da, iş güvencesinden yoksun, düşük ücretli ve sosyal güvenliği olmayan işler olmaktadır. Bunun yanı sıra, gençlerin insan onuruna yakışır bir iş bulamamasının bir nedeni de eğitimlerinin işin gereksinimleriyle uyum sağlamamış olmasıdır. Çalışma hayatında

genç işçilerin sendikalaşma oranı da son derece düşük olmaktadır. Zira, Asya-Pasifik bölgesi, devam eden küreselleşme sürecinde küresel ekonominin merkezi olmayı sürdürmekte ama bu ekonomik büyüme genç işsizliğe ekonomik bir katkı sağlayamamaktadır. Küreselleşme sürecinin istihdam seviyesi üzerindeki olumsuz etkisi, hizmet sektörü istihdamındaki artış ve atipik çalışma şekillerinin yaygınlaşmasıdır. Asya-Pasifik bölgesinde kadınların işsizlik oranı ve atipik işlerdeki erkeklerle göre oranı daha yüksektir. Şüphesiz, iş güvencesinden yoksun ve kötü çalışma koşullarının yoğun olduğu kayıt dışı sektörün gelişmesi sonucunda pek çok ülkede, gençler için insan onuruna yakışır çalışma şartları bir hayal olmaktan öteye geçememektedir. Zira, yukarıda da belirtildiği gibi gençlerin toplam dünya nüfusunun önemli bir bölümünü oluşturdukları bir gerçektir. Bu nedenle, gençler için insan onuruna yakışır iş temini için bütün ülkelerin acilen ekonomik ve sosyal politikalar üreterek yeterli düzeyde iş alanı yaratmak için önemli yatırımlarda bulunmaları hayati önem ta-

şımaktadır. Nitekim bu konuda, Birleşmiş Milletler, Uluslararası Çalışma Örgütü ve Dünya Bankasının birlikte oluşturdukları Gençlik İstihdam Ağı, gençlerin istihdam becerilerinin geliştirilmesi ve onlara iş imkanlarının yaratılması noktasında önemli katkılar sağlamaktadır. Nitekim, hızla değişen ve gelişen teknoloji seviyesi, insanların sahip oldukları becerilerin hızla değer kaybetmesine yol açmaktadır. Bu durumu önlemek için pek çok ülke kendi bünyesinde sürekli yeniden eğitim programları düzenlemekte ancak bu eğitim programları da çoğu zaman hızla değişen ve gelişen sanayilere ayak uyduramamaktadır. Bazı ülkelerde, mesleki eğitim için ayrılan bütçelere son derece kısıtlı olabilmektedir. Bu durumda gençler kendi imkanları ile mesleki ve kişisel gelişimleri için gerekli eğitimleri almaya çalışmaktadırlar. Oysa ki, iş imkanını sınırlı olduğu için yeterli gelir seviyesine sahip olamayan

bu insanlar, hem yeterince kendi gelişimlerini sağlayamamakta hem de daha düşük sosyal yardım ve asgari ücret seviyesinde çalıştırılmaya mahkum bırakılmaktadırlar. Dolayısıyla da, vasıfsız genç işçilerin maaşları aşırı derecede düşük ve çalışma saatleri de daha uzun olmaktadır. Genç işgücünün üzerindeki bu ağır baskı, aynı zamanda kayıt dışı sektörde çalışan genç işçiler arasındaki kadın işçiler de daha çok kendi göstermektedir. Zira, kadın ve erkeklerin istihdam olanakları, çalışma koşulları ve maaşları arasında büyük fark bulunmaktadır. Kadınlara karşı zorbalık, istismar, kötü muamele ve cinsel taciz pek çok yerde karşımıza çıkmaktadır. Sonuçta, genç işçilerin çalışma koşulları ciddi bir şekilde değerlendirilmeli ve eşit işe eşit ücret ilkesi göz ardı edilmemelidir.

Bunların yanısıra, işsizlikle sosyal sorunlar arasında çok yakın bir bağ gözlemlenmek-

tedir. Dünya genelinde yapılan araştırmalar, işsizliğin yoğun olduğu ülkelerde, şiddet, uyuşturucu kullanımı, HIV/AIDS hastalıkları ve genç yaşta gebeliklerin daha yoğun olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Dünya İşçi Sendikaları Konfederasyonu yetkilileri, dünya genelinde işsizliğin yoğun ülkelerde genç işçilerin sendikalara katılımının son derece düşük olduğunu ve genç işçilerin sendikaların faaliyetleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını belirterek, her ülkede sendikaların gençlere yönelik tanıtım faaliyetleri yürütmelerini, sendikaların yönetim organlarında gençlere de yer verilerek onların sendikalara katılımları için yüreklendirilmeli ve sendikal hareketi daha aktif hale getirmek için genç liderlerin yetiştirilmesi gerektiğini belirtmektedirler.

Asya-Pasifik bölgesinde yer alan ülkelerde ise, ITUC-AP'nin Gençlik Komitesi tarafından yoğun genç işsiz nüfusun yeterli gelire kavuşabilmesi için iş olanaklarının yaratılması, mesleki, sürekli yeniden eğitim ve istihdam edilebilirliğin geliştirilmesi, insan onuruna yakışır çalışma şartlarının ve sosyal güvenlik ağlarının geliştirilmesi, insan onuruna yakışır sosyal yaşam için HIV/AIDS ve uyuşturucuyla mücadele ve sendikal örgütlülüğün genişletilmesi yönünde önemli ulusal eylem planları başlatılması konusunda yoğun mücadele verilmektedir.

Zira, ITUC-AP Gençlik komitesi, üye ülkelerdeki gençlerin istihdamı konusunun ortak

sosyal sorumluluğun bir parçası olduğunu belirterek Birleşmiş Milletler, Uluslararası Çalışma Örgütü ve Dünya Bankası tarafından kurulan Gençlik İstihdam Ağına hükümetlerin, işverenlerin ve sendikaların geniş anlamda katılmaları gerektiğini savunmaktadırlar. Gençlerin istihdam fırsatlarını arttırmak için hükümetlerden küçük ve orta boy işletmeler açılmasını, var olanların da geliştirilmesi yönünde teşvikler verilmesi gerektiğini ifade etmektedirler.

Ayrıca gençlik komitesi, istihdam edilebilirliğin geliştirilmesinin son derece önemli olduğunu belirterek, mesleki eğitim ve hatta örgün eğitim müfredatları hazırlanırken hızla değişen teknoloji, esnek işgücü piyasası koşullarının gözden kaçırılmaması gerektiğini savunmaktadırlar. Ayrıca, komite üyelerine göre;

- Ulusal kaynaklardan, mesleki eğitim ve yeniden eğitim programları için yeterli bütçe ayrılmalıdır.
- İşçi hakları ve sendikaların çalışma hayatındaki temel rolleri hakkında sürekli eğitim seminerleri düzenlenmeli ve bu anlamda okullara ulaşılması gerekmektedir.
- Genç ebeveynler için, çocuk yetiştirme ve eğitimleri konusunda eğitim seminerleri düzenlenmelidir.
- İnsan onuruna yakışır çalışma şartlarının oluşturulması yönünde eşit işe eşit ücret ilkesinin gençlere de uygulanması için sendika-

lar aracılığıyla hükümete ve işverenlere baskı yapılmalıdır.

- Ayrımcılığa mahal vermeden, insan onuruna yakışır yaşam şartları sağlayan yeterli ücret ve istihdamın korunması yönünde sendikalar daha aktif rol üstlenmelidir.
- Ülkelerdeki genç işsiz nüfusun yoğun olması, HIV/AIDS, uyuşturucu, her türlü istismar, şiddet, ayrımcılık ve kaçakçılığın doğrudan ya da dolaylı nedeni olmaktadır. Bu alanda gençlerin ekonomik ve sosyal sorunlarıyla ilgilenen ve bakanlıklar arasında eşgüdümü sağlamak için gençlerden sorumlu bir bakanın tayin edilmesini, ülkenin kalkınmasını ve insan kaynaklarının geliştirilmesi için gençlik sorunlarını ulusal gündeme taşınması amacıyla kamu

ve özel sektörle daha fazla ortak işbirliği içerisinde olunması, genç işçileri HIV/AIDS gibi konularda bilinçlendirmek için ulusal düzeyde kampanyalar başlatılmalıdır.

- Gençler, sendikaların yönetim organlarında her düzeyde temsil edilmelidir. Sendikalar tarafından geniş çapta gençlere yönelik örgütlenme politikası belirlenmeli ve uygulanmalıdır.
- Sendikal hareket çerçevesinde gelecekte sendika liderleri olmaları adına genç sendika üyelerine dönük eğitim programları düzenlenmeli ve hatta mesleki eğitim gören genç işçiler ya da işsizler arasında sendikaya katılımı arttırmak için sınırlı hakları olan üyelik koşulları geliştirilerek toplumsal örgütlülük bilinci yaygınlaştırılmalıdır.

AB 2007 İlerleme Raporu ve Karşılıklı Beklentiler

Avrupa Birliği Komisyonu, Türkiye'nin son bir yılda kaydettiği gelişmelerin fotoğrafının çekildiği İlerleme Raporu'nu, yol haritası niteliğinde olan Strateji Belgesi'ni, Ankara'nın yerine getirmesi gereken kısa ve orta vadeli ev ödevlerinin yer aldığı güncellenmiş Katılım Ortaklığı Belgesi'ni ve aday ülkelere yönelik katılım öncesi mali yardımlarla ilgili Çok Yıllı En-dikatif Mali Çerçeve'yi 6 Kasım 2007'de açıkladı.

2007 yılı İlerleme Raporu ile birlikte AB Komisyonu tarafından Türkiye için hazırlanan ilerleme raporları sayısı da böylece 10'a ulaşmış oldu. Türkiye'nin ilk İlerleme Raporu AB'nin Cardiff Zirvesi'nin ardından 1998 yılında hazırlandı. Kısaca o günkü raporla bugünkü raporu karşılaştırdığımızda, Türkiye'nin son on yılda özellikle AB'nin temel ilkelerinde (Kopenhag Kriterleri'nde) yadsınamayacak bir ilerleme kaydettiği gözlemleniyor. Demokrasi ve insan hakları konularında, işkence ve kötü muamele alanında, toplama ve dernek kurma özgürlüğü gibi başlıklarda Türkiye'nin on yıl öncesine göre bugün Avrupa standartları ile aynı çizgiye geldiği net olarak görülüyor. Bu ge-

lişmeler tabi ki, sadece ve sadece AB'ye daha şirin görünmek için değil, Türkiye'nin kendi gelişimi açısından oldukça sevindiricidir. Bu olumlu gelişmelerin yanında, iki rapor karşılaştırıldığında yüzümüzü kızartan mevcut sorunlar da karşımıza çıkmakta. Bunların başında Güneydoğu Anadolu bölgesinin sosyo-ekonomik geri kalmışlığı, kadına yönelik şiddet, yargı sistemindeki aksaklıklar ve çocuk işçiler gibi konular geliyor.

1998-2007 İlerleme Raporlarının karşılaştırılmasında son nokta olarak ilginç bir gelişmeyi de gözler önüne getirmek gerekiyor. 1988 tarihli İlerleme Raporunun 10. sayfasında "Türk Siyasetinde Son Gelişmeler" başlığının altında dönemin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı bugünün Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın hapis cezası aldığı ve bundan dolayı bir daha asla siyasette olamayacağı vurgulanıyor. Ancak pratikte işler farklı şekilde gerçekleşti (Türkiye'de demokrasi daha işler hale geldi belki de) ve Erdoğan siyaset sahnesinde tekrar yerini aldı. Öte yandan AB, 2007 yılına gelindiğinde, 1998'de yayınladığı raporda bir daha asla siyaset yapamayacak diye bahsettiği kişinin

başında bulunduğu hükümetin bir yıllık performansına ilişkin yeni raporunu yayınladı. Bu paragraf çerçevesinde anlatılanlara istinaden ilerleme raporları ışığında Türk demokrasinin geldiği aşamayı sorgulamakta yarar var. Ve aslında bu sayede önceki raporlarla bugünkü raporu karşılaştırdığımızda belki de ilerleme raporlarının gerçek amacını yerine getirmiş olacağız.

AB İlerleme Raporları başta da ifade edildiği gibi bir ülkenin son bir yıldaki fotoğrafını çekip o ülkenin önüne koyuyor. Yani, hangi konularda ilerleme sağlanmış, hangi alanlarda reformlara ihtiyaç var, uygulamada hangi eksiklikler var gibi konu başlıklarını geçen bir yılın ardından tekrar gündeme getiriyor. Bu açıdan AB İlerleme Raporları ülkenin kendisini değerlendirmesi ve eksiklerini görmesi açısından da oldukça etkili. Bununla birlikte, biraz arka planda kalmış AB konusunu da tekrardan gündeme taşımaya açısından da önemli.

AB'nin 2007 yılı Türkiye İlerleme Raporu, diğer yıllarda yayınlanan raporlar gibi zaman zaman Türkiye'nin AB yolunda aldığı mesafeyi eleştiren zaman zaman öven zaman zaman da re-

formlara devam edilmesi yolunda teşviklerde bulunur nitelikte.

Burada öncelikle raporun olumlu yanlarına değinilecek, sonra olumsuz tarafları irdelenecek ve en sonunda da İlerleme Raporu ışığında Türkiye - AB ilişkilerine dair gelecek beklentileri ele alınacaktır.

Türkiye'nin benimsediği "işkenceye karşı sıfır tolerans" politikasının olumlu sonuç verdiği, işkence ve kötü muameleyle ilgili dava sayısının azaldığı ve dernek kurma özgürlüğünde kaydedilen ilerlemeler raporun Türkiye açısından olumlu

kısımlarından. Ayrıca, sosyal konular açısından Türkiye'nin daha önceki raporlara göre az da olsa olumlu adımlarda bulunduğuna dikkat çekiliyor. Bunların başında, eğitim ve okula gitme konusunda cinsiyetler arası farkın azalması, çocuk istihdamıyla savaş çabalarının devam ediyor olması ve sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki işbirliğinin artmış olması geliyor. Bununla birlikte, ilerleme kaydedilen ama daha fazla adımın atılması gereken konularda da raporun gündeminde yer alıyor. Buna göre, kadınlara yönelik şiddet engelleme konusunda elde

edilen gelişme, cinsiyet eşitliğini güvence altına alan çerçevelerin oluşturulması, kadın sığınma evlerinin sayısındaki artış gibi alanlarda Türkiye'nin ilerleme kaydettiği görülüyor. Ancak bu ilerlemelerin yeterli düzeyde olmadığını altıda çiziliyor.

Rapor, Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AIHS) denetim sistemini değiştiren AIHS 14 no'lu Protokolü imzaladığını ve 2004 tarihinde imzalanan Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin Birinci İhtiyari Protokol'ü onayladığını ve yürürlüğe soktuğunu da ifade ediyor.

2007 İlerleme Raporunun eleştiri kısmı ise bir önceki sene ile kıyaslandığında çok büyük farklar içermiyor. İçermiyor çünkü, raporun eleştiri kısmı aslında Türkiye-AB ilişkilerinin geleceğini yönlendirebilecek konuları içeriyor. Haliyle de bu alanlarda bir yıl önceki raporla kıyaslandığında çok büyük farklılıkların olması beklenmiyor. Bu açıdan da rapor biraz tekrarı andırıyor. AB Komisyonu, ordunun kamuoyuna açık bir şekilde siyaseti etkileyen açıklamalar yaptığı görüşünü savunuyor ve bunu belgeye net bir şekilde yansıtıyor. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin cumhurbaşkanlığı seçimine doğrudan müdahale ettiği de AB Komisyonu'nun altını çizdiği görüşler arasında yer alıyor. Rahatsızlık yaratan diğer konulara bakıldığında ise, ifade özgürlüğüne yönelik kısıtlamalar, sivillerin askerler üzerindeki denetiminin yetersiz olması, azınlık haklarının tam olarak uygulanmaması, Alevilerin karşı karşıya kaldıkları sorunlar, Heybeliada Ruban Okulu'nun kapalı olması, Fener Rum Patriği'nin ekümenik sıfatını kullanamaması, Vakıflar Yasası'nın devreye sokulmaması, Güneydoğu konusunda kapsamlı strateji geliştirilmemesi ve tabii ki 301. madde Brüksel'in belirlediği eksikler arasında yer alıyor. Yargı bağımsızlığına ve tarafsızlığına ilişkin kaygıların sürdüğü savunulan raporda, Türkiye'nin uluslararası insan hakları sözleşmelerinin onay sürecinde ilerleme sağlandığını ifade ediyor. Bununla

birlikte, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin birçok kararının henüz uygulanmadığının altını da çiziyor.

İlerleme Raporu Kıbrıs konusunda önceki raporlarda dile getirilen meselelerin dışında yeni bir eklemede bulunmuyor. Kıbrıs Rum Kesimi ile ilişkilerin normalleştirilmesinde herhangi bir ilerlemenin kaydedilmediğinin üstünde duran rapor, Türkiye'nin Ek Protokol'den kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmediğini özellikle vurguluyor. Raporda ayrıca, Türkiye'nin, 1960 anlaşmasındaki garantörlüğüne dayanarak Kıbrıs Rum Kesimi'nin petrol çıkarmak için Lübnan ile Akdeniz'de münhasır ekonomik alan paylaşımı anlaşmasını imzalamasını ve Rum Kesimi'nin Fransa ile imzaladığı savunma işbirliği anlaşmasını protesto ettiğini de belirtiyor.

Raporun eleştiri kısmının en can alıcı bölümlerinden biri de ekonomi ile ilgili. Ekonomi alanında rapor, Türkiye'de işleyen piyasa ekonomisinin varlığına vurgu yaparak, ekonomide eşgüdüm eksikliği yaşandığını belirtiyor. Büyümenin istihdama yansımada düşüş trendinin zayıfladığı, seçimlerin kamu maliyesini etkilediği ve KOBİ'lerin hâlâ gri bölgede bulunduğu ifade ediliyor. Raporda ayrıca, Türkiye'de yolsuzluğun yaygın olduğu belirtiliyor ve yolsuzlukla mücadelede sınırlı ilerleme sağlandığı ileri sürülüyor. Bu bağlamda ayrıca, yolsuzlukla mücadele stratejisinin

geliştirilmesinde etkin ve iyi koordinasyonlu kurumların ve güçlü yasal alt yapının önemine vurgu yapılıyor.

Avrupa Komisyonunca aday ülkelere ilişkin 2007 İlerleme Raporları ile birlikte yayınlanan Genişleme Stratejisi Belgesi'nde Türkiye'nin reformlarını hızlandırması isteniyor.

Türkiye'nin büyük değişim geçirdiğinin ifade edildiği belgede sivil inisiyatiflerin artırılması ve demokratik özgürlük alanında ilerleme kaydedilmesi isteniyor.

Belgede, ifade özgürlüğünden ayrı olarak, din özgürlüğü, kadın hakları, azınlık hakları ve sendikal hakların güçlendirilmesi için daha fazla çaba harcanması gerektiği üzerinde duruluyor. Belgede ayrıca "Ceza Kanunu'nun 301. maddesinin kaldırılması veya değiştirilmesi ve bir bütün olarak söz konusu kanunun Avrupa standartlarına getirilmesiyle, gecikmeksizin garanti altına alınması gerekli" ifadesi yer alıyor.

Ordu üzerinde sivil demokratik kontrolün sağlanmasının gerekliliği üzerinde durulan belgede, Türkiye'nin Güneydoğu'daki ciddi ekonomik ve sosyal sorunları ele alması, Kürtlerin hak ve özgürlüklerden tam yararlanmasının sağlanması isteniyor.

2001'deki ekonomik krizden sonra makro ekonomik politikalar ve yapısal reformlarla uzun dönemli istikrarın kaydedilmeye başlandığının belirtildiği belgede AB'nin Türkiye'den Ankara Anlaşması Ek Protokolü'nün

tam olarak uygulanması talep edilerek Türkiye'nin limanlarını Rumlara açması gerektiğine vurgu yapılıyor.

Belgede, uluslararası toplumun Türkiye'nin terörle mücadelesinde yanında olması gerekliliği vurgulanıyor. Kıbrıs konusunda Rum ve Türk tarafları BM'nin himayesinde görüşmeleri için çaba harcaması istendiği belgede Kuzey Kıbrıs'ın ekonomisinin desteklenmesi gereği vurgulanırken Türkiye'nin Yunanistan'la ilişkilerinin daha pozitif bir seviyeye geldiğine işaret ediliyor.

Strateji belgesinde, Türkiye'nin enerji nakil hatlarının güvenliği konusundaki önemine özellikle atıfta bulunularak bunun Türkiye-AB ilişkilerinin ge-

leceği açısından oldukça önemli olduğunu kaydediliyor.

AB açısından Türkiye'den beklentiler hiç şüphesiz reform sürecinin tekrardan hız kazanması, raporda dile getirilen eksikliklerin giderilmesi ve bu çerçevede yeni uyum paketlerinin yürürlüğe girmesidir. Türkiye açısından ise en büyük beklenti müzakere sürecinin hızlı bir şekilde tam üyelik perspektifiyle yürütülmesi. Tabii, burada Türkiye açısından reform çalışmalarının başarılı ve kamuoyu destekli bir şekilde yürütülebilmesi AB'nin de tutumuna bağlı olacaktır. Eğer AB, Türkiye'ye katılım tarihi verebilirse Türkiye'de AB'ye duyulan hissiyatta da olumlu yönde değişiklikler olabilecektir. Eğer AB, özellikle

son yıllarda Türkiye'de, AB'nin Türkiye'ye karşı samimi olmadığı, Türkiye'nin AB tarafından sürekli olarak oyalandığı gibi, tartışmaları sonlandırmak istiyorsa bunu tam üyelik tarihi vererek aşabilir. Kaldı ki, katılımlarından önce gerek Bulgaristan gerek Romanya böyle bir tarihi elde ettiler. Ayrıca, Türkiye gibi müzakerelere başlamış olan Hırvatistan için bile 2009 tarihi AB karar alıcıları tarafından sık sık dile getiriliyor. Son olarak Türkiye açısından bir diğer önemli beklentiyi de yansıtmak gerekiyor. O da sürecinin işleyişinde, teknik hazırlıkları tamamlanan tüm fasılların açılmasına konuyla ilgisi olmayan siyasi gerekçeler öne sürülerek engellerin getirilmemesi beklentisidir.

Sosyal Güvenlikte Nereye Doğru?

Anayasa Mahkemesi tarafından önemli maddeleri iptal edilen 5510 sayılı Kanunda yapılması öngörülen değişiklikleri kapsayan Tasarı incelendiğinde; iptal edilmeyen maddelerde de değişikliklere gidilerek işçilerin aleyhine sonuçlar öngörülmektedir. Temel ilke olarak Sosyal Güvenlik Kurumu'nun giderlerinin kısılmasına yönelik olarak koşulların ağırlaştırılması benimsenmiştir.

Ülke gerçekleri ve çalışma koşulları yeterince değerlendirilmeden kısa ve uzun vadeli sigorta hakları daraltılmıştır.

Esnek çalıştırmanın yaygın olduğu ve istihdamın yarısının kayıtdışı çalıştırıldığı gerçeği dikkate alınmadan hazırlanan Tasarıyla, özellikle de kısa süreli çalışanlar için isteğe bağlı prim ödemeleri getirilmektedir. Kısa süre çalışan ve aldığı ücretle geçinemeyenlerin isteğe bağlı prim yatırma imkanı olmadığından, bu madde anlamsız kalacaktır.

Kısmi süreli çalışanların yaş koşulunun yüksek belirlenmesi, bu kapsamda çalışanları mağdur edecek bir özellik taşımaktadır.

Esas olan, bu koşullarda çalışanlar için gerek işsizlik sigortasından yararlanmada, gerekse de yaşlılık aylığı kazanmada özel maddelerin düzenlenmesidir.

Anayasa Mahkemesi'nin kamu çalışanları için ayrı bir Kanun yapılması yönündeki kararı karşısında, mevcut kamu çalışanlarının sosyal güvenlik haklarının korunacak olması, çalışanlar arasında farklılıkları daha da artıracak ve tek çatıyı anlamsız kılacak bir görüntü yaratacaktır. Çözüm olarak, mevcut memurların 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununa tabi olacağı (aylıklarının hesaplanmasında bir kaybın olmayacağı), 5510 sayılı Kanunun ilk defa memur olanlara uygulanacağı yönünde değişikliklere gidilmiştir.

Bu tür farklılıklar, düzenlemeyle norm ve standart sağlanacağı iddiasını hükümsüz kılmaktadır. Bu durumda, yeni bir kanun yapma yerine işçiler için 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu da korunmalıdır.

Tasarı Neler Getiriyor?

- Aylıkların hesaplanmasında temel kriter olan güncelleştirme katsayısı ile ilgili 5510 sayılı Kanunun 3. maddesinin 29. fıkrası Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Tasarı ile getirilen düzenlemede ise, yıllık tüfe ve milli gelir artışının yüzde 30'u dikkate alınır yönündeki değişiklik de yetersiz

kalmaktadır. 4447 sayılı Kanunla getirilen ve 2000 sonrası süreçte prim kazançlarına yıllık tüfe ve refah payı olarak yansıtılan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunundaki ilgili madde korunmadığından, mevcut sigortalıların 5510 sayılı Kanuna göre çalışılacak sürelerini etkilediğinden, yeni kısmi aylığın hesaplanmasında esas kayıp bu bölümde yaşanacaktır. Bu güncelleştirme ve hesaplanma yöntemi ile emekli aylıklarının küçültülmesi hedeflenmiştir.

- Malullük aylığının koşullarında farklılık yaratacak bir değişikliğe gidilmiştir. Malul muhtaç ise, 900 gün, muhtaç değilse 1800 gün prim ödenmiş koşulu kabul edilemez bir ayrımdır. Malul duruma düşen sigortalıda böyle bir farklılık aranması, sigorta normlarına aykırıdır. Aylığın hesaplanmasında da kayıplar söz konusudur. Çalışılmayacak sigortalıya 506 sayılı Kanunda öngörülen ve prim kazancının yüzde 70'i olan alt sınır aylık uygulaması korunmalıdır.
- Emeklilik yaşını ve prim gün sayısını kademeli ola-

rak yükselten 5510 sayılı Kanundaki maddeler aynen korunmuştur. Aynı şekilde yaştan emekli olma koşulunda öngörülen 5400 gün prim ödeme ve normal emekli yaşlarına üç yıl ilave edilmesi ile ilgili maddelerde korunmuştur. Bu maddelere yoğun itirazlarımızın olmasına rağmen, hiçbir değişikliğe gidilmesi, gelecek dönemde aylığa hak kazanmayı oldukça güçleştirecek en temel maddelerdir. Esnek çalıştırmanın genişlediği ve kayıtdışı istihdamın yaygın olduğu gerçeği dikkate alınarak, yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları yeniden belirlenmelidir.

- Ölüm aylığının hesaplanmasında 5510 sayılı kanunda 900 gün olarak belirlenen prim gün sayısı, TÜRK-İŞ'in önerisi doğrultusunda korunmuştur.
- Fiili hizmet zammından yararlananların daraltılması ve fiili hizmet sürelerinin düşürülmesi, Tasarının en dikkat çeken değişikliklerinden birisi olmuştur. Anayasa Mahkemesi'nin eşitlik ilkesinin bozulduğunu öne sürerek iptal ettiği bu madde ile eşitsizliği daha da büyüten değişiklikler yapılmıştır. Bu madde yeniden düzenlenmeli ve ağır koşullarda çalışan ve benzer riskler taşıyanların yararlanması benimsenmelidir.

- Emzirme ve ölüm yardımlarının belirlenmesi konusunda Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.
- Bugüne kadar yatarak tedavi olunmalarda, hiçbir şekilde katkı payı alınmamıştır. Tasarıda getirilen, yatarak tedavide masrafının yüzde 1'i tutarında katılım payı alınması, TÜRK-İŞ'in mücadelesi sonucu kaldırılmıştır.
- Destek priminde kendi nam ve hesabına çalışanlara yüzde 15 öngörülürken, hizmet akdi ile çalışan ve aylığı kesilmeyen emeklilerin destek primi yükseltilmiştir.
- Gelir ve aylıkların artışı, altı aylık tüfe artış oranına endekslenmiş, refahtan pay verilmesi benimsenmemiştir. Bu tespit yöntemi, yıllardır iyileştirme bekleyen işçi emeklisi, dul ve yetimlerinin aleyhine bir değişikliktir. Tek çatı oluşturulurken, emekli, dul ve yetimlerinin aylıklarındaki farklılıkların korunması kabul edilemez bir durumdur. Yıllardır intibakları yapılmayan ve düşük aylık almaya mahkum edilen emeklilerin aylıklarında iyileştirme yapılmalı ve uzun yıllardır mağdur edilen bir kesim olmaktan kurtarılmalıdır.

Avian Influenza Virüsü ve Tavukçuluk Sektörü Üzerine Etkileri

I. Giriş

İnsanlar nasıl influenza virüsünden etkileniyorsa, kuşlar da influenza virüsünden etkilenmektedir. Tavuk, hindi ve ördeklerde ölüme yol açan, Avian İnfluenza (Bundan sonra AI) ya da Kuş Gribi virüsü Türkiye, Romanya ve Yunanistan'da 2005-2006 yıllarında görülmüş, hayvan hatta insan ölümlerine neden olmuş ve bölgede büyük paniğe yol açmıştır.

BSE (Deli Dana), Tüberküloz, Veba gibi hastalıklardan sonra olduğu gibi AI H5N1 virüsü de iktisadi anlamda turizmi, taşımacılığı, hayvansal üretimi, ihracat, istihdam ve gıda tüketimi gibi sektörleri yoğun biçimde etkilemiştir. Bunun yanında meydana gelen ortaya çıkan mihraklar tüm dünyada insanlar arasında bir huzursuzluk ve güvensizlik duygularının ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Kuş Gribi dolayısıyla kümes hayvanlarının tedbir için yok edilmesi veya büyük kümeslerin tüketicilerin çekinceleri sonucu satış yapamaması sonucu kapatılmasına değin bir sıra faaliyetin askıya alınmış olması, kuşkusuz bölgelerde bir takım ikame faaliyetlere ihtiyacı artıracaktır. Sosyal, kültürel, sağlık ve iktisadi

anlamda etkilere neden olan AI virüsünün her yönden analizlerinin gerçekleştirilmesi ve kontrol altına alınması önem taşımaktadır. Virüsün iktisadi hayatta yarattığı tahribatın giderilmesinde aktif sosyal politikalarından dinamik biçimde faydalanmak gerekmektedir.

Çalışmada AI H5N1 virüslerinin tarihsel açıdan incelenerek, genel bir tanımı yapıldıktan sonra birçok ülkede hastalığın yarattığı hayvan ve insan ölüm vakaları ve tahribatlara kısaca değinilecektir.

II. Tarihsel Açıdan Flu Virüsleri ve Tahribatları

Influenza virüsü, ortomikzovirus ailesinden bir virüstür, A, B ve C tipleri vardır. AI veya kuş gribi, domuz gibi memelilerde de daha az rastlanmakla birlikte, konağı kuşlar olan İnfluenza A virüsü tarafından meydana getirilen bir enfeksiyondur, influenza virüsleri monogam (tek konaklı) bir ilişki göstermektedir; fakat türler arası bariyeri geçerek insanları veya diğer memelileri de enfekte edebilir.¹ Son çalışmalarda birçok kedinin AI virüsü dolayısı ile öldüğünün belirlendiği ve hastalığın yayılmasında önemli bir rol aldıkları yönündedir.²

İnsan virüsleri insanlarda, AI ise kuşlara hastalık oluşturmaktadır. AI, İnfluenza virüsünün A tipinin neden olduğu ve kanatlılarda izlenen bir enfeksiyon hastalığıdır. 15 alt tipi bulunan AI virüsünün doğurduğu enfeksiyon kuşlarda hızla yayılmakta ve öldürücü sonuçlar doğurmaktadır.³ Kanatlılarda İnfluenza A virüsleri Yüksek Patojeniteli (HPAI) ve Düşük Patojeniteli (LPAI) olmak üzere iki grup altında sınıflandırılır. Yüksek Patojeniteli olanlar; ciddi hastalık oluştururlar, ölüm oranı % 100'e ulaşabilir, Düşük Patojeniteli olanlar; hafif solunum yolları enfeksiyonuna bağlı belirtilerin yanında, halsizlik ve yumurta veriminde düşme görülür. Diğer hastalıklarla birlikte kötü bakım ve idare ile daha şiddetli hastalık oluşturur.

H5N1 virüsü, akciğer dokularında yoğun hasara neden olmaktadır. Hastalığa yakalanmış kişilerde sabah uyandıklarında hafif pnemoni (akciğer iltihabı) gözlemlenebilir. Öğleden sonra da hasta ölebilir. Enfekte, tavuk ve ördeklerle yakın temasta bulunan hemen hemen herkes bu virüsten etkilenmiştir.⁴ H5N1 virüsünün insanlar içinde mortalitesi yüksek yeni bir virüs

Tablo 1: 1889-1968 Dönemlerinde Virüsün Yarattığı Tahribat

Yıl	Virüs İsmi	Suş	Ölü Sayısı
1889	Rusya Gribi	H2N2	1 Milyon
1918	İspanya Gribi	H1N1	40-50 Milyon
1957	Asya Gribi	H2N2	2 Milyon
1968	Hong Kong Gribi	H3N2	1 Milyon

Kaynak: Newton (2005:19) ve Fukuda (2004:11)⁷

olarak değişim geçirmesi ve dünya genelinde yayılmasından korkulmaktadır. İnsandaki etken H3N2 ve kanatlıdaki etken, H5N1, aynı hücreyi enfekte ederse Süper Grip Etkeni'nin oluşumundan korkulmaktadır. Flu pandemileri-salgınları, her on ya da elli yılda bir dünya genelinde görülen bir hastalık olmuştur.⁴ Tarihsel olarak incelendiğinde de virüsten birçok ülkede milyonlarca insanın öldüğünü görülmektedir. 1918-19 yılları arasında İspanya gribi 50 milyon kişinin ölümüne neden olmuştur. Uzmanlar hastalığın benzer şekilde yayılması durumunda 2 ile 50 milyon kişinin

virüsten benzer biçimde ölebileceğini ortaya koymaktadır.⁴

H5N1 tipi enfeksiyonun insanlarda ilk defa 1997 yılında bildirilmiştir.⁵ 18 insan vakası gözlemlenmiş ve 6 kişi ölmüştür. Hong Kong'da 3 gün içinde 1.5 milyon kanatlı itlaf edilmiş, potansiyel bir pandemi önlenmiştir. 26 Aralık 2003-5 Ağustos 2005 tarihleri arasında Vietnam, Tayland, Kamboçya, Endonezya'da toplam yaklaşık 112 insanda hastalık vakası görülmüş bunların 57'si ölmüştür.⁵ H5N1, 2003 ve 2004 yıllarında birçok Asya ülkesinde tekrar görülmüştür.⁴

2003 Aralık ayı itibarıyla 9 Asya ülkesinde (Kamboçya, Çin, Endonezya, Japonya, Malezya, Lao, Kuzey Kore, Tayland ve Vietnam)'da kümes hayvanlarında Aİ görülmeye başlanmıştır.⁶ FAO (2004)'e göre Doğu ve Güney Doğu Asya'da tahminen 6 milyarın üzerinde kümes hayvanı bulunmaktadır. WHO(2005) ve WHO(2004b)'ye göre Şubat 2005'te hastalığın yayılmasıyla 100 milyon kuş bu hastalık dolayısıyla ölmüş, 55 insan bu hastalığa yakalanmış ve 42'si ölmüştür.

2004 Ocak ayında Vietnam'da Aİ Virüsünden Dolayı hastalanan insan vakalarına rastlanmıştır.

Tablo 2a. WHO'ya Bildirilmiş Onaylanmış Kümülatif Aİ A/(H5N1) 24 Ocak 2008

Ülke	2005		2006		2007		2008		Toplam	
	vaka	ölüm	vaka	ölüm	vaka	ölüm	vaka	ölüm	vaka	ölüm
Azerbaycan	0	0	8	5	0	0	0	0	8	5
Kamboçya	4	4	2	2	1	1	0	0	7	7
Cin	8	5	13	8	5	3	0	0	27	17
Mısır	0	0	18	10	25	9	0	0	43	19
Endonezya	20	13	55	45	42	37	3	3	120	98
Irak	0	0	3	2	0	0	0	0	3	2
Laos	0	0	0	0	2	2	0	0	2	2

tır. 17 Haziran 2005 itibariyle de 104 kişi Vietnam, Tayland ve Kamboçya'da hastalanmış, bunların 54'ü ölmüştür.⁴

Hastalığın insandan insana geçip geçmediği tam olarak bilinmemekle beraber, esas tehlikenin hastalığın insandan insana geçmesi ile tehlikeli boyutlara ulaşacağı sanılmaktadır. Tek bir örnek bir Tayvanlı bir kadının kızından H5N1 virüsü kapma vakasıdır.⁴ Henüz bu geçişin olup olmadığı ispatlanabilmiş değildir.

H5N1 virüsü, 1957 ve 1968 yıllarında olduğu gibi, insan influenza virüsü ile temasa geçerek

değişim geçirebilir. Domuzlarda görülen virüslerin genetik yapıları itibariyle etkileşime girerek aynı ırkları etkileme kabiliyetleri de başka bir tehlikeyi beraberinde getirmektedir.⁴

III. Gıda Güvenliği yönünden Aİ

Gıda güvenliği ve gıda güvencesinin karıştırılmaması gerektiğinin altının çizilmesi gerekmektedir. Güvenli gıdaya ulaşma gıda güvenliği anlamına gelmekte iken, gıda güvencesi, yeterli gıdaya ulaşma durumudur. FAO, gıda güvencesi için yeterli, istikrarlı, kaliteli ve uy-

gun fiyat gibi dört unsurun aynı anda sağlanması gerektiğini ifade etmektedir. Deli Dana (BSE) ve Aİ gibi insanların gıda olarak tükettiği hayvanlarda görülen ve zoonoz olan hastalıklar, ayrıca diğer gıdalarda bulunan zararlı madde kalıntıları temelde gıda güvenliğine ilgiyi artıran belli başlı gelişmeler olmuştur.

İnsan sağlığını gıdaların tüketiminden dolayı etkileyen etkenlere tehlike, bu ürünlerin insan sağlığı üzerinde ve yaşamında yol açtığı zararlara ise risk denilmektedir. Gıda güvenliği bu zararların en aza indirilmesini ve kimyasal ve fiziksel tehlikelerin

Tablo 2b: Aİ Mihrak Zaman Çizelgesi

Yıl	Mihrak Sayısı	Ülkeler
Kış 2003	367	Kamboçya(9), Çin(50), Endonezya(6), Japonya(9), Kore(7), Laos(19), Vietnam(84), Tayland(183)
Bahar 2004	114	Kamboçya(2), Japonya(1), Tayland(7), Vietnam(104)
Yaz 2004	415	Çin(1), Tayland(93), Vietnam(320)
Sonbahar 2004	596	Kamboçya(1), Endonezya(2), Malezya(5), Tayland(582), Vietnam(6)
Kış 2004	1160	Çin(1), Endonezya(76), Kore(2), Tayland(122), Vietnam(959)
Bahar 2005	52	Çin(3), Endonezya(45), Tayland(3), Vietnam(1)
Yaz 2005	44	Çin(1), Kazakistan(1), Mongolia(2), Rusya Federasyonu(22), Tayland(18)
Sonbahar 2005	117	Rusya(10), Mongolia(1), Tayland(41), Türkiye(5), Romanya(29), Çin(37), Hırvatistan(3), Vietnam(297), Kuveyt(1)
Toplam	3189	

Kaynak: FAO (2005)

bertaraf edilmesini amaçlamaktadır. Tehlikelerin en bilinenleri ise, zoonozlar (tüberkiloz ve bruselloz), patojen mikroorganizmalar (salmonella, listeria, clostridium), mikotoksinler (aflotoksin, mutajenik ve kanserojenik sonuçlar vermekte), pestisitler (Akdeniz ve Ege'de sera aracılığıyla pestit kalıntısı fazladır), metalik (civa, kurşun), hormonlar (sebze ve hayvanlarda yasa dışı kullanımları). Gıdaların tüketiminde tehlike arz edip etmediği olup olmadığı tartışılan birisi diğer konuda de GDO yani Genetiği Değiştirilmiş Organizmalardır.

Genetiği Değiştirilmiş Organizmalarla üretilmiş kümes hayvanları yemlerinin tavuk ve benzeri hayvanlarca tüketilmesi sonrası insana geçmesi ve bunun sağlık açısından ne tür bir sonuç doğurduğu henüz belli değildir. Gen aktarılması yoluyla gerçekleştirilen işlemin dünyada uygulamaları mevcuttur; fakat Türkiye'de zarar ya da yararının tam olarak bilinmemesi nedeniyle uygulanmasına izin verilmemektedir.⁸

Bahse konu olan Aİ için gıda olarak kanatlılar göz önüne alındığında, A/H5N1 virüsü ile enfekte kanatlı tarafından üretilen yumurtanın iç ve dış yüzeyinde virüs aktif halde bulunabilmektedir. Yumurtanın sıradan pişirme işlemine tabi tutulması ile veya pastörizasyon işlemleri ile virüsler inaktive olmaktadır. Fakat insanlara yumurta veya yumurta ürünlerinin tüketimi ile bulaşma olduğuna dair bir

epidemiolojik delil bulunmamaktadır.⁹

Tüketicilerin ticari işletmelerden satın aldıkları ürünlerde ise böyle bir olasılık çok daha düşük olacaktır bugüne değin Türkiye'de ticari işletmeler ait kümeslerden hiç birinde Aİ vakası bildirilmemiştir.

Virüs her ne kadar tavuk karkasında da tespit edilse de, kanatlı etleri ile Aİ virüsünün bulaşma ihtimali de iç sıcaklığı 71°C'de pişirildikten sonra imkânsız hale gelmektedir. Hastalıklı bile olsa, pişirilmiş bir tavuk eti veya yumurtasından bulaşan hiçbir vaka günümüze kadar rapor edilmemiştir. Fakat diğer sağlık koşullar altında dahi yemek yapmadan önce ve sonra ellerin temizlenmesi, temiz malzeme kullanılması ve gıdanın yeterince pişirilmesi sağlanması gereken şartlardır bunlar olmadan gıdanın tüketiminde sorunlar ortaya çıkacaktır.

III. Aİ Virüsünün Ekonomik Etkileri

Hayvansal ürünlerin üretiminde istikrarlı bir yapı önem taşımaktadır. Kış öncesinde et arzı, süt arzı değişiklik göstermekte olup, hastalık gibi dışsal faktörlerle arz dalgalanma gösterebilmektedir. Türkiye'de hayvansal üretimde arz fazlasını dengeleyecek bir kurum mevcut değildir. Ayrıca hijyenik sorunlar üretimde kalite unsurunu ön plana çıkarmaktadır. Türkiye'de gelir dağılımının bozuk olması ve hayvansal ürünlerin fiyatla-

rının görece yüksek olması bu ürünlere erişimin önündeki en büyük engellerden bir tanesidir. Et tüketiminin fazla olmaması da talep unsurunun dengeleyici bir noktada olmamasına neden olmaktadır. Hayvansal ürünlerin tüketim şedülü son derece zayıftır. Hayvansal ürünlerle ilgili virüs haberleri tüketimi ve üretimi hızla etkilemektedir. Hatta virüsün görülmediği ülkelerde bile bu ürünlerin tüketiminin hızla düştüğü izlenebilmiştir. FAO'ya göre Hindistan'da Aİ virüsünün olmadığı açıklanmasına rağmen, tüketim %80 oranında düşmüştür.

Aİ sebebi ile Tayland ve Vietnam'daki kümes hayvanları stokların %20'sine yakını yok olmuştur. Epidemi, Vietnam'da kümes hayvanlarının %20'sinin ölmesine ve GSYİH'da % 0,1 azalışa yol açmıştır. Bunun yanında yumurta gibi tamamlayıcı sektörlerde yoğun zarar görmüştür. Virüs, kırsal alanda ekonomik anlamda bir kayba yol açmıştır. Devletin virüsün yok edilmesi için harcadığı tutar devasa boyutlara ulaşmıştır. İşyerleri kapanmış ve işsizlik artırmıştır. Bölgeye gelen turist sayısında bir azalma yaşanmıştır.¹⁰

Yaşanan Aİ salgınları ardından, hayvanların itlaf edilmesi bölgede alınan önlem ve dezenfeksiyon çalışmaları yürütülen izleme programları gibi faaliyetler içinde uluslararası örgütler, hükümetler ve yerel yönetimlerce yüksek meblağda paralar harcanmaktadır.

Dünya Bankası, Doğu Asya ve Pasifik'ten sorumlu başkan yardımcısı Jim Adams tarafından yapılan bir açıklamada, tüm dünyada kuş gribiyle mücadele için sağlam programların geliştirilmesinin çok önemli olduğunu belirterek, olası büyük bir salgının dünya ekonomisinin gayri safi hâsılasının yüzde 3'ünden fazlası kadar maliyet getirebileceğini, bunun 1 trilyon dolar, en kötü senaryonun gerçekleşmesi halindeyse 2 trilyon dolara mal olacağını tahmin edildiğini bildirmekte ve Dünya Bankası'nın hastalıkla mücadele için Arnavutluk'tan Laos'a ve Türkiye'ye kadar 11 ülkedeki projelerin finansmanı için toplam 150 milyon dolar ayrıldığı kaydedilmektedir.¹¹

Türkiye için gerçekleştirilen HPAI'nın sosyo ekonomik etkileri etki analizleri (Rapid assessment of HPAI Socio-economic impacts in Turkey) sonucunda

tavuklarını kaybeden kişilerin maddi kayıpları yanında manende bu kötü durumdan kısa ve uzun vadede etkilendikleri gözlenmiştir. Hayvanların imhasından sonra köylülerin devlet tarafından verilen tazminat bedellerini almalarına rağmen özellikle kadınların uzun süre rüyalarında hayvanların imha görüntülerini hazin bir şekilde gördükleri ve bu duruma üzüldükleri saptanmıştır, ayrıca gıda kaynağı olarak tükettikleri tavuklar ve yumurtaları 3-4 ay süre ile tüketememiş, çoğu yeterince hayvansal protein alamamışlardır ve tekrar üretim yapmak istediklerinde yerel pazarlarda satış yapmalarının yasaklanması ile karşı karşıya kalmışlardır.

Türkiye'de 13 Ekim 2005 tarihinde WHO Balıkesir'de görülen salgında H5N1 virüsünü tespit etmiştir. Kuştan insana geçme vakası da ilk olarak Van'ın Doğubayazıt ilçesinde 5

Ocak 2005'te görülmüş ve ölüm sebebiyet vermiştir. 11 Ocak 2006 tarihi itibarıyla 26 ilde virüs belirlenmiştir. Türkiye genelinde 13 kişi tedavi görmüştür.¹² Daha önce ki vakalarda olduğu gibi yine açıkta bakılan köy tavuklarında 13 hayvanın klinik semptomlar göstermesi ardından bu hayvanların öldüğü ve tedbir için 573 hayvanında itlaf edildiği bildirilmiştir.¹³ Köy Merkezli 3 Km yarıçaplı karantina sınırları içerisinde kanatlı itlafına geçilmiştir. Yeniçam Köyü'nde 412 tavuk, 56 ördek toplam 468 kanatlı itlaf edilmiştir. Yeniçam Köyüne sınır olan Kocaeli'nde ise önlem olarak 1206 tavuk, 109 ördek toplam 1315 kanatlı itlaf edilmiştir. Kanatlılarda hastalığın vuku bulunduğu Yeniçam Köyü'ne 10 Km mesafede yer alan tüm sahada sağlık taramasına da başlanılmıştır.¹⁴

Bazı kaynaklar, virüsün yayılma nedeninin göçmen kuşlar

Tablo 3: Çeşitli Ülkelerde Virüsle İlgili Bazı Maliyet Bilgileri

Yıl	Ülke	Virüs tipi	Maliyet*	Maliyet Türü
1978	Minnesota (ABD)	H6N1	13.9 Mil. Dolar	CM
1988	Minnesota (ABD)	H2, H9N2	5.1 Mil. Dolar	CM
1991	Minnesota (ABD)	Multiple	1.3 Mil. Dolar	CM
1995	Minnesota (ABD)	H9N2	7.4 Mil. Dolar	CM
1995	Utah (ABD)	H7N3	2.6 Mil. Dolar	Vac&CM
2000	İtalya	H7N1	10.3 Mil. Dolar	Des&CM
2000	Kaliforniya (ABD)	H6N2	NA	Vac&CM
2002	Virjinya (ABD)	H7N2	149 Mil. Dolar	Des&CM
2002	Kolorado (ABD)	H8N4	NA	Vac&CM

Kaynak: Halvorson, Capua, ve diğ. (2003:3), * 2002 Dolar Fiyatlarıyla
CM= Piyasa Kontrolü, Vac= Aşılama, Des= İtlaf, NA= Bulunamadı.

Tablo 4a. Türkiye’de Kanatlı Et Üretimi (2004–2006)

Yıllar	Piliç Eti Üretimi (Ton)	Toplam Kanatlı Eti Üretimi (Ton)	Kişi Başına Tüketim (kg/yıl)
2004	940.889	1.045.432	14,44
2005	978.4	1.084.780	14,53
2006	945.779	1.031.779	13,81

Kaynak: BESD-BIR

olduğunu ifade etmektedir. Türkiye en önemli kuş göç yollarına ve önemli göçmen kuş bölgelerine sahiptir.¹⁵ Görüldüğü üzere, virüsün izlendiği iller yoğun biçimde göçmen kuşların bulunduğu bölgelerdir. Fakat hastalığın yayılmasının önüne geçmek için gerekli tedbirleri zamanında alınması gerekmektedir. WHO yetkilileri, Nitekim Türkiye’de, ilk gözlenen kuş gribi vakaları-

nın artışının önlemlerin yetersizliğine bağlamışlardır.¹⁴

Tavukçuluk, Türkiye’de tarım kesiminin en güçlü sektörlerinden biridir. Ülkemizde geçimini tavukçuluk sektöründen sağlayan (üretici çiftçi, yem, ilaç, yan sanayi, satıcı esnaf, nakliye, pazarlama elemanı vb) insan sayısı iki milyona yaklaşmaktadır. Sektörün yıllık cirosu 3 milyar ABD Doları civarındadır. Üretim

koşulları, gelişmiş ülkelerle hemen hemen aynı olmakla birlikte, ülkedeki piliç tüketimi gelişmiş ülkelerdeki tüketimin yarısı kadardır. Kişi başına tüketilen kanatlı eti miktarları ABD 47 kg; Kanada’da 35 kg; İngiltere’de 28 kg; Fransa’da 26 kg; İspanya’da 25 kg; ülkemizde ise 13 kg’dır.¹⁶

Fakat 2005 yılında ortaya çıkan ilk vaka sonrasında Türkiye’de tavukçuluk sektörü

Tablo 4b. Türkiye’de Kesilen Hayvan Sayısı Adet, 1995-2006

Yıllar	Et Tavuğu	Yumurta Tavuğu	Hindi	Kaz	Ördek
1995	208,034,736	7,245,706			
1996	250,034,440	8,830,930	226,960	142,400	108,960
1997	305,745,000	4,511,550	114,620	24,200	20,125
1998	301,549,100	6,878,250	100,550	27,700	10,600
1999	371,711,450	4,572,300	1,424,240	7,625	2,700
2000	411,200,300	2,762,200	2,292,350	4,370	2,200
2001	369,604,727	1,304,969	1,707,401	4,390	2,696
2002	414,707,710	1,294,580	2,412,401	3,550	2,900
2003	506,107,632	6,642,439	3,636,838	5,345	5,210
2004	505,412,926	6,825,627	4,181,881	12,955	5,040
2005	531,700,102	7,200,133	4,417,319	1,375	880
2006	490,394,162	5,172,191	1,746,569	2,490	1,515

Kaynak: TÜİK

Tablo 4c. Yumurta Tavuğu Yumurta Sayısı 1000 Adet (1000)

<u>Yıllar</u>	<u>Yumurta Sayısı</u>
1991	7,667,990
1992	8,215,016
1993	10,006,269
1994	9,845,407
1995	10,268,668
1996	9,787,220
1997	12,089,341
1998	13,887,864
1999	14,090,023
2000	13,508,586
2001	10,575,046
2002	11,554,910
2003	12,666,782
2004	11,055,557
2005	12,052,455
2006	11,733,572

Kaynak: TÜİK

Tablo 4d. Türlerine Göre Kümes Hayvanları Sayısı 1991-2006 (Adet)

Yıl	Yumurta Tavuğu	Et Tavuğu	Hindi	Kaz	Ördek
1991	50,826,656	88,379,548	3,132,676	1,599,831	1,112,015
1992	52,224,952	100,305,100	3,332,794	1,752,495	1,154,743
1993	58,179,047	120,080,935	3,340,241	1,687,596	1,171,961
1994	57,842,034	125,842,269	3,441,995	1,719,833	1,186,891
1995	57,324,654	71,689,773	3,291,000	1,745,163	1,199,925
1996	53,883,070	99,073,900	3,063,540	1,641,915	1,093,860
1997	61,401,783	104,870,702	5,327,501	1,794,610	1,828,792
1998	69,722,271	167,275,380	3,805,345	1,771,327	1,339,468
1999	71,885,207	167,862,730	3,762,516	1,670,916	1,294,824
2000	64,709,040	193,459,280	3,681,558	1,496,604	1,104,176
2001	55,675,750	161,899,442	3,254,018	1,397,560	913,748
2002	57,139,257	188,637,066	3,092,408	1,400,136	832,091
2003	60,399,520	217,133,076	3,994,093	1,336,775	810,910
2004	58,774,172	238,101,895	3,902,346	1,250,634	770,436
2005	60,275,674	257,221,440	3,697,103	1,066,581	656,409
2006	58,698,485	286,121,360	3,226,941	830,081	525,250

Kaynak: TÜİK

Tablo 4e. Tavuk ve Yumurta Fiyatları (YTL) 2005-2007

		<u>Tavuk</u>		<u>Tavuk Yumurtası</u>			
Oca.05	2,6900	Eyl.06	3,4000	Oca.05	0,1500	Eyl.06	0,2000
Şub.05	2,6200	Eki.06	3,5900	Şub.05	0,1400	Eki.06	0,2000
Mar.05	2,7000	Kas.06	3,5300	Mar.05	0,1400	Kas.06	0,1700
Nis.05	3,2100	Ara.06	3,3100	Nis.05	0,1300	Ara.06	0,1900
May.05	3,2400	Oca.07	3,2400	May.05	0,1200	Oca.07	0,2300
Haz.05	3,2800	Şub.07	3,5500	Haz.05	0,1100	Şub.07	0,2100
Tem.05	3,5000	Mar.07	3,7800	Tem.05	0,1100	Mar.07	0,1900
Ağu.05	4,0200	Nis.07	4,3200	Ağu.05	0,1100	Nis.07	0,1900
Eyl.05	3,7500	May.07	4,8300	Eyl.05	0,1500	May.07	0,1700
Eki.05*	3,1700*	Haz.07	4,9200	Eki.05*	0,1400*	Haz.07	0,1700
Kas.05	2,6500	Tem.07	4,9000	Kas.05	0,1100	Tem.07	0,1700
Ara.05	2,7600	Ağu.07	4,9200	Ara.05	0,1100	Ağu.07	0,2000
Oca.06	2,8300	Eyl.07	5,0700	Oca.06	0,1000	Eyl.07	0,2200
Şub.06	2,8400	Eki.07	5,1300	Şub.06	0,1200	Eki.07	0,2000
Mar.06	3,5700	Kas.07	4,0700	Mar.06	0,1200	Kas.07	0,1900
Nis.06	4,0300	Ara.07	3,3000	Nis.06	0,1200	Ara.07	0,2100
May.06	3,3300			May.06	0,1300		
Haz.06	3,0200			Haz.06	0,1200		
Tem.06	3,2200			Tem.06	0,1500		
Ağu.06	3,2700			Ağu.06	0,1600		

Kaynak: TÜİK

ağır yara almıştır (Tablo 4a-4e). Tavuk ve ürünleri tüketimi çok düşmüş, aşağıda tablolardan izleneceği üzere tavuk eti ve yumurta fiyatlarında kriz dönemi olan Ekim 2005- Mart 2006 arasında fiyatlar çok düşmüştür. Ticari sürülerin o sıralarda ithalat yapma şansı AB tarafından AI gerekçesi ile süresiz durdurulmuş bir sonraki değerlendirmenin 2007 yılında yapılacağı açıklanmıştır. 2 yıl süre ile ihracat yapması engellenmiştir.

Sonuç

Türkiye'deki kümes hayvanları ticari sektörü Türkiye'deki en gelişmiş zirai/endüstriyel sektörlerden birisidir. Bu sebeple AI tehdidinin önemli ekonomik ve sosyal sonuçlar doğurmuştur.

2005 yılındaki kuş gribi vakaları sadece köy tavuklarında gözlenmiş olmasına rağmen tüketicinin yaşadığı panik ile tavukçuluk sektörü büyük zarar görmüş, birçok kişi işsiz kalmış,

tavuk eti ve ürünleri, yumurta herhangi bir zarar teşkil etmediği yönünde yapılan resmi açıklamalara rağmen birçok vatandaş tarafından tüketilmemiştir. 2005 vakasından sonra bölgede kesime sevk edilen toplam kanatlı hayvan sayısı ekonomiye ek yük getirmiştir. Firmalar bu krizden derin etkilenmişler, pazar kayıpları yaşanmıştır, sınır komşularına yapılan satışlar bile engellemeler ile karşılaşabilmiştir. Örneğin, 2008 yılı içinde

dahi Irak sınırları tavuk ürünleri için kapatılmış, büyük miktarda yumurta sevk edilememiş sınırlarda kalmıştır.

Ayrıca, AB ülkelerine ihracat yapma çabaları kuş gribi hastalığıyla kesintiye uğramıştır. Bu durum tarımsal ihracatı olumsuz etkilemiştir. Bu nedenle ileriki yıllarda gıda güvenliği ve güvencesi konularında tedbirlerin artırılması ve lobi faaliyetleriyle ticaret hacminin artırılmasına dönük çalışmalar önem taşımaktadır. Gıdalarda etiketlemeye büyük önem verilmelidir. Beslenme içeriğinin tespitinde biyoinformatik biliminden yararlanılmalıdır. GAP, GMP, HACCP gibi gıda güvenliği sistemlerinin uygulanması ve izlenebilirlik sisteminin oluşturulması gerekmektedir. Hayvansal ürünlerin verimliliği ve kalitesi artırılmaktadır.

Türkiye’de hayvansal ürünlerin tüketimi teşvik edilmelidir. Halk bilinçlendirilerek, güvenilir kaynaklardan gıda temini yoluna gitmelidir. Türkiye’de hayvancılık sanayi ile entegre edilmeli, gıda güvenliği ve güvencesi anlamında halk bilinçlendirilerek markalı ürünlerin tüketimine yönlendirilmelidir.

Notlar

- 1 <http://www.who.int/foodsafety/micro/avian/en/index1.html>
- 2 <http://www.nature.com/nature/journal/v440/n7085/full/440741a.html>
- 3 TTB, 2005:1
- 4 Newton, 2005: 18

- 5 WHO, 2005:1374
- 6 Lokuge, 2005:1
- 7 Fukuda
- 8 Ekşi, 2005:1-3
- 9 <http://www.who.int/foodsafety/micro/avian/en/index1.html#handling>
- 10 Brahmhbhatt, 2005:2-4
- 11 http://www.bbc.co.uk/turkish/news/story/2006/09/060917_avian_flu.shtml
- 12 NTVMSBC, 2006:1
- 13 OIE Türkiye İzleme Raporu- Follow-up report No.: 1 Report reference: , OIE Ref: 6723, 28/01/2008, Country: Turkey
- 14 <http://www.tarim.gov.tr/arayuz/10/habergoster.asp?ID=1420>
- 15 WWF, 2006:1-2
- 16 <http://www.sagliklitavuk.org/index.php/cPath/388?osCsid=8f8393032703b64762a19f853a2b0348>

Kaynakça

- TTB(2005) “ Kuş Gribi Nedir?”, Türk Tabipler Birliği:1, Erişim Adresi: http://www.ttb.org.tr/data/kisa_haber/ekim05/kus.php-11-01-2006.
- Newton, Giles (2005) “Avian Flu”, WelcomeScience, Issue:1, October:18-21.
- WHO(2005) “ Avian Influenza A(H5N1) Infection in Humans”, The New England Journal of Medicine, 353(13): 1374-1385.
- Lokuge, Buddhima and Kamalini Lokuge (2005). Avian Influenza World Food Trade and WTO Rules: The Economics of Transboundary Disease Control, Centre for Governance of Knowledge and Development, Working Paper, January: 1-21.
- Fukuda, Keiji (2004) “ Avian Influenza and the Threat of Pandemic Influenza”, Global Health forum, Atlanta, June 25: 1-41.
- Ekşi, Aziz(2005) “Gıda Güvenliği Açısından Başlıca Tehlikeler”, Gıda Güvenliği, Gıda Güvenliğinin Biyolojik Çeşitliğimiz Açısından Öneminin Araştırılması, Biyogüvenlik Yasa Tasarısına Önerilerin Saptanması Sempozyumu, 20-22 Ekim, Ankara. <http://www.who.int/foodsafety/micro/avian/en/index1.html#handling>

- Brahmhbhatt, Milan(2005) “ Avian and Human Pandemic Influenza: Economic and Social Impacts”, WHO Headquarters:1-7. <http://www.healthtransformation.net/content/Files/World%20Bank%20Socio%20Deconomic%20Geneva2.pdf>
- Halvorson, David, Ilaria, Capua, Carol, Cardona and et al. (2003) “ The Economics of Avian Influenza Control”, Western Poultry Disease Conference, March:1-3.
- http://www.bbc.co.uk/turkish/news/story/2006/09/060917_avian_flu.shtml
- NTVMSNBC(2006) “ Kuş Gribinde Hasta Sayısı 13”, 11-06-2006, Erişim Adresi: <http://www.ntvmsnbc.com/news/356951.asp>. - 11-06-2006.
- OIE Türkiye Raporu- Follow-up report No.: 1 Report reference: , OIE Ref: 6723, Report Date: 28/01/2008, Country: Turkey) Erişim Adresi: http://www.oie.int/wahid-prod/reports/en_fup_0000006723_20080128_150720.pdf
- <http://www.tarim.gov.tr/arayuz/10/habergoster.asp?ID=1420>
- WWF(2006) “ Önemli Kuş Alanları”, Doğal Hayatı Koruma Vakfı, Ocak, 2006, Erişim Adresi: <http://www.wwf.org.tr/alan.asp?alang=tr&atype=1&aid=83>. -11-01-2006.
- <http://www.sagliklitavuk.org/index.php/cPath/388?osCsid=8f8393032703b64762a19f853a2b0348>
- FAO(2004b) Animal Health Special Report Avian Influenza Questions and Answers,(av.at)
- http://www.fao.org/ag/againfo/subjects/en/health/diseases-cards/special_avian.html
- FAO(2005) Avian Influenza H5N1 Outbreaks Timeline: Winter-2003-Autumn 2005.
- <http://www.fao.org/ag/againfo/subjects/en/health/diseases-cards/flash/avianmap2.html>
- WHO(2004b) Avian Influenza A(H5N1) Situation (poultry) in Asia: need for a long term response, comparison with previous outbreaks, 2 March 2004, Wkly Epidemiol Rec. Mar 5, 79(10):96-9.
- WHO (2008) “Cumulative Number of Confirmed Human Cases of Avian Influenza A(H5N1) Reported”, World Health Organization, 24 January.

Tüm Dünyada IUF Üyeleri Marks&Spencer'in Sözünde Durmasını İstiyor!

İngiltere'de Marks&Spencer'a (M&S) et tedarik eden firmalarda çalışan birçok işçi maliyetlerin azaltılması gerekçesiyle ağır ve ayrımcılık içeren koşullarda çalışmak zorunda bırakılmaktadır. Genellikle taşeron firmalar aracılığıyla istihdam edilen göçmen işçiler tedarik firmalarında çalışan işçilerle aynı işi yapmalarına rağmen daha az ücretlendirilmektedir. Bu durum sadece sömürü değil aynı zamanda işyerlerinde ve toplumda bölünmeye yol açan ve taşeron işçilerinin de diğer personelin ücretlerini düşürmekle suçlandığı bir sonuç ortaya çıkarmaktadır.

Maalesef İngiltere'de et tedarik zincirinde yaşananlar durumunun M&S'in açıklamalarından çok farklı olduğunu göstermektedir. M&S'in İngiltere'de et ürünlerini tedarik ettiği firmaların çalışanlarının %20'si çoğunluğu göçmen işçi olmak üzere taşeron işçilerdir. Geçici işçi olarak adlandırılan ancak yıllardır aynı işte ve aynı şirkette çalışan birçok taşeron işçi, kadrolu çalışanlar ile aynı işi yapmalarına rağmen daha az ücret almaktadırlar. Aynı hak ve menfaatleri

alamadıkları gibi sendikalaşma hakları da dahil olmak üzere işyerindeki diğer tüm haklardan da mahrum edilerek savunmasızlıkları daha da sömürülmektedir.

Unite'in nakliyat ve genel işçi sendikası bu firmaların işçilere davranışları hakkındaki endişelerini M&S'e bir yıl önce iletti. Ancak bugüne kadar Unite'in yasal önerilerine cevaben tedarikçilerin taşeron işçilerine yönelik uyguladığı utanç verici ayrımcılığa son vermesi için M&S, ne tedarikçilere ne de taşeron firmaya aktif olarak baskı uygulamaya istekli davranmadı.

Bu girişimlerin sonuçsuz kalması üzerine üst örgütümüz IUF Marks&Spencer'a karşı protesto kampanyası başlattı. Protesto gösterileri birçok IUF üyesi tarafından ülkelerinde M&S mağazaları önünde uygulanmakta ve eylemler artarak devam etmektedir. Hong Kong İşçi Sendikaları Konfederasyonu, ITUC/GUF/HKCTU Hong Kong Liaison ofisi ile birlikte Hong Kong'ta, Hırvatistan Gıda ve Turizm sendikaları Zagreb'te, Filipinler İlerici İşçi Sendikaları Federas-

yonu NUWHRAIN otel sendikası ile Makati, Mandaluyong ve Cebu'da ve İsviçre Unia sendikası ile IUF çalışanları Cenevre'de M&S mağazalarının önünde eylem gerçekleştirmiştir.

Tekgıda-İş Sendikası olarak İngiltere M&S'in et ürünleri tedarik ettiği firmada çalışan taşeron işçilerini ve IUF ile Unite'in kampanyasını desteklemek üzere biz de İstanbul'da 2 M&S mağazası önünde eylem gerçekleştirerek protesto bildirimleri dağıttık. Mağaza yöneticileri ile de konuşarak konuyu İngiltere merkez ile görüşerek hazırlanan bildirimleri onlara da göndermelerini rica ettik.

M&S websitesinde "Tüm ürünlerimizin yüksek kalite ve ahlak standartları gözetilerek kaynağından satın alınması ve üretilmesinde ısrar ediyoruz" yazmaktadır. Ahlaki satın alma anlayışı M&S'in sözlerini somut eylemlerle desteklemesini gerektirir. M&S'in bir an önce vaatlerini yerine getirmesini istiyoruz.

Küreselleşme, Ticaret & İnsan Onuruna Yaraşır İş ve Sendikalara Yönelik Tehditler*

Neden Küreselleşme?

Sermaye daha fazla kar elde etmek için yeni piyasalara ihtiyaç duyar. Sadece kar için değil yeni doğal kaynaklara ulaşma zorunluluğu da küreselleşmeyi tetiklemiştir. Gelişmekte olan ülkelerin büyümeye, yeni teknolojilere, mal ve hizmetlere ulaşmaya ihtiyacı vardır. Yatırımcıların ise ürettikleri ürünleri satabilmeleri için serbest ticaret düzeni ile yatırımlarına engel teşkil edebilecek koruma mekanizmalarının en düşük seviyede düzenlenmesine ya da hiçbir kural ve düzenin olmamasına ihtiyaçları vardır. Sermaye kendi çıkarını kollamak ve istediği bu düzene kavuşmak için ekonomik reformlar aracılığı ile serbest ticaret ortamını ve dolayısıyla küreselleşmeyi tetiklemektedir.

Küreselleşmenin Aktörleri

G7 ülkeleri Ticaret ve Finansal Sermaye çıkarlarını etkileyerek küreselleşmeyi yönetmektedir. Küreselleşmenin başlıca aktörünü ABD Hazinesi olarak tanımlayabiliriz. Peşi sıra gelen diğer aktörler ise 2. Dünya savaşından sonra 1944 yılında kurulan IMF ile Dünya Bankası ve 1 Ocak

1995 yılında kurulan Dünya Ticaret Örgütü'dür. ADB gibi bölgesel bankalar ile özel bankalar, Uluslar arası Yatırım Fonları, çok uluslu şirketler, Birleşmiş Milletler Örgütleri ve yerel ticaret çıkar grupları küreselleşmeyi besleyen oyuncularlardır.

Küreselleşme Ne Getiriyor?

Sermayenin piyasaların üstünlüğü ilkesini uygulama isteği sonucu sermaye-hükümet ilişkileri problem oluşturmaktadır. Küreselleşmenin bir boyutu tüm politikaları beraberinde getirmektedir; Ticaret, yatırım ve sermaye akışı için açık piyasalar, yabancı yardım yerine yabancı direkt yatırımlar(FDI), FDI'lara yönelik performans kriterlerinin olmaması, hükümet açıklarının kapatılması, kamu kurumlarının özelleştirme sonucu özel sektöre açılması ve tüm bunların sonucu işgücü esnekliğinin artması küreselleşmenin en belirgin sonuçlarıdır.

2006 Yılı Küresel İşçi Piyasası Senaryosu

Küresel İşgücü: 3 milyarın üzerinde çalışan sayısı (2015 yılına kadar çoğunluğu gelişmekte

olan ülkelerden olmak üzere bu rakama 430 milyon çalışan daha eklenecektir) Kadın işgücü sayısı 1.22 milyar olup küresel işgücünün yüzde 40'ını oluşturmaktadır. Yaklaşık 1.37 milyar çalışan günde 2\$'dan daha az para kazanmaktadır. 522 milyon kişi ise günde 1\$'ın altında kazanmaktadır. Dünya fakir nüfusun çoğunluğu Asya ve Afrika'da yaşamaktadır.

Küresel işsiz sayısı 195,2 milyondur. Bu rakamın yaklaşık 82 milyonu yani yüzde 42'si kadındır. Dünya işsizlerinin yüzde 44'ünü (86,3 milyon) gençler oluşturmaktadır. Bu oranın yüzde 48'i Asya-Pasifik Bölgesindedir. ILO araştırmasına göre küresel işsizliği azaltmak için her yıl 43 milyonun üzerinde yeni iş yaratılmalıdır.

Ticaret Liberalizasyon

Doha Gelişim Gündemi- Kasım 2001'de Doha Katar'da düzenlenen 4. Bakanlar Konferansında yeniden başlayan çok taraflı ticaret anlaşmaları için gündeme verilen addır. Gündemin içinde 1994 yılında GATT Uruguay görüşmelerinde kabul edilen hususlarla bağlantılı konulardan oluşan

* ITC- ILO eğitim notlarından derlenmiştir.

yaklaşık 21 başlık (tarım, hizmetler, anti-damping kuralları gibi) ile yeni konular ve DTÖ kuralları yer almaktadır. Müzakereler halen devam etmektedir.

Müzakere Konusu Olan Temel Alanlar

NAMA(Non-Agriculture Market Access) Tarım dışı piyasalara giriş anlaşması - Tarım dışında üretim sektöründeki tüm ürünleri kapsar. Yüksek gümrükleri ve gümrük bariyerlerini azaltmak ve nihayetinde ortadan kaldırmak amaçlanmaktadır.

Tarım sektörü liberalizasyonu (kırsal gelişim ihtiyacı ve geliştirmekte olan ülkelerin gıda güvenliği, yüksek gümrükler, ihracat sübvansiyonları ve AB ve ABD tarafından yerelde yapılan tarım desteği)

TRIPS Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları- Kamu sağlığı ve yerel kalkınma konularını kapsar.

Hizmet sektörü liberalizasyonu (nerdeyse tüm sektörleri ve nitelikli işgücünün hareketini kapsar)

Yeni Politikaların Uygulanması

Mevcut ticaret anlaşmaları gelişmeye yönelik işbirliğinden serbest ticarete doğru değişime neden olmaktadır. Eşitsizler arası rekabet artmıştır. Ancak uluslar arası ticarete erişimdeki eşitlik fırsat eşitliği anlamına gelmemektedir. Çünkü eşit olmayan kapasiteler eşit olmayan çıktılara yol açmaktadır.

Hem geliştirmekte olan ülkelerde hem de OECD ülkelerinde yeni ticaret politikalarının uygulanması gelişme ve istihdam açısından ters

etki yaratmıştır. Birçok geliştirmekte olan ülke doğal kaynak ile düşük değerli teknoloji ürünlerinin tedarikçisi olmaya devam etmeye zorlanacaktır.

Gelişmiş ülkelerin gelişmesine yardımcı olmuş politikalar şimdi ticareti çarpıtan kurallar olarak kabul edilmekte ve bu nedenle de ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır.

Küreselleşme ve Yeni Politikaların Çalışanlar Üzerindeki Etkileri

İş yükünün artması ve iş güvencesinin yokluğu, kamuya ait ulaşım, sağlık sistemleri, temel eğitim gibi hizmetlerin zayıflaması ile bu sektörlerle yönelik hükümet rolü ve harcamalarının azalması, kayıt dışı ekonominin büyümesi (küçük çiftçiler için tarımın uygulanabilir olmaktan çıkması sonucu kırsaldan kente göçün artması enformel ekonomiyi tetiklemiştir) işçi standartları ve sosyal koruma hükümlerinin kötüleşmesi, küreselleşme ve beraberinde getirdiği yeni politikalar ve uygulamaların çalışanlar üzerindeki başlıca etkileridir. Görüldüğü üzere bu etkilerin tümü olumsuzdur ve çalışanlar için koşullar daha da zorlaşmaktadır.

Çalışanlar üzerinde bu kadar olumsuz etkiler yaratan küreselleşme sendikaları ne yönde etkilemektedir sorusunun cevabı ise olumsuz sonuçlara paralel bir şekilde sendikaların da zayıflaması ve güç kaybetmesidir. Sendikalar özellikle yeni insan kaynakları politikaları, taşeronlaştırma ve geçici işçi çalıştırma politikaları nedeniyle üye kaybına dolayısıyla da güç kaybına uğramaktadır.

Sendikal yoğunluğun en az görüldüğü sektör tarımdır ve kayıt dışı ekonominin baskın olduğu ülkeler başta olmak üzere birçok ülkede sendika üyelik sayısı düşmektedir.

Sendikaların Kaygıları

Dünya geneline bakıldığında istihdam artmakta mıdır? Küreselleşme daha çok iş yaratmış mıdır? Bu soruların cevapları özellikle sendikalar tarafından sorgulanmaktadır. Çünkü sadece işsizlik değil, düşük ücretli işlerin yanı sıra tehlikeli ve sömürüye dayanan çalışma koşulları da artmaktadır. 15-24 yaş arası genç işsizlik sayısı ciddi bir artış göstermiştir. Her işsiz yetişkine karşılık 3-5 işsiz genç bulunmaktadır. Çağrı merkezleri, özel hizmetler sektörü, kayıt dışı ekonomide küçük ve orta ölçekli şirketler ve serbest bölgeler gibi hakların törpülendiği iş ortamları çoğalmaktadır.

Tüm bunlara karşılık çalışanların örgütlenme hakkı ile toplu pazarlık hakkı ne durumdadır?

Sendikalar Ne Diyor?

Cevap sadece korumacılıkta (çoğunlukla seçici ya da genel gümrük kotaları ve tarifeler uygulanarak bir endüstriyi dış rekabetten korumak gibi öz çıkar dayalı politikalar) yatmamaktadır. Yeni küresel düzende adalet, eşitlik ve demokrasi sağlanmalıdır. İş ve uluslararası ticaret hususunda devlet ve kamu düzenlemelerinin rolüne ihtiyaç vardır. Serbest ticaretin gözden geçirilmesi ihtiyacı çerçevesinde gelişme, istihdam ve yoksulluğun azaltılması hedeflerine odaklanmalı ve çok yanlı anlaşmalardan çok tek taraflı anlaşmalar

uygulanmalıdır. “İnsan Onuruna Yaraşır İş” koşullarının yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi için temel “Uluslararası İşçi Standartlarına” saygı duyulmalıdır. Sendikaların ekonomik ve sosyal politika konularının karar alma süreçlerine katılması ve çalışan kesimi temsil etmesi gerekmektedir.

ILO Ne Diyor?

ILO'nun Dünya Komisyonu küreselleşmenin sosyal boyutları üzerine şunları dile getirmektedir: Küresel piyasalar, piyasa başarısızlıklarını yani ekonomik krizleri önlemek, ülkeler içinde ve arasındaki büyük eşitsizlikleri gidermek ve sosyal korumayı sağlayan mekanizmaları güçlendirmek için idareye ait düzenlemelere (örneğin bir dizi kurum ve tarafsız adil kurallara) ihtiyaç duymaktadır.

İnsan Onuruna Yaraşır İş

İnsan Onuruna Yaraşır İş şu stratejik hedefleri başarmayı amaçlamaktadır;

- Yatırım, girişimcilik, ücretli iş ve sürdürülebilir geçim koşulları için oluşan fısıtlar yoluyla yeni işler yaratmak
- Tüm çalışanlar için işyerinde hakların garantiye alınması
- Yaşam koşullarının düşmesi, marjinalleşme ve yoksulluğa karşı temel sosyal korumanın sağlanması
- Diyalogun teşvik edilmesi ve çatışmaların çözülmesi- Müzakere ve sesini duyurma hakkı. Diyalog problemlerin barış içinde çözülmesinde en iyi yoldur.

ILO Deklarasyonu

1998 ILO Deklarasyonu İnsan Onuruna Yaraşır İş koşullarının yaratılması için bir başlangıçtır ve küresel ekonomiye sosyal bir platform eklemeye çalışmıştır. Küresel haklar ve gelişim gündemi için teşvik unsuru olan enstrümanları devreye koymuş ve uluslar arası kamuoyu için ortak bir amaç haline gelmiştir.

İnsan Onuruna Yaraşır İş İçin Sendikaların Desteği

Sendikalar küreselleşmenin sosyal etkilerini ortaya koyan ILO yaklaşımını desteklemektedir. Çünkü İnsan Onuruna Yaraşır İş kavramı tüm ekonomik sektörlerde (formal ya da informal) ve tüm çalışan kesim ile temel haklara odaklanmaktadır ve sosyal diyalogu teşvik edip tüm sosyal ortakların katılımını sağlamak istemektedir. İnsan Onuruna Yaraşır İş kavramı dinamik olup ekonomik değişiklikler sözkonusu olduğunda ilerlemeyi de sağlamaktadır.

Sendikaların Cevapları

Sendikalar küreselleşme karşısında İnsan Onuruna Yaraşır İş koşullarının yaratılmasını desteklemek için öncelikli olarak yapılarını güçlendirmeli ve örgütlenmelidir. Bu ihtiyaca paralel olarak yakın zamanda sendikalar birleşme süreçleri yaşadı ve örneğin “Uluslararası Sendikalar Birliği Sekreterliği” (International Trade Secreteriat) adını “Global Sendikalar Birliği Federasyonu” (Global Union Federation) olarak değiştirdi. Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) ile Dünya Emek Konfederasyonu (WCL), 1-3 Kasım 2006

günleri Viyana’da düzenledikleri ortak Genel Kurulda, Uluslararası Sendika Konfederasyonu (ITUC) adıyla yeni bir örgüt oluşturdu. Yeni örgüt, 154 ülkede bulunan 306 sendikal merkeze üye 168 milyon işçiyi temsil etmektedir.

Sendikalar temel ILO standartlarına yönelik özellikle de 87 sayılı Örgütlenme Özgürlüğü Sözleşmesi ile 98 sayılı Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmelerinin ülkelelerinde kabulü ve uygulanması için kampanyalar düzenlemelidir. Küresel toplu sözleşmeleri yaygınlaştırmak da bir diğer önemli hedef olmalıdır. Şimdiye kadar sendika federasyonları davranış kodları (codes of conduct) adı altında 54 çok uluslu firma ile imzaladıkları çerçeve anlaşmaları ile dünya çapında 4 milyon işçiyi kapsayan ortak düzenlemeler yapabilmıştır.

Sendikalar karşılıklı anlaşma ile oluşturulmuş gündem ve konular hakkında dünya sendikal organları, kadın hareketleri, sivil toplum örgütleri, tüketici hareketleri gibi diğer sosyal ortaklarla işbirlikleri oluşturmalıdır. Uluslar arası işçi dayanışmasının rolü böylelikle artırılmış olacaktır. Şimdiye kadar pek denenmemiş bir diğer örnek de işçilere ait sermaye veya fonların sendikal haklar ve çalışma standartlarının iyileştirilmesi ve teşvik edilmesine yönelik projelerde kullanılmasıdır.

Sendikalar, ancak sendikal aktivitelerini sürdürebilecekleri çevre koşullarını yaratarak ve hem örgütlenme hem de toplu sözleşme bağütlama kapasitelerini güçlendirerek küreselleşme ve sermaye karşısında etkin olabileceklerinin bilinci ile hareket etmelidir.

İşsizlik Sigortası Uygulaması ve İşgüvencesi İlişkisi ile Anayasal Dayanakları

İşsizlik sigortasının ülkemizde uygulamaya konmuş olması sevindirici olmakla ve uygulamanın bir çok konuda olumlu etkileri olduğu da değerlendirilmekle birlikte uygulama aşamasında bir çok problemin doğduğunu belirtmek gerekir. İlk olarak yeterliliği tartışılıyor olsa da bu sigorta kapsamından yararlanan belli bir kesim gelir elde etmiş ve yeni iş bulma arayışlarını daha uygun koşullarda sürdürebilmişlerdir. Öte yandan bu uygulama kayıtlı istihdamı kayıtdışı istihdam karşısında daha cazip hale getirmiştir. İşsizlik Sigortası uygulamasının en önemli katkısı ise, kanımızca ülkemize İşsizlik Sigortası uygulaması deneyimi ve bu konunun uzmanı yetişmiş insan gücü kazandırmış olmasıdır. Bu da ileride daha etkin bir işsizlik sigortası uygulaması için çok önemli bir kazanım olmuştur.

Avrupa ülkelerinde ve Türkiye’de İşsizlik Sigortası uygulamasının yapısı benzerlik göstermektedir. Bu benzerlikten yararlanarak Avrupa ülkelerindeki İşsizlik Sigortası uygula-

ması ile ülkemizdeki uygulama karşılaştırılabilir.

İşsizlik Sigortasının finansmanı tüm ülkelerde işçi ve işveren katkılarında oluşmaktadır. İtalya, Almanya ve Yunanistan’da devlet üçüncü taraf olarak finansmana katılmakta, Hollanda’da ise sosyal tarafların katkısı düşük tutulmakta ve giderlerin büyük bir kısmı kamu tarafından karşılanmaktadır. Türk sosyal güvenlik sisteminde ilk kez devletin doğrudan taraf olarak giderlere katılması olumlu ve yerinde bir karardır. İşçi payı ise Türkiye’de Almanya hariç tüm Avrupa ülkelerinin üzerindedir. Düşük gelir sorununun olduğu ülkemizde sigorta primi işçi payının yüksek tutulmuş olması önemli bir eksikliktir.

Ayrıca işsizlik ödeneğinden yararlanma süreleri ve ödenek miktarı bakımlarından da ülkemizde Avrupa ülkelerinin hepsinden daha düşük miktarlarda ve sürelerde ödeme yapıldığı gözlemlenmektedir. Uygulanan İşsizlik Sigortası Yasasında maalesef yararlanma koşulları ağır tutulmuştur. Özellikle, son üç

yıl içerisinde en az 600 gün sigortalı olarak çalışmış olma ve hizmet akdinin sona ermesinden önceki son 120 gün kesintisiz prim ödeme koşulları mevsimlik ve geçici işçiliğin yaygın olduğu ülkemiz için çok ağır ve önemli bir kısım çalışanlar için yerine getirilmesi imkanı olmayan koşullardır. Ayrıca belirtmek gerekir ki; son 120 gün kesintisiz prim ödemiş olma şartı İşsizlik Sigortası uygulaması olan hiç bir ülkede mevcut değildir. En önemli eksiklik ise, İşsizlik Sigortası dışında herhangi bir yardımın öngörülmemiş olmasıdır. Ödenek süresi içinde iş bulamayan, işe yeni giren veya prim şartını sağlama şansı olmayanlar için belirli bir gelir seviyesinin garanti edilmesi önemli bir eksikliktir.

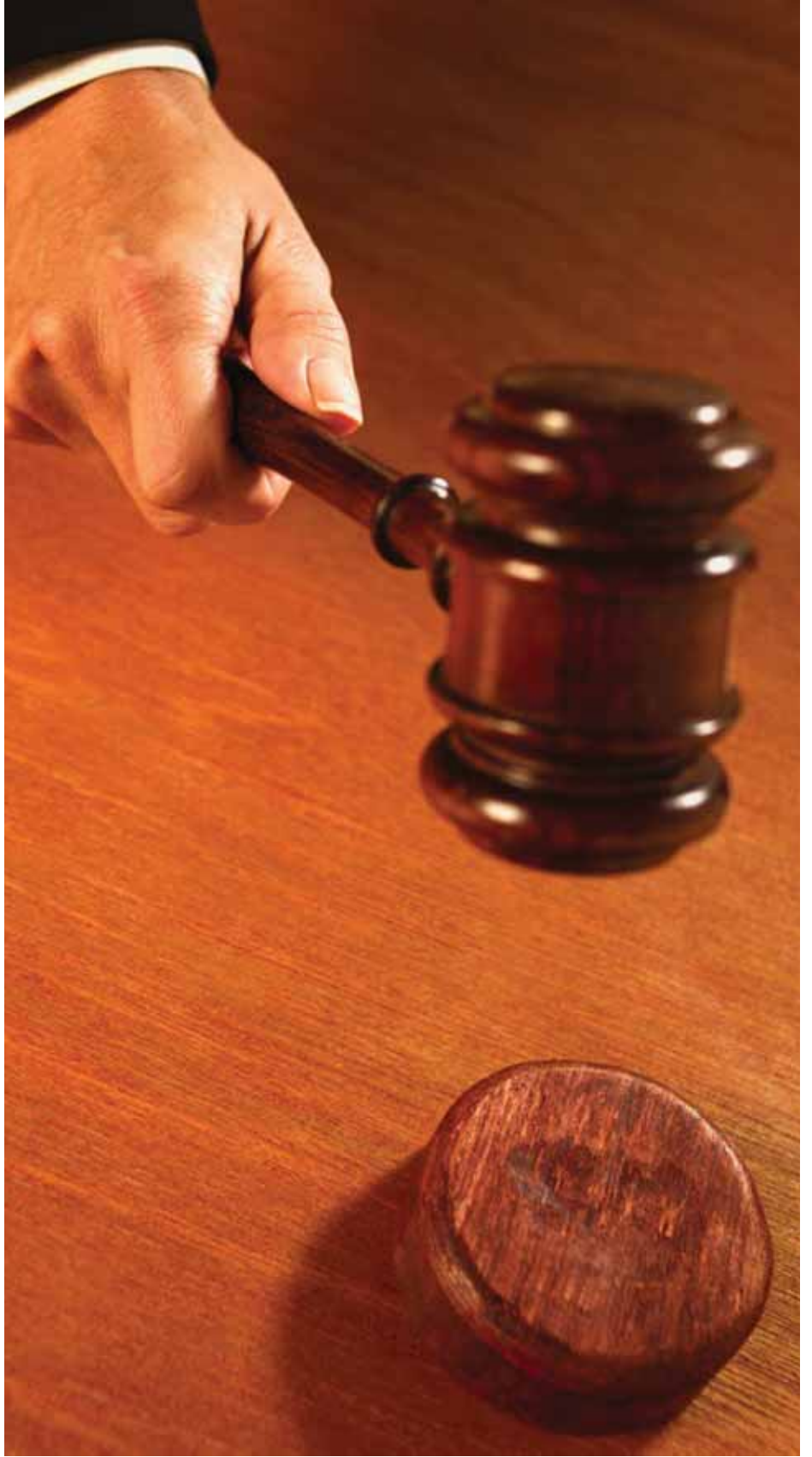
Bütün bunlara rağmen fondaki birikim de dikkate alınarak ödenekten yararlanma şartlarının hafifletilmesi (prim ödeme gün sayısının aşağıya çekilmesi ve ödenek miktarı ile süresinin arttırılması) sigortanın işlevini yerine getirmesi şansını da yükseltecektir. Ayrıca bu hal, İş ve İşçi Bulma Kurumu aracılığıy-

la etkin bir meslek edindirme ve işe yerleştirme politikası ile desteklenirse, işgücü piyasası üzerindeki olumlu etkileri de artacaktır.

İşsizlik Sigortasının Türk işgücü piyasası üzerinde oluşturduğu olumlu etkileri gözardı edilemez. İşsizlik sorununa karşı geliştirilen önlemlerin ikinci ayağı istihdamı koruyucu yasalar, yani İş Güvencesi Yasasıdır. İş Güvencesi sendikal örgütlenme açısından hayati önem taşımaktadır. Özellikle ekonominin genelinde işsizliğin yaygın olduğu dönemlerde sendikaya üye olan işçi kendini işsiz bulabilmektedir. Örgütlenme sorunun yanı sıra, iş güvencesi çalışma barışı, işçinin huzuru ve verimliliği üzerinde de etkili olmaktadır. Diğer taraftan Anayasa ve Türkiye'nin kabul ettiği uluslararası hukuk hükümleri de İş Güvencesi ile ilgili düzenlemeleri zaruri kılmaktadır.

İş Güvencesinin Anayasal Dayanakları

Çalışanların hayatında işin ve ücretin önemi Anayasa'da bu konuya verilen önemden de anlaşılmaktadır. Anayasamız İş Güvencesini bizzat düzenleyen hükme yer vermemiştir. Fakat bu durum Anayasa'nın İş Güvencesini gerektirecek hükümlere yer vermediği anlamına gelmemektedir. Toplumun tüm yaşamını, devlet organlarının işleyişini ana çizgileri ile belirleyen bu denli önemli bir metinde

her ayrıntısının yer alamayacağı açıktır. Ancak; İş Güvencesinin Anayasal dayanağını Anayasanın çalışma hayatına yönelik düzenlemelerinin tümünde görmek mümkündür. Örneğin;

Anayasanın 2. maddesinde Cumhuriyetin niteliklerini şöyle tanımlamaktadır:

“Madde 2. – Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk Milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.”

Ayrıca yine Anayasanın 5. maddesinde de devletin temel amaç ve görevleri içinde “...kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk Devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışma”yı da saymıştır.

Bu ifadeler Anayasa’da toplum ve devlet yaşamına ışık tutması için yer almıştır. Kişinin haklı bir neden olmaksızın işten atılmasının onun huzur ve mutluluğu üzerindeki negatif etkisi herhalde hiç kimse tarafından göz ardı edilemeyecek bir gerçekliktir. Aynı şekilde, kişinin kağıt üzerindeki çalış-

ma hakkının (Anayasanın 49. maddesi şöyle der: “Çalışma herkesin hakkı ve ödevidir...”) gerçekleşebilmesi için, devletin istihdam artırıcı önlemler alma yükümlülüğü olduğu gibi, varolan iş olanaklarının da bireyler arasında dağılımının adil olmasını da sağlaması gerekir. İş Güvencesi iş olanaklarının bireyce keyfi kısıtlamalar olmaksızın kullanılmasını sağlamaktadır. Ayrıca, keyfi biçimde işten atılma bireyin haklarını ilgili maddede geçen “...Hukuk Devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette...” sınırlamaktadır.

Sosyal devletin toplumun huzuru ve dengeli gelişimine engel teşkil eden uygulamalara izin vermeyeceği tartışma götürmez. O halde, milyonlarca işçinin huzur ve verimini tehdit eden işsiz kalma korkusuna karşı sosyal devletin önlemler geliştirme yükümlülüğü olduğu açık bir gerçektir.

İş güvencesinin sağlanmasının hukuki dayanaklarından biri de uluslararası hukukun iç hukuka yansımından ortaya çıkmaktadır. Türkiye, İş Güvencesine ilişkin 158 sayılı ILO Sözleşmesini imzalamış bir ülkedir. Anayasa, uluslararası sözleşmelerin yürürlüğü konusunda getirdiği düzenleme ile onları iç hukukun parçası gibi güvence altına almıştır. Anayasanın 90. maddesi yürürlükle ilgili şöyle hükmetmektedir:

“...Türk kanunlarına değişiklik getiren her türlü andlaşmaların yapılmasında birinci fıkra hükmü uygulanır.

Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası Anlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz.”

Maddeden açıkça anlaşıldığı üzere uluslararası anlaşmalar ulusal mevzuatımızda kendiliğinden değişiklikler meydana getirebilmektedir. Ayrıca usulüne göre yürürlüğe konmuş anlaşmaların kanun hükmünde olduğu açıkça belirtilmiştir. Kanun hükmünde olan bir belgenin kanun gibi uygulanmamasının hiç bir dayanağı yoktur. Kaldı ki, kanunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile dava açılmasına karşılık, uluslararası anlaşmalar için bu yol da kapatılmıştır. Yani Anayasa, uluslararası sözleşmeleri kanundan daha güçlü bir koruma altına alarak uygulanmasının sağlanmasına izin vermiştir. O halde 158 Sayılı ILO Sözleşmesi Türkiye tarafından usulüne göre kabul edildiğine göre kanun hükmündedir ve uygulanması Anayasa’nın emridir.

Özetle; Anayasa kendi hükümleri ile ve uluslararası sözleşmelerin yürürlüğü konusunda ki hükümleri ile İş Güvencesini hükme bağlamıştır. Bu nedenle, iş güvencesinin sağlanmasının bizzat Anayasa’nın emri olduğu da söylenebilecektir.

Anadolu Efes Biracılık A.Ş. Toplu İş Sözleşmesinde Mutlu Son!

Sendikamız ile Anadolu Efes Biracılık A.Ş. arasında sürdürülmekte olan işletme toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşmayla sonuçlanmıştır.

Toplu iş sözleşmesiyle ücret ve sosyal haklarda önemli iyileştirmeler sağlanmıştır.

01.09.2007 - 31.08.2009 tarihleri arasında yürürlükte kalacak olan sözleşme gereğince 776 YTL/ay'ın altında aylık alan işçilerin ücretleri öncelikle bu seviyeye getirilmiş ve daha sonra, bu

işçiler de dahil olmak üzere tüm işçilere seyyanen aylık 170 YTL ile 237 YTL arasında değişen miktarlarda zam yapılmıştır.

Sosyal yardımlarda ise ortalama yüzde 19 oranında artış sağlanmıştır.

Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin, 36 yıllık bir geleneği sürdürmekte olduğumuz Anadolu Efes Biracılık A.Ş. ile barış ve huzur içerisinde tamamlanmış olmasından memnuniyet duyuyoruz.

Bağitlanan sözleşmenin, başta üyelerimiz ve Anadolu Efes Biracılık A.Ş. işletmesi olmak üzere, ülkemiz için hayırlı olmasını dileriz.

Türkiye Muhtarlar Derneği Rize Şube Temsilcileri “Özelleştirmeye Hayır, TEKGIDA-İŞ’e Evet” Dediler

Türkiye Muhtarlar Derneği Rize şube temsilcileri TEKGIDA-İŞ Sendikası Rize Bölge Başkanlığına giderek TEKGIDA-İŞ Sendikası'na destek verdi.

Türkiye Muhtarlar Derneği Rize Şube Başkanı Çaycılar Köyü muhtarı Hüseyin Dilsiz, yönetim kurulu üyeleri Karayemiş Köyü muhtarı Süleyman Fil, Yiğitler Köyü muhtarı Adil Kabil, Yemişlik Köyü muhtarı Şefik Uzun, Kömürcüler Köyü muhtarı Hasan Yazıcı, Elmalı Köyü muhtarı İsmail Çap, TEKGIDA-İŞ Sendikası'nın Çaykur'un özelleştirilmesine karşı verdiği mücadeleyi takdirle karşıladıklarını belirterek şunları söylediler:

“Çaykur'un özelleşmesini duydukça tüylerimiz diken diken oluyor. Hepimiz aynı zamanda muhtar olduğumuz gibi birer müstahsiliz. Çaykur özelleştiginde yani şu anda yarısı özel sektörün elinde olan bir sanayinin tamamı özelleştiginde, Rize tamamıyla göç veren bir şehir konumuna gelecektir. Çay zaten geçim kaynağı olmaktan çıkmış bir konumda. Özel sektör çayı alıyor, iki sene sonra ödeme yapıyor, dünyada böyle bir ürün, böyle uygulama yok. Hammadde bedava. Özel sek-

tör fabrikalarında müstahsiller adına TEKGIDA-İŞ'ten yardım bekliyoruz, çünkü diğer sivil toplum örgütleri maalesef bu hususta bir atılım yapamıyorlar. Nedendir bilmiyorum ödeme borçlarımı var onu da merak ediyorum. Özel sektör çayı bizden alıyor, bizden aldığı çayı da satıp dışardan çok ciddi miktarlarda çay ithal ediyorlar. Çaykur ürettiğimiz çayı tamamen alamadığı durumda bizim perişan bir halimiz var. Sivil toplum olarak Türkiye Muhtarlar Derneği Rize Şubesi olarak bütün sivil toplumlarıyla görüşüp müstahsili ayağa kaldırmaya çalışıyoruz. TEKGIDA-İŞ Sendikası her za-

man yanımızdaydı ve hep yanımızda olduklarını-olacaklarını söylediler sağ olsunlar” dedi.

TEKGIDA-İŞ Sendikası Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Recep Ali Çelik, muhtarların kendilerine verdiği desteğin anlamlı olduğunu ifade ederek şunları kaydetti:

“Bu gün yapılan saldırıların amacı sadece sendikalaşmak değil, aynı zamanda Çaykur'u özelleştirilmektir. Rize'den çay giderse göç başlar esnafımız alışveriş yapamaz duruma gelir. Yörenin geleceği açısından konuya duyarlı olmak gerekli. Sendika olarak mücadelemiz devam edecektir.”

Çalışma Yaşamından...

SOSYAL GÜVENLİK REFORMU VE YAPILMAK İSTENEN DEĞİŞİKLİKLER

1 Ocak 2008 tarihinde yürürlüğe girmesi gereken 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun bazı maddelerinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi ve yürürlüklerinin durdurulması nedeniyle, yasanın yürürlük tarihi Bütçe Kanununa eklenen bir hükümlerle 1 Haziran 2008'e ertelenmiştir. İkinci bir erteleme de söz konusudur.

Kanunun temel amaçları, kamu görevlileri de dahil olmak üzere tüm çalışanların hak ve yükümlülüklerinde norm ve standart birliği sağlamak ve gelirleri artırıp giderleri azaltacak düzenlemelerle sistemin finansman açıklarını kapatmaktır. Bunu sağlamak için de, aylığa hak kazanma koşulları ağırlaştırılıyor, aylığın hesaplanmasında temel kriterler olan "prim kazançlarının güncelleştirilmesi" değiştirilerek, bu Kanunun yürürlüğünden sonraki dönemleri kapsayan kısmi aylık belli oranlarda küçültülüyor.

AYLIĞIN HESAPLANMASI

Güncelleştirme Katsayısı

Mevcut uygulamada, güncelleştirme katsayısı her yıl için

yıllık tüfe + kalkınma hızı ile belirlenirken, Tasarı da "yıllık tüfe+kalkınma hızının yüzde 30'u" dikkate alınmaktadır. Bu değişiklik, aylığı küçülten bir etki yapacağından karşı çıkılmaktadır.

Aylık Bağlama Oranı

Aylığın hesaplanmasında temel bir diğer etken ise, aylık bağlama oranında yapılan değişikliktir. 506 sayılı Kanunda, 9000 gün prim karşılığı aylık bağlama oranı kademeli hesaplanmakta ve yüzde 65 olmaktadır. Tasarıda ise, ilk defa sigortalı olacaklar bakımından her yıl için yüzde 2 aylık bağlama oranı öngörüldüğünden, 9000 gün karşılığı yüzde 50'ye varmaktadır. Aylık bağlama oranı yönünden 9000 gün değerlendirmesinde 15 puan kayıp vardır.

Kamu Çalışanları

Anayasa Mahkemesi'nin iptal ettiği hükümlerden değerlendirmeye yapan Hükümet, çalışmakta olan kamu çalışanlarının sosyal güvenlik haklarının mevcut haliyle korunması, Kanunu yürürlük tarihi itibarıyla işçilerin ise yeni rejime tabi tutulması öngörülmektedir. TÜRK-İŞ bu farklılığa karşı çıkmaktadır. Bu durumda; eşitlik, norm ve standart

birliği sağlanamayacak, farklılıklar daha da büyüyecektir.

Aylığa Hak Kazanma Koşulları

Sigortalıların emeklilik yaşını ve prim ödeme gün sayısını artıran hükümlerin gider azaltıcı etkileri ise uzun yıllar sonra sisteme yansiyacaktır.

1999 yılında çıkarılan 4447 sayılı Kanunla SSK ve Bağ-Kur sigortalılarının hak ve yükümlülüklerinde büyük ölçüde norm birliği sağlanmış, kamu görevlileri bu düzenlemelerin dışında tutulmuştu.

Her ne kadar Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş olsa da, yasanın, tüm çalışanlar açısından emeklilik yaşı ve prim ödeme gün sayılarının artırılması gibi Türkiye şartları ile bağdaşmayan hükümleri, sosyal tarafların görüşleri de göz önünde tutularak yeniden değerlendirilmelidir.

Emek Platformu'nun eylemleri ve yapılan görüşmeler sonucu, prim gün sayısı 9000'den 7200 güne çekilmesi, tek başına bir çözüm olmadığından, TÜRK-İŞ, yaş konusunun da birlikte değerlendirmesini talep etmektedir. 65 yaş koşulu çok yüksek olduğundan, emeklilik hakkının kullanılmasını engel bir özellik taşıdığından, 58-60 yaş koşulu korunmalıdır.

KONUT EDİNDİRME YARDIMI 2008'DE ÖDENECEK

1987 Ocak ayında 3320 sayılı memurlar ve işçiler ile bunların emeklilerine konut edindirme yardımı yapılması hakkında kanun uygulamaya konuldu. Bu uygulama 31.12.1995 tarihine kadar sürdürüldü. 8 yıl boyunca işçi ve memurlar adına işverenlerinden ve devletten bunları konut sahibi yapma adına kesinti yapıldı.

Zorunlu Tasarruf uygulamasında olduğu gibi, adına kesinti yapılanlara bugüne kadar ödemeler yapılmadığından, sistemde olanlara büyük bir haksızlık yapılmıştı.

Sendikaların gündemde tuttukları ve çözüm bulunmasını talep ettikleri Konut Edindirme Yardımında hak sahibi olan işçi ve memurlara nemalarıyla birlikte alacaklarının ödenmesi için yoğun bir kampanya başlatılmıştı.

Hükümetin önerisiyle, 22 Mayıs 2007 tarihinde TBMM'de kabul edilen Kanunla KEY ödemelerine ilişkin süreç başlamış oldu.

Hazine ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nın (TOKİ) hazırladığı Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Yönetmelik 14 Ağustos 2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre, ilgili kurum ve kuruluşlar, hak sahiplerinin listelerini 30 Kasım 2007'ye

kadar tasfiye halindeki Emlak Bankası'na gönderecek. Bakanlar Kurulu bu süreyi bir defaya mahsus üç aya kadar uzatabilecek. Bu süre içinde hak sahiplerine ilişkin listelerin bildirilmesi, mükerrer, yanlış bildirim halinde hak sahiplerine karşı sorumluluk ilgili kurumlara ait olacak.

Banka, hak sahiplerinin isim, konut edindirme yardımı ve nemalarını içeren listeleri, 30 Kasım 2007'den itibaren üç ay içinde Emlak Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı'na (EGYO) bildirecek. Hazine'nin bağlı olduğu bakan bu süreyi bir defaya mahsus iki aya kadar uzatabilecek.

Hak sahiplerinin konut edindirme yardımı anapara tutarlarının nemalandırılmasında; hesapların bankaca takip edildiği 1 Ocak 1987 ile 29 Aralık 1999 arasındaki dönem için Emlak Bankası'nın altı aylık vadeli mevduat faizi bileşik usulde uygulanacak. Hesapların bankadan EGYO'ya devredildiği 29 Aralık 1999'den 30 Kasım 2007 tarihine kadar ise; EGYO'nun net aktif değerinin yüzde 60.96'sının, Emlak Bankası AŞ tarafından aynı sermaye olarak EGYO'ya devredilen taşınmazlar karşılığı 395 milyon 751 bin 717 YTL oranı esas alınarak nemalandırılacak.

Listeler Resmi Gazete'de İlan Edilecek

Hak sahipleri paralarını Ziraat Bankası şubelerinden nakit alabilecekleri gibi EGYO hisse

senedi almayı tercih edebilecekler. KEY hesapları pak sahibinin ölümü halinde, adına biriken anapara ve nemalar veraset ilamının ibrazı ve varislerce dilekçeyle başvuru yapılması durumunda varislerine ödenecek.

Hak sahiplerine ilişkin listeler, Resmi Gazete'de ilan edilecek. Ayrıca, hak sahipleri listesi, EGYO ya da TOKİ internet sayfasında duyurulacak. Emlak Bankası'na iletilen listelerde isimleri yer almadığı halde konut edindirme yardımında hak sahibi olduğunu ileri sürenlerin, ilan yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde konut edindirme yardımına ilişkin yasayla belirlenen kurum ve kuruluşlara başvurmaları gerekecek. Belgeler ve kamu kurumlarının kayıtlarıyla anlaşılması durumunda, başvuruyu izleyen iki aylık süre içinde Emlak Bankası'na bildirilecek. İlan tarihinden itibaren beş yıl içinde talep edilmeyen alacaklar Hazine Müsteşarlığı'na irat kaydedilecek.

ASGARI GEÇİM İNDİRİMİ

1.1.2008 tarihinden itibaren uygulanmak üzere ücretlilerin vergilendirilmesinde "Asgari Geçim İndirimi" uygulaması başlayacak olup Gelir İdaresi Başkanlığı konu ile ilgili 265 seri nolu Gelir Vergisi Genel Tebliği yayınlanmıştır.

Asgari geçim indirimi uygulaması; ücretlilerin aylık vergi matrahı üzerinden hesaplanan gelir vergisi tutarından çalışanın medeni durumu ve çocuk sayı-

sına göre yıllık brüt asgari ücret baz alınarak hesaplanacak olan aylık tutarın indirilmesi esasına dayanmaktadır.

Uygulama gerçek kişilerin gerçek usulde vergilendirilen (net ücret sözleşmesi ile çalışanlar dahil) ücretleri için yapılacaktır.

Uygulamanın esası, ücretin elde edildiği yılın başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan (16) yaşından büyük işçiler için belirlenen brüt asgari ücretin yıllık tutarı üzerinden , ücretlinin medeni durumu ve çocuk sayısına göre belirlenecek oranı ile hesaplanacak matrah tutarı üzerinden % 15 vergi oranı uygulanmak suretiyle bulunan vergi tutarının 1/12'sinin aylık ücret üzerinden hesaplanan vergiden indirilmesi şeklindedir.

Ücretlinin medeni durumuna göre uygulanacak oranlar aşağıdaki gibidir:

Mükellefin kendisi için % 50

Çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi için % 10

Çocuklar için ayrı ayrı olmak üzere;

- İlk iki çocuk için ayrı ayrı % 7,5

- Diğer çocuklar için % 5 olarak belirlenmiştir.

İŞSİZLİK SİGORTASI UYGULAMASI

Mart 2002 itibariyle işsizlik sigortasından yapılan ödemelerin yetersizliği ve yararlanan işçi

sayısının sınırlı olması fonun büyümesinde en büyük etken oldu.

Türkiye İş Kurumu'ndan yapılan açıklamaya göre, Fon'un bugüne kadar işçi ve işverenlerden topladığı primler, gecikme zam ve cezaları ile Fon'a yapılan devlet katkısı ve faizden oluşan toplam geliri ise kasım sonu itibariyle 31 milyar 576 milyon YTL'ye ulaştı. Fon topladığı paraları iç borçlanma ihalelerinde devlet iç borçlanma senetlerine (DİBS) yatırarak, yüksek getiri elde ederken, Hazine'nin borçlanmasını kolaylaştırdı. Fon, varlığının 18.1 milyar YTL ile büyük bölümünü faizden elde etti.

Fon, yasal olarak prim tahsiline başladığı 1 Haziran 2000'den bu yana işçi ve işveren payı olarak toplam 9 milyar 834.2 milyon YTL prim tahsil etti. 2002'den itibaren işsizlik sigortası ödemelerine başlayan Fon'un, tamamına yakını bu kapsamda olmak üzere bugüne kadarki toplam gideri ise 1 milyar 509 milyon YTL'de kaldı.

Kasım 2007 sonu itibariyle Fon varlıklarının yüzde 51.34'ünün Hazine bonusu, yüzde 41.95'inin devlet tahvili, yüzde 2.32'sinin döviz cinsi tahvil olmak üzere toplam yüzde 95.6'sının devlet iç borçlanma senetlerine yatırılmış olduğu belirlendi.

Sigortalı işsizin, işsizlik ödeneği, sağlık sigortası, danışmanlık-işe yerleştirme ve mesleki

eğitim hizmetlerinden yararlanabilmesi için hizmet akdinin sona ermesinden önceki 3 yıl içerisinde en az 600 gün prim ödeyerek, son 120 gün içinde kesintisiz çalışmış ve kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmiş olması gerekmektedir.

Hükümetin, işsizlik sigortasından yararlanma koşullarının kolaylaştırılması ve ödeneklerin iyileştirilmesi yönünde çalışmaların yapıldığını kamuoyuna açıklamasına rağmen, bu konuda gerekli olan adımların atılması binlerce işsiz kalan sigortalıyı mağdur etmektedir.

Esnek çalıştırmanın yaygınlaştığı ve geçim koşullarının ağırlaştığı bir dönemde işsizlik sigortası uygulamasında öngörülen değişiklikler kısa sürede sonuçlandırılmalıdır.

2008 BÜTÇESİNDEN 56 MİLYAR YTL FAİZE GİDECEK

2008 yılı bütçe büyüklüğü 222 milyar 553 milyon 600 bin YTL, gelirleri 204.6 milyar YTL, bütçe açığı ise 17 milyar 997 milyon YTL.

2008 Bütçe Hedefleri şöyle belirlendi:

Gayri Safi Milli Hasıla büyüklüğü 716,6 milyar YTL,

Büyüme oranı yüzde 5,5

Yıl sonu TÜFE yüzde 4

İhracat 117 milyar dolar İthalat 182 milyar dolar

Kişi başına milli gelir 7.000 dolar

2008 bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımı ise şu şekildedir:

Personel giderlerine 48.7, milyar YTL

Sosyal Güvenlik Kurumuna 37 milyar YTL

Mahalli idarelere 15,1 milyar YTL

Fonlara 3,6 milyar YTL

Tarımsal desteklemeye 5,4 milyar YTL

Öğrenim burs ve kredilerine 1,5 milyar YTL

Görüldüğü üzere, yatırımı, istihdamı ve gelir dağılımı açısından 2008 Bütçesi yetersizlikler içerisindedir. Hizmet bütçesi olması gereken Bütçeler, borç bütçesine dönüştürülmüş ve faiz giderleri ile ülkenin gelirleri belli yerlere ve çevrelere aktarılmaktadır.

İSTİHDAM BAZLI TEŞVİK SİSTEMİ

Kayıtdışı ekonominin kayıt altına alınmasıyla eş zamanlı olarak vergi ve SSK prim yükü uzun vadeli ve takvimli bir program ilan edilerek kademeli bir biçimde azaltılmalı.

İstihdam bazlı teşvik sistemine geçilerek ilave istihdam yaratan işverene işe aldığı her işçi için sendika üyesi olma koşuluyla belirli bir süreyle ücret, SSK primi, muhtasar vergi ve enerji bedeli indirimi sağlanmalı.

Ücretli kesimin vergi yükü hafifletilmeli. Ücretten kesilen

gelir vergisi için uygulanan özel indirim tekrar yürürlüğe konmalı, asgari ücret üzerindeki vergi yükü kademeli olarak azaltılmalı.

Kayıtlı işletmeler üzerindeki vergi yükü azaltılmalı. Kurumlar vergisi ve KDV oranları düşürülmeli.

GELİR DAĞILIMI VE YOKSULLUKLA MÜCADELE

Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Gelir Dağılımı ve Yoksullukla Mücadele Özel İhtisas Komisyonu Raporuna göre, yoksullukla mücadelede ve adil gelir dağılımını gerçekleştirmede etkili politikanın bulunmaması, önemli bir eksiklik olarak değerlendiriliyor.

Sorunun çözümüne yönelik; adil gelir dağılımını hedefleyen, fert başına düşen milli gelire endeksli hayat standardına göre belirlenmiş sınırın altında kalan bireylere kamusal sosyal hizmetler ve yardımların oluşturulması gerektiği belirtiliyor.

Bu kapsamda, kişi başına asgari sosyal yardım miktarının, fert başına düşen milli gelirin yüzde 40'ı olarak belirlenmesi gerektiği kaydediliyor. "Bu miktar kişinin evli ve çocuk sahibi olmasına göre düzenlenebilir" deniliyor.

Özürü, yaşlı, bakıma muhtaç kişiler gibi istihdam edilebilir nitelikte olmayan, korunmasız gruplara karşılıksız ve şartsız yardımlar verilmesi öneriliyor.

Yoksullukla mücadeledeki dağınıklığın, "Kurumsal Sosyal Yardım Kanunu" adı altında tek bir kanuni düzenlemeyle kapsamlı şekilde giderilmesi, ayrıca yoksullukla mücadele eden SH-ÇEK, SYDGM ve Vakıflar Genel Müdürlüğünün tek çatı altında toplanması gereğine işaret ediyor.

kısa...kısa...kısa... kısa...kısa...kısa... kısa...kısa...kısa... kısa...kısa...kısa... kısa...kısa...

Japonya Uluslararası Emek Vakfı (JILAF) TÜRK-İŞ ve TEKGIDA-İŞ'i ziyaret etti.

JILAF'ın geliştirmekte olan ülkelerde işçi hareketlerine katkıda bulunmak ve güçlendirmek için kurulmuş olan bir vakıftır ve bu amaçla çeşitli davet programları ve saha projeleri düzenlemektedir.

JILAF Genel Sekreter Yardımcısı Yozo ABE ve Değişim Programlarından sorumlu Asako YANASE 17-23 Şubat 2008 tarihlerinde Türkiye'de bulunarak TÜRK-İŞ'i ve Tekgıda-İş'i ziyaret ederek Japonya'daki son gelişmeler, gelecekte düzenlenecek programlar hakkında ve Türkiye'deki gelişmelerle ilgili bilgi alışverişinde bulunmuştur.

ANTGIDA'da Grevdeyiz

Fora Zeytincilik (ANTGIDA) 22.02.2008 tarihinde uygulanmaya başlayan GREV süreci devam ediyor.

Sendikamız ile ANTGIDA GIDA TURİZM SAN. VE TİC. A.Ş. yetkilileri arasında yürütülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine geçtiğimiz Aralık ayı içerisinde alınan grev kararının 22 Şubat 2008 tarihinde uygulamaya konması için gerekli yasal prosedür işlemleri Genel Merkezimiz tarafından tamamlanarak grev süreci başlatılmıştır. Şirket yetkililerini toplu iş sözleşmesinin şartlarının müzakereye yatırılarak, çalışanlarının sendikal haklarına saygılı olmaya davet ediyoruz.

Delta Gıda'da Sendikalı İşçi Kıyımı Yapan İşveren, Şimdi de Toplu Sözleşme Masasına Oturmuyor!

Düzce'de kurulu bulunan ve şekerleme üretimi yapan DELTA GIDA' da sendikal hakları ayaklar altına alma, işçi kıyımı bir yandan devam ederken, toplu iş sözleşmesi yetkisini tüm çabasına rağmen engelleyemeyen işveren, bu kez de sözleşme masasından kaçmaktadır.

Yaklaşık bir yıllık bir örgütlenme mücadelesi sonrasında, yargı sürecini baltalayıp uzatarak sendikamızın yasal yetkisini engellemeye çalışmış, bunda başarılı olamayınca bu kez de kıyım gidecek 80 işçiyi işten çıkarmış ve bir kısım üyelerimizi de sendikamızdan istifaya zorlamıştır.

Sendikamız, yasal süreci sonuna kadar götürüp, işyerini toplu iş sözleşmeli düzene geçirmekte kararlıdır. İşverenin sözleşme masasından kaçması sonucu değiştirmeyecektir. Sendikalaşma hakkı anayasal bir haktır. TEKGIDA-İŞ Sendikası olarak bu hakkın kullanımını işverenlerin insafına terketmemek, hakkımız olanı sonuna kadar savunmak konusunda her zamankinden daha fazla kararlı olduğumuzu bir kez daha ilan ediyoruz.

HOŞGELDİN

Uzun Yıllar Sendikalaşma Mücadelesi Veren SAGRA'da Mutlu Son

İşçilerinin uzun süredir sendikal örgütlenme mücadelesi verdiği Sagra'da Toplu İş Sözleşmesi görüşmeleri mutlu sonla noktalandı. Çalışanların ücretlerinde 01.01.2008 tarihinden geçerli olmak üzere I. yıl ilk 6 ay için %9, I. yıl II. 6 aylık dönem için % 6 oranında ücret artışı sağlandı.

Sosyal haklar da da önemli kazanımların elde edildiği toplu iş sözleşmesinin Sagra ailesi ve çalışanlarına hayırlı olmasını diliyor, Sagra'ya aramıza hoş geldin diyoruz.

kısa...kısa...kısa... kısa...kısa...kısa... kısa...kısa...kısa... kısa...kısa...kısa... kısa...kısa...

TEKGIDA-İŞ Sendikası Kadınlar Lehine Pozitif Ayrımcılığı Ana Tüzüğüne Kaydetti!

YİNE ÖNCÜ OLMANIN GURURUNU TAŞIYORUZ!

Sendikamız daha önce yapmış olduğu açıklamalarda, kadın üyelerinin sendikal yönetimde hak ettikleri önem ve ağırlığa uygun bir şekilde temsil edilebilmelerini sağlayacak düzenlemeleri hayata geçireceğini ilan etmişti.

Bu gün sözümüzü tutmuş olmanın haklı gururunu yaşıyoruz.

01-02 Eylül 2007 tarihlerinde gerçekleştirdiğimiz 13. Olağan Genel Kurulumuzda kabul edilen yeni Tüzük maddesi ile kadın üyelerimiz için pozitif ayrımcılık yapmak konusu kendi anayasamıza kaydedilmiş ve Genel Yönetim Kurulumuz bu hususta yetkilendirilmiş bulunmaktadır. En kısa zaman içinde uygulamanın ayrıntıları planlanıp hayata geçirilecektir.

Sendikamız, sahip olduğu kadın üyeleri kadar, içinde yaşadığımız toplumun kadın bireylerinin de geleneksel düzenin getirdiği eşitsizlikleri aşması gerektiğine, böylelikle ülke ve insanlık olarak çok daha gelişmiş bir düzeye ulaşılacağına yürekten inanmaktadır.

Bu meyanda, "pozitif ayrımcılık" yapılmasının hem gereklilik ve hem de fırsat eşitliği yaratabilmenin ön koşulu olduğu düşünülmektedir.

İnanıyoruz ki, TEKGIDA-İŞ Sendikası olarak ortaya koyduğumuz bu özenli ve duyarlı yaklaşım, kadın üyelerimiz için de teşvik edici olacak ve kimliklerini sendikal harekete çok daha güvenle yansıtacaklardır.

TEKGIDA-İŞ Sendikası olarak, kadınlarımızla yarınlarmızı çok daha mükemmel kılacağımıza inancımız tamdır.

DİMES'te Toplu İş Sözleşmesi Mücadelesi Sürüyor

DİMES'in İzmir ve Tokat işletmelerinde çalışan toplam 535 işçinin sendikamıza üye olarak toplu iş sözleşmeli düzene geçme yolunda uzun süredir yürüttüğü kararlı mücadele devam etmektedir. Dimes işverenini anayasal hakkını kullanan çalışmanın örgütlenme ve toplu iş sözleşmesi imzalama hakkına saygılı olması konusunda bir kez daha uyarıyoruz.

Asgari Ücret Ocak 2008'den itibaren 435 YTL

Asgari ücretin 2008'in ilk altı ayında yüzde 4, ikinci altı ayında yüzde 5 artırılması kararlaştırıldı. Zamlarla birlikte asgari ücret 2008'in ilk yarısında brüt 608, net 435 YTL oldu; ikinci altı ayda ise brüt 638, net 457 YTL'ye yükselecek.

Belediye-İş Çarşamba Mitingi

Samsun iline bağlı Çarşamba ilçesinde Belediye-İş Sendikası'na üye oldukları için işten atılan 126 işçinin işe dönüşlerini sağlamak amacıyla 15 Mart 2008 Cumartesi günü saat 13.30'da Çarşamba'da düzenlenen mitinge yaklaşık yedi bin çalışan katıldı.

kısa...kısa...kısa... kısa...kısa...kısa... kısa...kısa...kısa... kısa...kısa...kısa... kısa...kısa...

Genel Mali Sekreterimiz Mehmet Karataş'ın Sevgili Kardeşi ve Mesai Arkadaşımız Basri Karataş'ı Kaybettik

Sevgili mesai arkadaşımız ve Genel Mali Sekreterimiz Mehmet KARATAŞ'ın değerli kardeşi Basri KARATAŞ'ı kaybetmenin büyük üzüntüsü içerisindeyiz.

Sevgili arkadaşımızı hiç unutmayacağız.

Merhum'a Tanrı'dan rahmet diler; Mehmet KARATAŞ'a, kederli aile efradına ve TEKGIDA-İŞ Camiasına başsağlığı ve sabır dileklerimizi sunarız.

Başsağlığı

Sendikamız Rize Bölge Başkanlığında uzun yıllar sendikamız bölge avukatı olarak görev yapmakta olan Aydın Özdemir'in ani bir rahatsızlık sonucu hayatını kaybetmiş olduğunu büyük bir üzüntüyle öğrenmiş bulunuyoruz. Kendisini kaybetmekten dolayı duyduğumuz acıyı tüm mesai arkadaşlarımızla birlikte yürekten paylaşırken, Merhum'a Tanrı'dan rahmet diler; kederli aile efradına başsağlığı ve sabır dileklerimizi sunarız.

Başsağlığı

Tekel Tokat Sigara Fabrikası işçilerinden yakalandığı amansız hastalık sonucu 25.10.2007 tarihinde kaybettiğimiz Nilgün Yücel'e Allah'tan rahmet, ailesi ve arkadaşlarına başsağlığı dileriz.

Başsağlığı

TEKEL Tokat Sigara Fabrikası işçilerinden kardeşimiz Ali CAĞALOĞLU'nun ani bir rahatsızlık sonucu hayatını kaybetmiş olduğunu büyük bir üzüntüyle öğrenmiş bulunuyoruz. Merhum'a Tanrı'dan rahmet, kederli ailesine ve mesai arkadaşlarına başsağlığı dileriz.